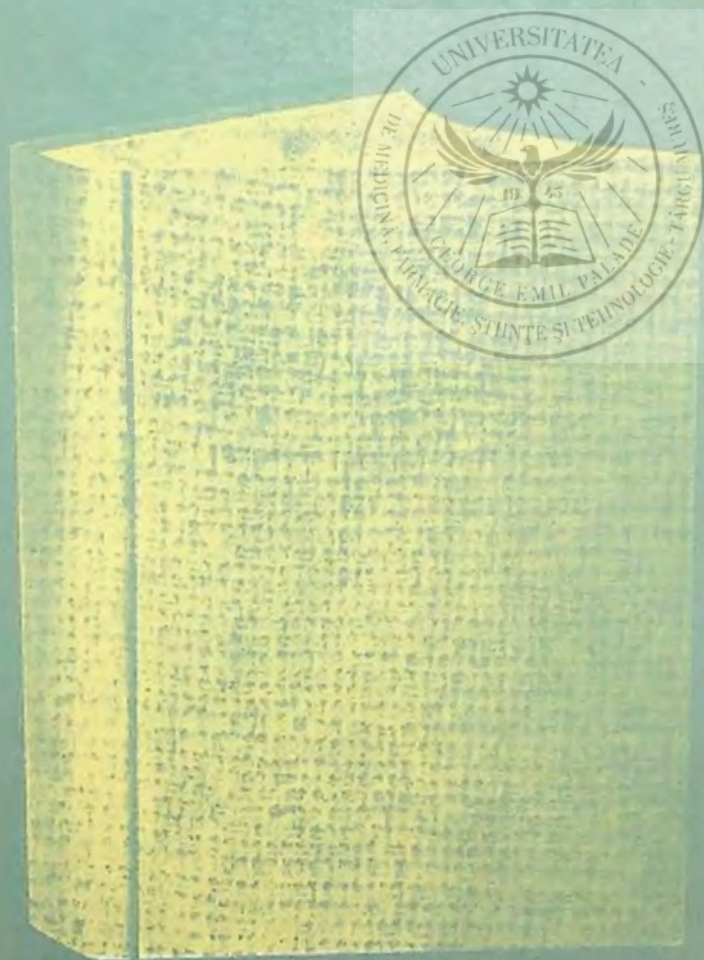

REVISTA BIBLIOTECILOR

8
1966

REVISTA BIBLIOTECILOR

PUBLICAȚIE A COMITETULUI DE STAT
PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ

ANUL XIX Nr. 8 AUGUST 1966

SUMAR

Constantin PRISNEA: <i>Insemnări despre patriotism și literatură</i>	449
Ion ARDELEANU: <i>Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România</i>	454
dr. Horia URȘU: <i>Momente din istoria României în creația literară. (Bibliografie selectivă)</i>	459
Sergiu FĂRCĂȘAN: <i>Profilul omului modern și bibliotecarul</i>	465
A. GRÜNBERG: <i>Ce relevă statistica activității bibliotecare pe anul 1965?</i>	470
Atanase LUPU: <i>Biblioteca publică în ansamblul activității cultural-educative</i>	477
Antoaneta TOFAN: <i>Noi publicații bibliografice</i>	483
Anne-Marie MIHIȚ: <i>Amenajări la Biblioteca regională Iași</i>	486
Cronică	
M. MILCU: <i>Pornind de la un saft</i>	490
V. TOSO: <i>O instituție de prestigiu</i>	491
H. N.: <i>Biblioteca din Crovu</i>	493
<i>Cursuri de specializare (A. T.: În catalogare și clasificare; Georgeta Lăzărescu: ...în indexarea coordonată)</i>	494
Livia BACIRU: <i>Biblioteca Stolnicului Constantin Cantacuzino</i>	496
Profiluri	
Corneliu DIMA-DRĂGAN: <i>Poetul George Coșbuc și problemele culturalizării poporului (contribuții documentare)</i>	498
Lucrări de specialitate	
Lăzărescu, Georgeta. <i>Introducere în metoda de indexare coordonată</i>	502
Fișier	
<i>Documente din istoria mișcării muncitorești din România. 1916—1921; Presa muncitorească și socialistă din România. Vol. 2. 1900—1921. Partea I: 1900—1907; Studii de poetică și stilistică; Gonțea, Iancu și Șutescu, Paraschiva, Substanțe antinutritive, naturale în alimente și furaje; Baghinschi, V., Brașoveanu, N., Candelă, V. Eficiența economică a investițiilor în agricultură; Ce vom citi în trimestrul al III-lea în Editura pentru literatură?; Axionov, V. Bilet spre stele</i>	503
★	
<i>Regulament pentru organizarea și funcționarea bibliotecii regionale</i>	509

REDAȚIA:

STRADA BISERICA AMZEI, 5—7, RAIONUL „30 DECEMBRIE”
BUCUREȘTI, OFICIUL POȘTAL 22 T

Însemnări

despre patriotism și literatură

Constantin PRISNEA

Am deschis mai zilele trecute o cărtică care este binecunoscută și am căzut peste un pasaj, cu care aș vrea să încep însemnările mele :

„Orașele se întemeiază și se înfrumusețează din nou... oamenii cresc în îndes-tulare... pământul se acoperă cu holde aurite... volnicia domnește ca mai înainte, dar nu acea volnicie prună, floare plăpândă a pustietății, ci slobozenia cea bărbată și lumi-noasă, sau puternică și cu rădăcină țepănă și adânc înfiptă în pământ... sabia, acum nefolositoare, a războinicului stă în coliba sa spânzurată... femeile zîmbesc dulce la pruncii lor... chipul zbîrcit al bătrînilor se întinde de bucurie... pacea aduce legea care chizășuiește, iar nu asuprește... legea, rod al slobozeniei... legea care apără pe cel slobod de nedreptate...“.

Textul acesta nu este rezultatul fanteziei vreunui scriitor contemporan, care ar fi vrut să preamărească vremurile de azi, să cînte o laudă a patriei noastre, noi, socia-liste, jucîndu-se cu vorbele de aur ale strămoșilor noștri. Nu !

Rîndurile de mai sus aparțin unui luptător pentru vremuri mai bune, unui visător, dacă vrei, care în minunata lui „Cîntare“ închinată României, vorbind despre libertate, spunea : „Slobozenia e îndoită : cea dinlăuntru și cea dinafară... ele sînt surori, una fără alta nu pot trăi...“. Și definind slobozenia dinafară ca „neatîrnarea moșiei“, Alecu Russo avea să ne lase o pagină profetică de mare patetism.

De multă vreme îmi stăruiau fraze întregi în memorie, din *Cîntarea României* cu o perseverență justificată nu numai de frumusețea graiului, dar și de adevărul din miezul gîndurilor, care formau temelia scrierii lui Alecu Russo.

Și probabil că fiecare dintre noi își va fi aducînd aminte de rîndurile pline de dragoste, de devotament și de admirație pentru pămîntul românesc, pentru frumu-sețile lui.

„Care e mai mîndră decît tine între toate țările semănate de Domnul pre pămînt? Care alta se împodobește în zilele de vară cu flori mai frumoase, cu grîne mai bogate?... Verzi sînt dealurile tale, frumoase pădurile și dumbrăvile spînzurate de coastele dealu-rilor, limpede și senin cerul tău ; munții se înalță trufași în văzduh ; rîurile, ca briie pestrice, ocolesc cîmpurile ; nopțile tale încîntă auzul, ziua farmecă văzutul...“

Dar dragostea aceasta pentru țară era împletită cu o durere poate tot atît de mare, pentru că de fiecare dată Alecu Russo adăuga :

„Pentru ce zîmbetul tău e așa de amar, mîndra mea țară?...“

Pentru ce gemi și țipi, țară bogată?... O țară falnică ca niciuna, pentru ce fața ți-e îmbrobodită?... pentru ce curg lăcrămile tale?...“

Au trecut mai bine de o sută de ani de la publicarea acestei „Cîntări“ și frumu-sețea ei a rămas la fel de intactă ca și frumusețea României.

Fiecare dintre marii scriitori ai neamului nostru au adus cîte o cîntare patriei noastre.

Sadoveanu și Delavrancea poeziei populare. Rebreanu a întocmit un discurs la Academie intitulat *Lauda țaranului român*, Blaga un *Elogiu satului românesc*. Eminescu avea să scrie nemuritoarele versuri :

„Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie.
Țara mea de glorie, țara mea de dor?
Brațele nervoase, arma de tărie,
La trecu-ți mare, mare viitor!“

Sentimentele acestea de dragoste și atașament față de pământul strămoșesc, față de trecut, sînt subliniate de Kogălniceanu, care socotea că „Acest sîntămînt sfînt, nu cunosc încă nici un neam, nici o seminție cît de brută cît de sălbatecă, care să nu-l aibă“.

Il găsim la Homer în Odissea : „Nefericitule, amintește-ți de patrie, dacă cumva ți-e scris să supraviețuiești și să te întorci în casa ta cea mare și în pămîntul patriei tale“.

Mai apoi la Virgil în Encida : „Las lăcrimînd ale patriei țărături, și porturi, și cîmpuri, unde Troia a fost“.

Virgil ENEIDA III.10

Să ne mai amintim de Dante care în lungul lui exil nu-și vedea patria decît în visuri. Undeva mărturisea : „Iată-mă ca o corabie fără pînze, fără cîrmă, zvîrlită din port în port, din țarm în țarm... Vei vedea cît de amară e pînca exilului, și ce aspru-i drumul cînd urci și cobori scările altora“.

Pentru noi Români patria înscamnă munții și marca, Dunărea și Bărăganul, Mureșul și Oltul, Negoitul și Ceahlăul, Suceava și Ștefan cel Mare, Alba Iulia și Mihai Viteazu, Sarmisegetuza și cu Decebal, Iașul și Unirea, Abrudul și Horia, Miorița și Călușul, Doina și Eminescu, Voronețul și Brăncuși, fluierul și Enescu.

Alecu Russo scria : „rîurile cele frumoase și spumegoase, pîraiele cele răpede și sălbatece cîtă nefîncetat lauda ta...“

Numai că vremurile în care „zimbetul tău e așa de amar“ au trecut. Țara falnică ca nici una și-a lepădat de pe față broboada, și lacrimile i s-au uscat demult. Gemetele și țipetele ei au încetat pentru totdeauna. Cîntecele și jocurile ei sînt vesele și zglobii.

Și fiecare dintre noi își aduce aminte de acele rînduri din Hronica Moldovenească puse drept „motto“ de către scriitor înaintea Cîntării României.

„Dacă dușmanul vostru va cere legăminte rușinoase de la voi, atuncea mai bine muriți prin sabia lui, decît să fiți privitori împilării și ticăloșiei țării voastre. Domnul părinților voștri însă se va îndura de lacrămele slugilor sale și va rădica dintre voi pe cineva, carele va așeza iarăși pre urmașii voștri în volnicia și puterea de mai înainte“.

După sute de ani de împilare și ticăloșie, de pătîmiri și probozire profecția cronicarului s-a împlinit.

Patria noastră cunoaște astăzi voinicia și puterea pe care n-a cunoscut-o altădată.

În expunerea de la adunarea festivă organizată cu prilejul aniversării a 45 de ani de la crearea Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., spunea :

„Eforturile depuse de poporul român în vederea industrializării socialiste a țării s-au concretizat în realizări de importanță istorică.

Industria a fost înzestrată la un înalt nivel tehnic, devenind capabilă să valorifice bogatele resurse naturale ale țării. Structura industrială a țării s-a schimbat radical ; datorită dezvoltării sale accelerate, industria grea asigură în proporții largi echiparea cu utilaje și instalații a întreprinderilor, mecanizarea și chimizarea agriculturii, dotarea transporturilor, creșterea producției și modernizarea industriei bunurilor de consum. În prezent, volumul total al producției industriale este de aproape 10 ori mai mare decât în 1938... Ca rezultat al industrializării țării, industria a devenit ramura conducătoare a economiei, contribuind în 1965 în proporție de 48,5 la sută la crearea venitului național.

Una din cele mai complexe probleme socio-economice ale societății românești, care rămăsese nerezolvată de-a lungul secolelor, era problema agrară. Cooperativizarea agriculturii a însemnat o profundă revoluție în viața satului, a eliberat de povara exploatații țărănească, devenită stăpână pe soarta și roadele muncii sale... Datorită politicii agrare juste a partidului, vastei sale munci politice și organizatorice, priceperii și hărniciei țărănimii, profundă reorganizare a producției și a relațiilor sociale la sate a fost însoțită de creșterea continuă a producției agricole”.

Cu elan nestăvilit, cu dragoste nelămurită, cu pasiune și entuziasm, oamenii muncii din România adaugă noi cărămizi edificiului măreț al Patriei.

Pare că de undeva, de peste decenii, poporul călăuzit de Partid, ascultă chemarea marelui său poet :

„Zidiți din dărmături gigantici piramide”.

Și crește, și înflorește în orice colț al României o viață nouă, plină de nădejdi și de bucurii. Și iarăși îmi vin în minte cuvintele lui Eminescu :

„Va crește tot ce-n lume este menit
să crească”.

Un străin se va putea totdeauna întreba, de unde vine acest elan, această frenetică întrecere, această bucurie a creației și al mersului mereu înainte, această dorință de a adăuga frumuseților naturale ale țării, cu pricepere și talent, monumentele arhitecturale ale industriei noastre socialiste, urbanistica nouă, zglobie, veselă și colorată a orașelor și satelor noastre ?

Răspunsul acesta e cuprins în rîndurile de mai jos. Ele sună limpede, lapidar și convingător.

Spre înălțimi...

„Țăranii de altădată se simțeau ai nimănu, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea sa la Congresul cooperativelor agricole de producție, doreau să aibă și ei o țară... Astăzi țărănimea are o țară — România socialistă. Împreună cu clasa muncitoare, este stăpîna acestei țări, participă activ la conducerea treburilor statului, la făurirea noii istorii a patriei noastre”.

Sentimentul acesta, că avem o țară ne stăpînește pe toți. Adesea m-am întrebat din ce s-a născut oare acest sentiment al dragostei de patrie. Să se fi născut din cenușa morților, să fi crescut pe mormintele părinților noștri? Sau poate din inima unei femei? Din sîngele, din lacrimile și durerile vărsate și îndurate pentru noi? Renan dăduse o destul de sintetică definiție a componentelor patriei: „Patria e făcută din morții care au fundat-o și din cei vii care o continuă”.

Scriam mai înainte că nu o dată, marii noștri scriitori au găsit un cuvînt plin de dragoste și căldură pentru poporul de care se simțeau legați, au adus o laudă țăranului român, un elogiu satului românesc. Sadoveanu făcea profesia de credință că poporul este părintele său literar, Rebreanu își mărturisea credința și solidaritatea continuă cu inima celor mulți „care au avut parte de ocări și proboziri și prea arar de vorbe bune”. Blaga aducînd în vechea Academie un omagiu satului românesc spunea că „nemuritoarea(lui) prezență, n-a ocupat nici un scaun în această nobilă incintă”.

Arghezi, aducea și el nu de mult cuvîntul potrivit de recunoștință poporului. „Plugarii ne-au dat moștenirea limbii, a simțirii și a frumuseților, împletite în singură-tățile marilor suferințe. Noi scriitorii n-am fi născocit nimic fără ajutorul acestei moșteniri... Graiurile noastre sînt ale poporului, cartea noastră izvorăște din înțelepciunea și din puterile acestui popor. Cărturarii noștri și dascălii noștri sînt ciobanii Mioriței. Chemarea noastră este să-i dăm poporului înapoi, mai înfrumusețate dacă se poate, zestrea strînsă de acest mare părinte al nostru, al tuturor, Poporul”.

Și acum aduc aici, martor pe Liviu Rebreanu, care în discursul rostit de dînsul, cu prilejul primirii sale la Academie, dorind să se conformeze uzului academic de a elogia pe un înaintaș spunea: „Mă văd silit să mă prezint cu unul din afară, cu strămoșul meu și al unora dintre d-voastră, într-un sens mai larg strămoșul tuturor: țăranul român...”

Înaintașul, cu care îndrăznesc eu să mă înfățișez, e sărac și slab. Așa a fost întotdeauna și așa va fi, probabil, totdeauna. Munca și suferințele lui hrănesc și îmbogățesc pe asupritorii lui. El e destinat să rămînă veșnic gol... De sute de ani, dacă nu din totdeauna, Românul a trebuit să muncească pentru alții, fără răsplată, fără speranță și fără bucurii... După o sută de ani de emancipare, devenit proprietar asupra aproape totalității pămîntului cultivabil, țăranul român se află în aceeași mizerie morală și culturală, iar standardul lui de viață nu s-a îmbunătățit cîtuiși de puțin...”

Așa era țăranul român. Sărac și slab. Numai că Rebreanu într-un loc, se înșela. El credea că așa va fi întotdeauna. Și totuși frumusețea laudei aduse de el țăranului român, rămîne.

Am ascultat cu toții cuvintele de căldă prețuire a meritelor țărânimii noastre aduse de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului nostru, cu prilejul Congresului cooperativelor agricole de producție. Poate că niciodată n-am ascultat cu mai vibrant clogiu, o laudă mai categorică și mai cuprinzătoare adusă țărânimii noastre. Nu mă pot stăpîni de a nu reproduce un pasaj:

„Multă vreme, de-a lungul milenarei existențe a poporului nostru, țărănimea a reprezentat cea mai importantă forță a progresului social, purtătoarea năzuințelor de neapîrnat și a sentimentului de demnitate națională. Ea alcătuia oastea vitează a lui Decebal — marele erou al Dacilor —, principala forță a armatei lui Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Tudor Vladimirescu, Avram Iancu; ea a dus greul bătăliilor pentru unirea țărilor române, pentru cucerirea independenței, pentru închegarea statului național unitar român. Animată de o neîfărîmîță dragoste pentru glia strămoșască și de un înalt spirit de sacrificiu, țărănimea s-a ridicat în calea năvălitorilor și cotropitorilor, a apărat cu propriul ei sînge independența țării, însăși ființa națională a poporului...”

Leagăn al tradițiilor și al artei minunate a poporului, țărănimea este creatoarea comorilor poeziei populare, a Mioriței, a doinelor și baladelor. În furtunile veacurilor țărănimea a rămas neclintită, păstrînd și dezvoltînd limba strămoșilor, obiceiurile, portul național, conservînd nealterate marile calități ale poporului român: hărnicia și omenia, vitejia și dîrzenia”.

Și dacă străbunii noștri au trăit într-un lung și aspru amurg de suferință, dacă unii sau alții au crezut că țărănul român e destinat să rămână veșnic gol, dacă mulți au visat ca prin cultură, viață politică mai largă și ridicare economică țărănimea să capete în stat valoarea socială proporțională cu valoarea sa numerică, economică, morală și națională, apoi misiunea de a rezolva problema agrară și implicit a îmbunătățirii stării materiale și culturale a țărănimii i-a revenit clasei muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare. Nu e locul de a discuta aici premisele greșite ale „poporanismului” sau a defini limitele unora dintre scriitorii noștri, care-și mărturiseau credința și solidaritatea lor cu inima celor mulți.

„Deși a reprezentat întotdeauna marea majoritate a poporului, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, datorită fărâmișării generate de caracterul proprietății și al relațiilor de producție, lipsită de organizare în luptă, țărănimea nu a putut să scuture singură jugul asupritorilor, să se elibereze de exploatare. Numai o dată cu apariția pe arena socială a clasei muncitoare — forța cea mai înaintată a societății — se creează pentru țărani posibilitatea desfășurării unei lupte organizate, călăuzită de un țel clar, apărând zori unei vieți noi, perspectiva lichidării exploatarea și asupririi de veacuri”.

În adevăr „Urmașii clăcașilor de odinioară sînt părtași nu numai la împlinirea aspirațiilor străbunilor lor, ei își făuresc astăzi o viață liberă și fericită la care strămoșii nici cu gîndul nu se puteau duce, o viață care depășește cu mult cele mai cutezătoare visuri ale acestora”.

Întorcîndu-ne din nou spre opera lui Sadoveanu, va trebui să ne amintim că George Călinescu considera romanele istorice ale celui dintîi ca „cele mai puternice momente ale creației sale”. De altfel întreaga sa operă poartă această amprentă a patriotismului. Epocii lui Ștefan cel Mare el îi închină vasta epopee a **Fraților Jderi**. **Nicoară Potcoavă** „voește a reinvia strălucirea întemeiată pe dreptate a domniei lui Ștefan cel Mare”. Nicoară așa cum remarcă același G. Călinescu este un vizionar și un prevestitor al timpurilor noi în care Sadoveanu credea cu strășnicie. „După ce se va priboli lumea de lingoarea în care se află, apoi să știți — că se vor naște oameni noi, care vor clădi o lume mai bună. Înflori-vor flori și se vor pîrgui holdele pe gunoarele trecutului...”.

Credința aceasta în viitorul patriei este caracteristica principală a scrisului patriotic al înaintașilor noștri.

După Eliberare, scriitorii noștri, poeți și prozatori au continuat cu credință tradițiile dascălilor noștri în ale scrisului. Nu socotesc necesar să înșirăm aici o întreagă bibliografie, datorită faptului că n-ar putea fi completă. Ar fi și insuficient de edificatoare.

Ar fi destul să amintim pe **Nicoară Potcoavă** care a fost scris de Mihail Sadoveanu în anii noștri. **Un om între oameni** a lui Camil Petrescu, **Pirjolul** lui Oscar Walter Cisek. Și cine nu și-ar aminti de poeziile din **Lauda lucrurilor** a lui G. Călinescu și-n primul rînd de **Eram bărbatul** care sau de ael minunat ciclu **1907** sau de **Bună dimineața primăvară** a lui Tudor Arghezi? pline de dragoste pentru trecut și încărcate pînă la tensiune de încrederea în viitorul de aur al poporului și al patriei noastre, noi, socialiste.

Într-un recent interviu acordat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, unui grup de ziaristi italieni, secretarul general al Comitetului Central al partidului nostru sublinia „necesitatea cunoașterii aprofundate a trecutului poporului în diferitele etape ale dezvoltării societății omenești, a luptei sale pentru eliberarea națională și socială, a factorilor care au favorizat și accelerat dezvoltarea sa și a celor care au constituit o piedică în calea progresului. Iată de ce considerăm necesară cunoașterea tradițiilor progresiste ale victii și luptei poporului nostru, valorificarea lor în opera de construire a civilizației socialiste”.

În lumina acestor indicații apar și mai limpezi căile care trebuie urmate de către scriitorii, prozatorii și poeții, oameni de cultură și artă și implicit de bibliotecari în valorificarea trecutului poporului nostru, a patriei și a sentimentelor generate de dragostea de glia strămoșească, de minunatul ei popor.

Muzeul a mișcării din

Istoria poporului nostru, bogată în exemple de înalt eroism, păstrată în mărturiile nescrise și scrise răspândite în muzele, arhivele, bibliotecile, colecțiile publice și particulare de pe cuprinsul țării, este înfățișată sub aspectul laturilor sale definitorii în exponatele Muzeului de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România, inaugurat cu prilejul aniversării a 45 de ani de la crearea P.C.R.

În contextul armoniosului peisaj industrial, al construcțiilor social-culturale, Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România este o sinteză a istoriei personajului colectiv al epocii contemporane — clasa muncitoare, sub conducerea comuniștilor. Cu o arhitectură interioară modernă, în care fiecare document, fotografie, steag, insignă, obiect, machetă, lucrare de artă este pus în valoare cu meticulozitatea caracteristică omului de știință, Muzeul este o carte abundent ilustrată a istoriei poporului.

Interiorul sobru, în care mărturiile istoriei strălucesc prin gloria luptei poporului, oferă vizitatorului o imagine completă a trecutului, cauză a succeselor prezentului.

Muzeul are o suprafață de expunere de peste 4 000 m² și peste 6 000 de exponate, orânduite în succesiune cronologică, în 15 săli — neobișnuite ca dimensiuni în noțiunea de muzeu — și înfățișează aspectele principale ale luptei poporului român pentru eliberare națională și socială, mișcările revoluționare din secolul al XIX-lea, nașterea și dezvoltarea mișcării muncitorești, socialiste, istoria Partidului Comunist, a curentelor democratice, progresiste din România.

de istorie a Partidului Comunist, revoluționare și democratice România

În acest cadru tematic, prin numeroase și variate expozate — rezultat al unci intense munci de studiu și cercetare în Arhiva C.C. al P.C.R., a Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R., Arhivele Statului, Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România, al valorificării cercetărilor istoriei și muzeologiei, al colaborării cu vechi militanți ai mișcării revoluționare, cu specialiști din diferite domenii ale științelor sociale — Muzeul înfățișează în mod convingător că Partidul Comunist este continuatorul luptelor seculare duse de poporul român pentru neatințarea țării, pentru formarea națiunii române și a statului național-unitar, pentru accelerarea progresului social și înaintarea României pe calea civilizației.

În cele trei secțiuni mari ale Muzeului: apariția și dezvoltarea mișcării muncitorești, istoria Partidului Comunist Român, lupta pentru instaurarea regimului democrat-popular și momente principale ale construirii socialismului, sint redată luptele revoluționare în strânsă legătură cu istoria generală, politică, social-economică și culturală a țării, acțiunile de solidaritate ale clasei noastre muncitoare cu lupta revoluționară a altor popoare.

Primele săli înfățișează aspecte ale procesului îndelungat al formării, în spațiul carpato-dunărean, a poporului și limbii române, ale luptei poporului pentru apărarea ființei sale împotriva dușmanilor interni și externi, lupta împotriva asuprii sociale. Într-un spațiu amplu, sint redate prin stampe, documente, hărți, grafice, răscoala populară condusă de Tudor Vladimirescu, revoluțiile burghezo-democratice de la 1848 din Tara Românească, Moldova și Transilvania, unirea Moldovei cu Tara Românească în 1859 și formarea statului național român, reforma agrară din 1864, cucerirea independenței naționale în 1877, începuturile mișcării muncitorești în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Primele ziare muncitorești — *Tipograful român* (1865), *Lucrătorul român* (1872) — steagul Societății lucrătorilor tipografi „Gutenberg”, fondată în 1858, și al Societății muncitorilor cărămizari din Botoșani pe care, la 1867, a fost înscrisă lozinca *Toți pentru unul, unul pentru toți* sint piese originale care atrag atenția vizitatorului Muzeului. Numeroase documente originale, fotografii, obiecte care au aparținut organizațiilor muncitorești, militanților revoluționari, atestă amploarea mișcării muncitorești de la sfârșitul secolului al XIX-lea, cind s-a făurit Partidul social-democrat al muncitorilor din România.

Pe un spațiu larg, numeroase expozate redau cronologic amploarea marilor răscoale țărănești din 1907, acțiunile de solidaritate care au avut loc în unele centre ale țării din partea muncitorilor, a ostașilor, învățătorilor și a altor intelectuali.

În condițiile avântului luptelor muncitorești, în anul 1910 s-a reconstituit Partidul social-democrat din România.

În continuare, imaginile înfățișează materiale despre activitatea Partidului Social-Democrat pentru întărirea sa organizatorică, consolidarea mișcării sindicale, conducerea mișcărilor greviste și revendicative ale muncitorilor. Prin documente variate, este înfățișată atitudinea mișcării muncitorești din România în anii 1914—1918 față de războiul mondial declanșat de către puterile imperialiste pentru împărțirea sferelor de influență ale lumii, pentru acapararea de colonii și teritorii străine.

Un amplu panou redă, prin documente și fotografii, eroica luptă a muncitorimii gălățene din 13 iunie 1916, în timpul căreia au fost uciși mai mulți muncitori.

După intrarea României în război alături de puterile Antantei, lupta clasei muncitoare pentru satisfacerea năzuințelor vitale ale maselor, pentru pace a continuat. Expozatele reliefează că problema care frământa profund masele populare din România era făurirea statului național-unitar, aspirație seculară a poporului, necesitate legică a dezvoltării societății românești.

Această luptă s-a desfășurat pe un plan larg în condițiile adâncirii în România a contradicțiilor sociale, ale victoriei Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Extrase din ziarul timpului, manifeste, fotografii ale istoriciei adunări de la 1 decembrie a celor peste 100 000 de delegați-tărani, muncitori, meseriași, intelectuali — care a proclamat unirea Transilvaniei cu România, ilustrează convingător că acest eveniment a fost rodul luptei revoluționare a maselor populare de pe întreg teritoriul țării noastre.

Variate expozate — ziarul vremii, manifeste, grafice, hărți, sigilii, drapel, fațsimile — înfățișează tumultul mișcărilor revoluționare din anii 1918—1921. Marile bătălii din acești ani au culminat cu greva generală din octombrie 1920. Numeroase fotografii redau chipurile hotărâte ale muncitorilor în timpul grevei generale, pentru satisfacerea revendicărilor.

Intr-o îmbinare armonioasă a arhitecturii, se înscrie un panou amplu pe care, în variate forme, sînt expuse documentele dezbaterilor însufletitoare din partidul socialist în anul 1921, desfășurarea istoricului congres deschis la București la 8 mai 1921. Vizitatorul poate urmări problemele discutate la congres, moțiunile adoptate, portretele militanților pentru fărîșirea noului partid al clasei muncitoare. Rodul experienței de peste cinci decenii a mișcării socialiste, a luptei muncitorilor a fost crearea Partidului Comunist Român. Prin aceasta, lupta revoluționară se ridică pe o treaptă superioară, se dă un puternic avînt procesului de clarificare ideologică a mișcării muncitorești.

Exponatele celei de-a doua secțiuni, referitoare la perioada 1921—1948, sînt prezentate în săli cu o mare suprafață, în care fiecare detaliu sugerează profunzimea și însemnătatea istorico-socială a evenimentelor.

O suită de panouri redă puternicele acțiuni muncitorești care au avut loc în anii 1922—1928 în diferitele centre ale țării, procesul continuu al creșterii influenței și rolului conducător al comuștilor. Grafice, tabele statistice ogîndesc în mod sintetic amploarea luptelor muncitorești. Iată cîteva cifre: 635 de greve, 3 329 de conflicte de muncă latente și lockouturi la care au participat, în anii 1922—1928, 500 000 de salariați.

În contextul ilustrării marilor acțiuni muncitorești, atrag atenția documentele care ogîndesc activitatea desfășurată de P.C.R. după 1924, în condițiile ilegalității. Numeroase documente redau activitatea partidului la congresele II—V, pentru stabilirea sarcinilor strategice și tactice, pentru întărirea rîndurilor sale și lichidarea lipsurilor manifestate ca urmare a moștenirii ideologice din vechea mișcare socialistă, a condițiilor în care își desfășura activitatea, cît și a practicilor Cominternului de a numi cadrele de conducere ale partidului și a indicațiilor neconforme cu realitatea din țara noastră.

Variate sînt exponatele care ilustrează situația și lupta muncitorilor, țăranilor, intelectualilor, studenților, pensionarilor în timpul crizei economice din anii 1929—1933. Fotografii, manifeste, ziare de uzină, machete, portrete ale participanților la luptele minerilor din 1929, ale metalurgiștilor de la „Lemaître” din București, ale petroliștilor și cefeștiștilor din ianuarie-februarie 1933.

O sugestivă hartă luminoasă redă amploarea luptelor revoluționare din anii 1929—1933. Ansamblul variatelor piese muzeistice, expuse într-o sugestivă concepție plastică, reconstituie imaginea valului luptelor revoluționare pentru drepturi economice și politice, pentru democrație, independență și suveranitate națională, împotriva pericolului fascismului.

Intr-o sală cu o suprafață de cca. 500 m², este înfățișată, prin mijloace specifice muzeului, o sinteză a istoriei luptei comuștilor, a maselor asuprite din anii 1934—1940. Grafice economice prezintă aspecte principale ale creșterii producției industriale, concentrării producției și capitalului, comerțului exterior. Precum și ponderea capitalului străin în economia României în anii 1934—1940. Numeroase fotografii, documente exprimă forța, amploarea puternicelor greve ale muncitorilor mineri, petroliști, textiliști, muncitorilor din porturi. În anii 1934—1938, se arată într-unul din grafice, au avut loc 1 368 de conflicte de muncă, care au afectat 6 769 de întreprinderi, totalizînd 488 429 de salariați.

Alte expozate reliefează aspecte ale întăririi rîndurilor partidului, dezvoltarea mișcării sindicale.

Prin expozate variate — fotografii, acte de constituire, manifeste, chemări, portrete, grafice — este redată activitatea multilaterală desfășurată de organizațiile de masă care au activat sub conducerea P.C.R. Sub îndrumarea P.C.R., a organizațiilor de masă, în strînsă legătură cu mișcarea grevistă, s-au desfășurat impresionante întruniri și demonstrații antifasciste la București, Iași, Cluj, Lupeni, Timișoara, Oradea, acțiuni ale meseriașilor, studenților și cadrelor didactice.

Străbate ca un fir roșu, din tematica de idei a exponatelor, îmbinarea judicioasă de către P.C.R. a muncii ilegale cu activitatea legală în rîndurile poporului, în scopul realizării Frontului Popular Antifascist.

O vie expresie a caracterului antifascist al acțiunilor maselor populare din țara noastră este ilustrată de exponatele privitoare la acțiunile de solidaritate cu lupta oamenilor muncii din Germania, Franța, Austria, China, înfierarea agresiunii Italiei fasciste asupra Abisiniei și, îndeosebi, participarea a sute de revoluționari români la luptele cu arma în mînă pentru apărarea Spaniei republicane.

Lupta poporului român pentru apărarea țării împotriva expansiunii hitleriste s-a manifestat puternic în timpul dictaturii regale instaurate la 10 februarie 1938.

De la greve pentru apărarea intereselor economice imediate și pînă la marile demonstrații care au cuprins întreaga țară, muncitorii, țărani, întreaga populație s-a ridicat împotriva pericolului hitlerist. Devotamentul fierbinte față de interesele patriei a situat pe comuniști în primele rînduri. Ei au organizat și au condus marile acțiuni de protest împotriva odiosului dictat de la Viena. Fotografii, manifeste, articole din presă redau pe larg amploarea luptelor din august-septembrie 1940, împotriva dictatului de la Viena, pentru apărarea țării.

Atrag atenția exponatele care oglindesc aspecte ale luptei comuniștilor, antifasciștilor și patrioților întemnițați în diferite închisori. Sînt expuse aici obiecte, materiale de propagandă studiate de cei închiși, documente și fotografii, privind acțiunile organizate de P.C.R. în afară pentru apărarea celor din închisori.

O sinteză grăitoare care evocă pagini minunate ale eroismului poporului nostru este realizată în următoarea sală, care prezintă perioada septembrie 1940—martie 1945.

Acțiunile celor mai diferite clase și grupuri sociale, în frunte fiind muncitorii, comuniștii, erau îndreptate împotriva războiului hitlerist antisovietic, pentru răsturnarea dictaturii militarofasciste. În această sală, este realizată, prin mijloace expresive, o adevărată reconstituire documentară a luptelor care au culminat cu victoria insurecției armate din august 1944.

Răsturnarea dictaturii fasciste și eliberarea țării de ocupația străină — se subliniază prin exponate — au marcat începutul revoluției populare din România, inaugurînd o nouă etapă în dezvoltarea țării. Exponatele redau imaginea luptei clocotitoare a maselor conduse de partid pentru sprijinirea frontului antihitlerist, lichidarea rămășițelor feudale și înfăptuirea reformei agrare, democratizarea aparatului de

Aspect din sala a U-a a Muzeului (1918—1934)

Aspect din sala a VI-a a Muzeului (1934—august 1940)

stat prin alungarea elementelor reacționare și înlocuirea lor cu primari și prefeți aleși de popor, refacerea economiei naționale. În focul acestor lupte și ca rezultat direct, a fost instaurat, la 6 martie 1945, guvernul de largă concentrare democratică condus de Dr. Petru Groza.

În continuare, sălile acestei secțiuni înfățișează lupta Armatei române, umăr la umăr cu Armata sovietică, pentru eliberarea teritoriului de nord-vest al Transilvaniei, Ungariei și Cehoslovaciei, lupta maselor populare, sub conducerea P.C.R., în anii 1945—1947, pentru consolidarea puterii, înfringerea reacțiunii interne, refacerea economiei naționale.

Momentele deosebite ale acestei perioade — proclamarea republicii și făurirea Partidului unic al clasei muncitoare din țara noastră — încheie această secțiune.

Ultimile patru săli formează cea de-a treia secțiune a Muzeului și înfățișează, prin grafice, fotografiile, hărți, diapozitive, succesele obținute de poporul nostru, sub conducerea partidului, în industrializarea socialistă a țării, făurirea agriculturii socialiste, dezvoltarea învățământului, științei, artei, culturii și sportului, în anii 1948—1965.

Pe un panou monumental, sînt expuse materiale despre Congresul al IX-lea al P.C.R., care a adoptat programul dezvoltării multilaterale a României, liniile directoare ale continuării pe-o treaptă superioară a operei de desăvîrșire a construcției socialismului.

Într-un larg cadru arhitectonic, este redat un moment istoric din viața poporului nostru, proclamarea Republicii Socialiste România.

În Muzeu, a fost organizată o sală memorială Gheorghe Gheorghiu-Dej. Prin forța lor sugestivă, exponatele redau figura luminoasă a lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, marele fiu al poporului român, eminent conducător al Partidului Comunist și al statului, revoluționar și patriot înflăcărat, militant de seamă al mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România, păstrător al unor valori deosebite ale istoriei poporului nostru, este, în același timp, un lăcaș de cultură și de cunoaștere a trecutului și culturii românești.

I. ARDELEANU

director adjunct al Muzeului de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România.

MOMENTE DIN ISTORIA ROMÂNIEI ÎN CREAȚIA LITERARĂ

Bibliografie selectivă

dr. Horia URSU

Într-o scrisoare din 1885, Friedrich Engels mărturisea că din opera literară a lui Balzac „...a învățat mai mult decât din toți istoricii, economiștii și statisticienii de profesie ai epocii, luați laolaltă“.

În această frază, lapidară, stă un mare adevăr, pentru că o operă literară, cuprinzând — cât de cât — realitatea unei epoci sau a unui fragment de istorie, poate constitui un document de seamă. Nu numai pentru cunoașterea faptului istoric respectiv, îmbrăcat în formă artistică, ci și pentru a ne arăta nouă, celor de azi, ceva din multiplicitatea rosturilor de viață ale oamenilor dinaintea noastră, ceva din experiența veacurilor trecute.

Scriitorul progresist trebuie să se articuleze în opera sa adevărului istoric, recunoscând din multitudinea de date individualizate ce-i stau la îndemână, tocmai ceea ce poate fi generalizat din epoca istorică studiată, ceea ce ajută la reconstituirea fenomenelor istorice în integritatea lor.

Literatura de evocare istorică poate fi oglinda — fermecată de măiestria artistică a evocatorului — care să releve imagini din felul de viață, concepțiile și aspirațiile oamenilor de-a lungul secolelor, luptele revoluționare purtate de păturile largi ale poporului care s-au ridicat împotriva asupririi și împilării străine, pentru dreptate socială și independență națională.

Cunoașterea istoriei poporului român reprezintă un puternic mijloc de educare patriotică a oamenilor muncii în spiritul glorioaselor tradiții de luptă pentru progres ale maselor populare, ale mișcării revoluționare din România, ale clasei muncitoare și partidului ei, Partidul Comunist Român.

Raportul C.C. al P.C.R. la cel de-al IX-lea Congres al partidului, Expunerea făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul celei de-a 45-a aniversări a partidului, precum și cuvântările ocazionate de vizitele conducătorilor de partid și de stat în regiunile Suceava, Iași, Argeș și Oltenia cuprind numeroase referiri la trecutul glorios de luptă al poporului român. Aceste documente de partid constituie un ghid prețios și un bogat izvor de inspirație în munca ce o desfășoară bibliotecile pentru educația patriotică și socialistă a cititorilor.

★

În sprijinul acestei activități, prezentăm o bibliografie selectivă în care au fost incluse lucrările literare (proză, versuri, teatru) care evocă unele momente din trecutul de luptă al poporului nostru. Trimiterile bibliografice s-au făcut la ediții care — chiar dacă nu sînt cele mai recente — evocă multilateral momentele istorice cele mai importante. Din dorința de a înlătura repetarea în mai multe locuri a aceluiași note bibliografice, autorul bibliografiei selective a inclus lucrările care se referă la evenimentele situate în epoci diferite, la momentele istorice cele mai ample descrise în lucrarea respectivă. Avem convingerea că bibliotecarii vor ști să selecteze în continuare din operele prezentate acele fragmente care se integrează cel mai mult acțiunilor ce-și propun să le organizeze. În această bibliografie au fost cuprinse câteva biografii și lucrări istorice, dar nu s-au inclus articole din ziare și reviste. Totodată, s-au făcut trimiteri la bibliografiile publicate în alte numere ale revistei, care se referă la anumite evenimente istorice.

I. FORMAREA POPORULUI ROMÂN

a) Strămoșii geto-daci. Daco-romanii

Alecsandri, Vasile. *Ovidiu*. In: Vasile Alecsandri. *Teatru*. Vol. 2. Buc., E.S.P.L.A., 1952, p. 295—415.

Coșbuc, George. *Decebal către popor*; *Podul lui Traian*; *Velos preotul dac*. In: George Coșbuc. *Poezii*. Vol. 1. Buc., E.S.P.L.A., 1953, p. 256—257; Vol. 2 p. 119—124; 302—304.

Drimba, Ovidiu. *Ovidiu*. Buc., Editura tineretului, 1966. 340 p. Colecția „Oameni de seamă“.

Gheorghiu, Mihnea. *Poveste de demut.* In : Mihnea Gheorghiu. *Balade.* Buc., Editura tineretului, 1956, p. 5—11.

b) Feudalismul timpuriu

- Alecsandri, Vasile. *Dan căpitan de plai.* In : Vasile Alecsandri. *Poezii alese.* Vol. 2. Buc., E.S.P.L.A., 1952, p. 233—236.
- Beniuc, Mihai. *Umbra lui Gelu.* In : Mihai Beniuc. *O samă de cuvinte.* Buc., E.S.P.L.A., 1953, p. 3—4.
- Coșbuc, George. *Moartea lui Gelu.* In : George Coșbuc. *Poezii.* Buc., Editura tineretului, 1953, p. 29—33.
- Eminescu, Mihai. *Strigoli.* In : Mihai Eminescu. *Poezii.* Buc., E.S.P.L.A., 1963 p. 76.
- Sadoveanu, Mihail. *Vremuri de bejenie.* In : Mihail Sadoveanu. *Opere.* Vol. II. Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 151—234.

II. ȚARILE ROMÂNE ÎN VEACURILE XIV-XVI — LUPTA ÎMPOTRIVA COTROPIRII OTOMANE

a) Transilvania

- Ignătescu, Constantin. *Agurida.* Povestire eroică. Buc., Editura tineretului, 1962. 276 p.
- Lespezeanu, I. și Marcu, L. *Ioan Corvin de Hunedoara.* Buc., 1957. 125 p. (Colecția S.R.S.C., nr. 229).
- Mureșanu, Camil. *Ioan de Hunedoara și vremea sa.* Buc., Editura tineretului, 1957. 203 p. (Pagini din istoria Patriei).

b) Țara Românească

DIN VREMEA PRIMILOR DOMNITORI

- Coșbuc, George. *Carol Robert*.* In : George Coșbuc. *Poezii.* Buc., E.S.P.L.A., 1953, p. 115.
- Davila, Alexandru. *Vlaicu Vodă.* Dramă în cinci acte în versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1956. 320 p.

MIRCEA CEL BĂTRÂN

- Bolintineanu, Dimitrie. *Mircea și soții.* In : Dimitrie Bolintineanu. *Opere.* E.S.P.L.A., 1951, p. 36—38.
- Eminescu, Mihai. *Scrisoarea III.* In : Mihai Eminescu. *Opere.* Buc., E.S.P.L.A., 1951, p. 135—144.

VLAD ȚEPEȘ

- Bolintineanu, Dimitrie. *Țepeș și soții.* In : Dimitrie Bolintineanu. *Opere.* Buc., E.S.P.L.A., 1951, p. 46—47.
- Ignătescu, Constantin. *Vlad Țepeș.* Buc., Editura tineretului, 1960. 208 p.

MIHAI VITEAZUL

- Alecsandri, Vasile. *Calul cardinalului Băthory ; Tudora de la Tirgoș ; Odd statuiei lui Mihai Viteazul.* In : Vasile Alecsandri. *Poezii.* Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 46, 49, 57.
- Bălcescu, Nicolae. *Istoria Românilor sub*

Mihai Vodă Viteazul. In : Nicolae Bălcescu *Opere.* Vol. 1. Buc., E.S.P.L.A., 1954, p. 105—163.

- Bolintineanu, Dimitrie. *Cea de pe urmă noapte a lui Mihai Cel Mare ; Mihai scăpând stindardul ; Mihai și căldul ; Mihai la pădurar ; Muma lui Mihai.* In : Dimitrie Bolintineanu. *Opere.* Buc., E.S.P.L.A., 1951, p. 31—32, 35, 39—40, 62—63, 65—66.
- Coșbuc, George. *Pașa Hassan.* In : George Coșbuc. *Poezii.* Vol. 1. Buc., E.S.P.L.A., 1953, p. 205—207.
- Hasdeu, Bogdan. *Petricelcu. Răzvan și Vidra.* Buc., Editura tineretului, 1953. 203 p.
- Odobescu, Alexandru. *Mihnea Vodă cel rău ; Doamna Chiajna (nuvele istorice)* Buc., Editura tineretului, 1953. 164 p.
- Theodoru, Radu. *Brazdă și Paloș.* Vol. 1—2. Buc., Editura tineretului, 1953—1956. Vol. 1 1953. 708 p. ; Vol. 2 1956. 859 p.

c) Moldova

DIN VREMEA PRIMILOR DOMNITORI

- Alecsandri, Vasile. *Dragoș.* In : Vasile Alecsandri. *Poezii.* Vol. 1. Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 269—270.
- Eftimiu, Victor. *Ringala*.* Dramă în cinci acte. In : Victor Eftimiu. *Teatru.* Buc., E.S.P.L.A., 1954. 390 p.

ȘTEFAN CEL MARE

Alecsandri, Vasile. *Imn lui Ștefan cel Mare ; Ștefan Vodă și codrul ; Ștefan Vodă și Dunărea ; Trei arcași.* In : Vasile Alecsandri. *Poezii.* Vol. 1—2. Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 409, 436, 438, 457—471.

Bolintineanu, Dimitrie. *Muma lui Ștefan cel Mare ; Visul lui Ștefan cel Mare ; Tudora ; Cupa lui Ștefan.* In : Dimitrie Bolintineanu. *Opere.* Buc., E.S.P.L.A., 1951, p. 33, 41, 50, 54.

- Camilar, Eusebiu. *Ștefănel de la Borzești.* Buc., Editura tineretului, 1955. 62 p.
- Cires, Petru. *Sfat în cumpăna nopții.* Buc., Editura tineretului, 1963. 440 p.
- Delavrancea, Barbu. *Apus de soare.* Poem dramatic în 3 acte. Buc., E.S.P.L.A., 1955. 82 p.

Neculce, Ion. *O samă de cuvinte.* In : Ion Neculce. *Letopisețul Țării Moldovei și O samă de cuvinte.* Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 105—109.

Negruzzi, Costache. *Aprudul Purice. Anecdote istoric în versuri.* In : C. Negruzzi. *Opere.* Buc., E. S. P. L. A. 1955, p. 238—246.

Sadoveanu, Mihail. *Frații Jderi ; Ucenicia lui Ionuț ; Izborul alb ; Oamenii Măriei sale.* In : Mihail Sadoveanu. *Opere.* Vol. 13. Buc., E.S.P.L.A., 1958. 1044 p.

Sadoveanu, Mihail. *Vlața lui Ștefan cel Mare.* Buc., Editura tineretului, 1966. 216 p.

ȘTEFANIȚĂ VODĂ — PETRU RAREȘ

- Alecsandri, Vasile. *Visul lui Petru Rareș.* In : Vasile Alecsandri. *Poezii.* Vol. 1. Buc., E. S. P. L. A., 1955, p. 279.
- Delavrancea, Barbu. *Vîșorul ; Luceafărul.* In : Barbu Delavrancea. *Opere.* Vol. 2. Buc., E.S.P.L.A., 1954, p. 77—166, 167—266.

ION VODĂ CEL CUMPLIT

Ignătescu, Constantin. *Mitruț al Joldii, [roman istoric].* Buc., Editura tineretului, 1959. 648 p.

* Soția lui Alexandru cel Bun, domnitorul Moldovei (1400—1432).

- Sadoveanu, Mihail. *Nicoară Potcoavă*. Buc., E.P.L., 1962. XVIII+438 p.
 Sadoveanu, Mihail. *Șoimii*. In: Mihail Sadoveanu. *Opere*. Vol. 1. Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 181—362 (Cutezători).
 Sorbul, Mihail. *Letopiseș*. Dramă în 5 acte și un prolog. In: Mihail Sorbul. *Opere*. Buc., E.S.P.L.A., 1956, p. 423—482.

III. SPICUIRI LITERARE DIN ISTORIA ȚĂRILOR ROMÂNE ÎN VEACURILE XVII-XVIII. CULTURA *

- Almaș, Dumitru. *Nicolae Milescu, Spătarul*. Buc., E.S.P.L.A., 1954, 264 p.
 Camilar, Eusebiu. *Turmele, Cordun, Valea hoților*. Buc., E.S.P.L.A., 1960, 432 p.
 Costin, Miron. *Letopiseșul Țării Moldovei*. Buc., E.S.P.L.A., 1956, 420 p.
 Gheorghiu, Mihnea. *Două ambasade. 1. Ucenicia Cărturarului* [Dimitrie Cantemir]. 2. *Tihna valorilor*. Buc., Editura tineretului, 1958, 304 p., cu ilustr.
 Gheorghiu, Mihnea. *Scrisoarea stegarului Frății*. In: Mihnea Gheorghiu. *Balade*. Buc., Editura tineretului, 1956, p. 39—43.
 Neculce, Ion. *Letopiseșul Țării Moldovei și O samă de cuvinte*. Buc., E.S.P.L.A., 1955, 461 p.
 Păscăluță, Oct. *Păunul de aur*. Buc., E.S.P.L.A., 1957, 448 p.
 Sadoveanu, Mihail. *Zodia Cancerului sau Vremea Ducal Vodă*. In: Mihail Sadoveanu. *Opere*. Vol. 10, Buc., E.S.P.L.A., 1957, p. 14—168.

IV. RASCOALE POPULARE ÎN ȚĂRILE ROMÂNE (Secolele XV-XX)

Răscoala populară din Transilvania — 1437—1438. Bobilna-Apatiu-Cluj

- Pascu, Ștefan. *Bobilna*. Buc., Editura științifică, 1957, 234 p. (Pagini din istoria patriei).

Răscoala iobagilor de sub conducerea lui Gheorghe Doja, 1514

- Beniuc, Mihai. *Trătește în amintire Doja*. In: Mihai Beniuc. *O samă de cuvinte*. Buc., E.S.P.L.A., 1953, p. 78.
 Ignătescu, Constantin. *Vintoasa*. Buc., Editura tineretului, 1963, 240 p.
 Mușat, I. *Războiul iobagilor*. Vol. 1—3. Buc., Editura tineretului, 1956. Vol. 1. 304 p.; Vol. 2. 340 p.; Vol. 3. 258 p. (Cutezători).

Răscoala iobagilor sub conducerea lui Horia, Cloșca și Crișan, 1784

- Alecsandri, Vasile. *Poezii populare* **. Buc., E.S.P.L.A., 1956, 230 p.
 Birna, Vlaicu. *Cind era Horia împărat*. Buc., Editura tineretului, 1962, 216 p. cu ilustr.

* Pentru *Baladele*, care cîntă o seamă de eroi populari din veacurile XVI—XX, vezi și: *Antologia de literatură populară*. Vol. I. Buc., Editura Academiei, 1953 și *Balade Populare*. Buc., E.S.P.L.A., 1954 (Biblioteca pentru toți).

** Intrucît în opera editată sînt și poezii referitoare la alte perioade din istoria României, este recomandată întreaga operă.

- Benluc, Mihai. *Chiuărd roșie; Vulturul răz-bundării*. In: Mihai Benluc. *Poezii*. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 131—140.
 Brad, Ion. *Horia, Cloșca, Crișan*. In: Ion Brad. *În luna mai*. Versuri. Buc., Editura tineretului, 1963, p. 15—16.
 Cisek, O. W. *Pirjolul*. Roman. Vol. 1. *Crișan*. In românește de Eman. Cerbu. Buc., E.S.P.L.A., 1963, 656 p.; Vol. 2. *Horia*. In românește de Lazăr Iliescu. Buc., E.S.P.L.A., 1964, 775 p.
 Eminescu, Mihail. *Horia*. In: *Poezii postume*. IV [Ediția Perpessicius]. Buc., E.S.P.L.A., 1951 [II—III], p. 7.
 Iosif, St. O. *Gorunul lui Horia*. In: St. O. Iosif. *Versuri originale și tălmăciri*. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 320 (Biblioteca pentru toți).
 Sperber, Alfred Margul. *Horia*. In Alfred Margul Sperber. *Versuri atese*. Buc., E.S.P.L.A., 1957, p. 228.

Răscoala populară din 1821 de sub conducerea lui Tudor Vladimirescu

- Alexandrescu, Grigore. *Mormintele de la Drăgășani*. In: Grigore Alexandrescu. *Poezii*. Buc., E.S.P.L.A., 1956, p. 48—51.
 Constant, Paul. *Tudor Vladimirescu*. (Roman). Buc., Editura tineretului, 1960, 384 p.
 Dragomir, Mihu. *Tudor din Vladimiri*. Poem. Buc., Editura tineretului, 1955, 86 p.
 Galaction, Gala. *Lingă apa Vodistavei; Zile și necazuri din Zaveră*. In: Gala Galaction. *Nuvele*. Buc., E.S.P.L.A., 1954, p. 53—68, 69—79.
 Gheorghiu, Mihnea. *Intîmpări din marea răscoală*. Buc., Editura tineretului, 1953, 134 p.
 Iordan, B. *Zile și nopți în furtună*. Vol. 1—3. Buc., Editura militară, 1959—1961. Vol. 1. *Vuiet din adîncuri*, 1959, 384 p.; Vol. 2. *S'aprinde scînteii în bezna*, 1960, 423 p.; Vol. 3. *Răscoala cea mare*, 1961, 771 p.

Răscoale țărănești la sfîrșitul veacului XIX. 1907

- Anghel, D. și Iosif, St. O. *1907 (Caleidoscopul lui A. Mirea)*. In: D. Anghel și St. O. Iosif. *Versuri*. Buc., E.S.P.L.A., 1952, p. 172—176.
 Argezi, T. *1907. Peisaje*. Buc., Editura tineretului, 1955, 112 p.
 Balș, Theodor. *1907 [Poem]*. Buc., E.S.P.L.A., 1957, 184 p.
 Caragiale, Ion Luca. *Arendașul român. În Momente și schițe*. Buc., E.S.P.L.A., 1955, Vol. 2, p. 119—125 (Biblioteca pentru toți).
 Caragiale, Ion Luca. *Duel. Fabulă; Temelia. Fabulă; Mingișere; Boul și Vișeuul. Fabulă*. In: Ion Luca Caragiale. *Opere*. Buc., E.S.P.L.A., 1952, Vol. 3, p. 121, 167, 183—184, 204—205.
 Caragiale, Ion Luca. *Mare farsor, mari gogomani [Versuri]*. In: Ion Luca Caragiale. *Opere*. Buc., Editura de stat, 1950, Vol. 3, p. 135—136.
 Cerna, Panalt. *Poporul; Zile de durere [Versuri]*. In: Panalt Cerna. *Poezii*. Buc., E.S.P.L.A., 1953, p. 88—90; 119—125 (Biblioteca pentru toți).
 George, Coșbuc. *Noi vrem pămînt*. In: George Coșbuc. *Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1954, p. 48—53.
 Galan, V. Emilian. *Zorii robilor*. Roman. 2 Vol. Buc., E.P.L., 1961. Vol. 1. XXVI +326 p.; Vol. 2. p. 344 (Biblioteca pentru toți).

VI. ANUL REVOLUȚIONAR 1848 ÎN MOLDOVA, ȚARA ROMÂNEASCĂ ȘI TRANSILVANIA

- Pas, Ion. *Lănțuri*. Vol. 1—2. Buc., E.P.L., 1961. Vol. 1. 670 p.; Vol. 2. 560 p.
- Petrescu, Cezar. 1907. Roman. Vol. 1—2. Buc., E.S.P.L.A., 1957. Vol. 1. 383 p.; Vol. 2. 404 p.
- Rebreanu, Liviu. *Răscoala*. Roman. Vol. 1—2. Buc., E.P.L., 1963. Vol. 1. 320 p.; Vol. 2. 535 p.
- Sadoveanu, Mihail. *În ziua aceea de mart 1907*. În Mihail Sadoveanu. *Opere*. Buc., E.S.P.L.A., 1956. Vol. 6, p. 200—206.
- Sadoveanu, Ion Marin. *Ion Sintu*. Buc., E.S.P.L.A., 1957. 655 p.
- Sever, Alexandru. *Boleri și țărani*. Povestire dramatică. Buc., E.S.P.L.A., 1955. 156 p.
- Stancu, Zaharia. *Descult*. Roman. Vol. 1—2. Buc., E.S.P.L.A., 1955. Vol. 1. 291 p.; Vol. 2. 325 p. (Biblioteca pentru toți).
- Stancu, Zaharia. *Duldiți*. Roman. Buc., E.S.P.L.A., 1960. 304 p.
- Teodorescu-Branșițe, Tudor. *Primăvara apele din mări*. Buc., Editura tineretului, 1960. 532 p. [Răscoalele țărănești din 1888].
- Vlahuță, Alexandru. 1907. [Minciuna săd cu regele la masă]. În: Alexandru Vlahuță. *Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1954, p. 45—49.

V. ȚĂRILE ROMÂNE LA SFÎRȘITUL VEACULUI AL XVIII-LEA ȘI PRI- MELE DECENII ALE VEACULUI AL XIX-LEA. MIȘCĂRI SOCIALE, CULTURA

- Alecsandri, Vasile. *Cîntec haiduceșc*. În: *Antologia poeziei românești*. Buc., E.S.P.L.A., 1957. Vol. 1, p. 74—75 (Biblioteca pentru toți).
- Alecsandri, Vasile. *Istoria unui gâbin*. Buc., Editura tineretului, 1960, p. 26—28.
- Almaș, Dumitru. *Alei! Codrule fîrtate*. Roman. Buc., Editura tineretului, 1956. 326 p.
- Amzuilescu, I. *Balade populare*. Buc., Editura tineretului, 1956. 320 p.
- Bîrna, Vlaicu. *Romanul Caterinei Varga*. Buc., Editura tineretului, 1961. 356 p.
- Bolliac, Cezar. *Carnavalul; Cîntec otienesc*. În: Cezar Bolliac. *Opere*. Buc., E.S.P.L.A., p. 88—89, 358—362 (Biblioteca pentru toți).
- Cocca, N. D. *Vinul de viață lungă*. Buc., E.S.P.L.A., 1957. 37 p.
- Constant, Paul. *Haiducii*. Buc., Editura tineretului, 1957. 425 p.
- Depărățeanu, Al. *Haiducii*. În: *Antologia poeziei românești*. Vol. 1. Buc., E.S.P.L.A., 1957, p. 192—200 (Biblioteca pentru toți).
- Filimon, Nicolae. *Clocot vechi și noi*. Buc., E.S.P.L.A., 1963. 365 p.
- Ghica, Ion. *Din vremea lui Caragea; Tunsul și Jianul; Theodor Diamant; Un bal la curte în 1827; O cădătorie dela București la fași înainte de 1848*. În: Ion Ghica. *Scrisori către Vasile Alecsandri*. Buc., E.S.P.L.A., 1956, p. 62—69, 74—78, 111—121, 135—153 (Biblioteca pentru toți).
- Golescu, Dinicu. *Insemnare a călătoriei mele făcută în anii 1824—1825—1826*. Buc., E.S.P.L.A., 1952 [Ediția Perpessicius]. 214 p.
- Păcurariu, Francisc. *Furtună sub Detunată*. Povestire istorică. Buc., E.S.P.L.A., 1957. 244 p.
- Rădulescu, Hellade Ion. *Odă la campania rusească de la 1829; Odă asupra aniversării de 2 sept. 1829*. În: *Primiții noștri poeți*. Culegere de versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1954, p. 112—116, 172—173.

Alecsandri, Vasile. *Deșteptarea României; 1848; Adio Moldovei; Întoarcerea în țară; 15 mai 1848; Hora Ardeului; Bălcescu murind*. În: Vasile Alecsandri. *Poezii*. Buc., E.S.P.L.A., 1957. Vol. 1. p. 172—174; 175—177; 197—200; 203—216; Vol. 2. p. 293—294; 294—296.

Baronzii, G. *Între Scila și Haribda 1849*. În: *Antologia poeziei românești*. Vol. 2. Buc., E.S.P.L.A., 1957, p. 165—167.

Bolintineanu, Dimitrie. *Cîntec de libertate* (improvizat în ziua de 11 iunie 1848); *Către boierii români constituționali*. În: Dimitrie Bolintineanu. *Opere așese*. Vol. 1. Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 91—92; 341—343 (Biblioteca pentru toți).

Catina, Ion. *Marșul revoluționar*. În: *Antologia poeziei românești*. Vol. 2. Buc., E.S.P.L.A., 1957, p. 162—164.

Crețeanu, George. *Patrie și libertate* (Sonet); *13 septembrie 1848; Nicolae Bălcescu*. În: *Antologia poeziei românești*. Vol. 2. Buc., E.S.P.L.A., 1957, p. 182, 183 (Biblioteca pentru toți).

Dima, Al. *Alecu Russo*. Buc., E.S.P.L.A., 1957. 280 p.

Jebeleanu, Eugen. *Bălcescu*. Poem. Buc., Editura tineretului, 1963. 160 p.

Martinescu, Pericle. *Costache Negri*. Buc., Editura tineretului, 1966. 380 p. (Colecția „Oameni de seamă”).

Mureșan, Andrei. *Un răsufet*. În: *Antologia poeziei românești*. Vol. 2. Buc., E.S.P.L.A., 1957, p. 39—43 (Biblioteca pentru toți).

Negri, Costache. *Pentru Bălcescu*. În: *Antologia poeziei românești*. Vol. 1. Buc., E.S.P.L.A., 1957, p. 345. (Biblioteca pentru toți).

Petrescu, Camil. *Un om între oameni*. [Nicolae Bălcescu]. Vol. 1—5. Prefață de Al. Rosetti și Liviu Călin. Buc., E.P.L., 1962, Vol. 1. XVI+400 p.; Vol. 2. 560 p.; Vol. 3. 512 p. Vol. 4. 384 p.; Vol. 5. 304 p. (Biblioteca pentru toți).

Șoimaru, Tudor. *Cezar Bolliac*. Buc., Editura tineretului, 1962. 361 p. (Colecția „Oameni de seamă”).

VII. UNIREA ȚĂRII ROMÂNEȘTI CU MOLDOVA, 1859* — ROMÂNIA

Alecsandri, Vasile. *Întoarcerea în țară; Anul 1855; Moldova în 1857; Steaua țării; La poezii romani*. În: Vasile Alecsandri. *Poezii*. Vol. 1. Buc., E.S.P.L.A., 1957, p. 175—177, 213—219, 248—252, 263—265, 272—274. (Biblioteca pentru toți).

Alexandrescu, Grigore. *Unirea Principatelor. O profesiune de credință*. În: Grigore Alexandrescu. *Poezii*. Buc., E.S.P.L.A., 1966, p. 113—126 (Biblioteca pentru toți).

* Vezi și „Bibliografia selectivă” pe această temă, publicată de Lidia Rauș și Ion Stoica în „Revista bibliotecilor” I, 1968, p. 51—53.

Bolintineanu, Dimitrie. *Călătorii în Moldova*. In: Dimitrie Bolintineanu. *Opere alese*. Vol. 2. Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 84—105 (Biblioteca pentru toți).

Bolintineanu, Dimitrie. *Citește din exil; Exilatul; La Danubiu; În timpuri de cădere; Palatul domnilor; La Patrie, Mama tânără*. In: Dimitrie Bolintineanu. *Opere alese*. Vol. 1. Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 97, 190, 103, 105, 107, 110, 112.

Bollac, Cezar. *La România; Răsuneț la Hora Unirii de V. Alecsandri; Acvita strădună*. In: Cezar Bollac. *Opere*. Vol. 1. E.S.P.L.A., 1957, p. 107—111, 313—317, 320—321, 324—326.

Bourceanu, Radu. *Din vremea Unirii*. In: Radu Bourceanu. *Moarte morilor de vint*. Versuri. Buc., E.P.L., 1961, 196 p.

Sion, George. *Cenzorul meu; Zi-nouii aprite; Părul meu alb; Anul nou; Rîndunelele proscrisului; Limba românească; La legea presei; La unire; Zi-nouii mai 1857; Struțul și vulturul; Stejarul și trestia; Țințarul și taurul; Ciținele ajuns ministru*. In: *Patrie și libertate*. Din poezia anilor 1840—1880. Vol. 2. Buc., E.S.P.L.A., 1958, p. 256—257, 258—260, 263—264, 273—274, 279—281, 282—284, 285—286, 293—295, 296, 297, 298, 299. (Biblioteca pentru toți).

VIII. CIȘTIGAREA INDEPENDENȚEI DE STAT A ROMÂNIEI*

Alecsandri, Vasile. *Balcanul și Carpatul; Penes Curcanul; Sergentul; Capitanul Romane; Hora de la Plevna; Hora de la Grivița; Odd ostașilor români; Epistola generalului Florescu; Eroii de la Plevna; Româncea de la Grivița*. In: Vasile Alecsandri. *Poezii*. Vol. 2. Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 175—176, 177—183, 191, 193—194, 195—196, 197—198, 199—201, 269.

Bollac, Cezar. *Impămintinarea principelui de Hohenzollern (1866)*. In: *Din literatura antimonarhică*. Buc., E.S.P.L.A., 1957, p. 60—61 (Biblioteca pentru toți).

Coșbuc, George. *Rugămintea din urmă; Trei doamne și toți trei; Costea; Coloana de atac; Povestea Căpraruțului; Pe dealul Plevnei; Dorobanțul; Crăciunul în tabără; Cîntecul redutei; O scrisoare de la Musselîm-Selo; Pe drumul Plevnei; Raport*. In: George Coșbuc. *Poezii*. Vol. 1—2. Buc., E.S.P.L.A., 1953, Vol. 1, p. 77—79, 99—101, 130—132; Vol. 2, p. 24—26, 27, 39—43, 44—45, 46—47, 58—60, 79—81, 119.

Hasdeu, B. Petriceicu. *Călătoria domnitorului (1869)*. In: *Din literatura antimonarhică*. Buc., E.S.P.L.A., 1957, p. 63—64, 78—84 (Biblioteca pentru toți).

Orășanu, N. T. *Dați. sau abdic (1871); Zece mai (1871); Penes Împărat (1875)*. In: *Din literatura antimonarhică*. Buc., E.S.P.L.A., 1957, p. 65—74; 85—87 (Biblioteca pentru toți).

Sadoveanu, Mihail. *Povestiri din război; Amintirile Căpraruțului Gheorghidă*. In: Mihail Sadoveanu. *Opere*. Vol. 2. Buc., E.S.P.L.A., 1965, 696 p.

IX. ROMÂNIA — 1918—1944*

Arghezi, Tudor. *Pagini din trecut*. Buc., E.S.P.L.A., 1956, 519 p.

Asztalos, István. *An nou*. Roman. traducere de Aurel Buteanu. Buc., E.S.P.L.A., 1958, 196 p.

Banuș, Maria. *Poezii*. Buc., E.P.L., 1961, VI+386 p. (Biblioteca pentru toți).

Barbu, Eugen. *Groapa*. Roman. Buc., E.P.L., 1963, 456 p.

Bogza, Geo. *Anii împotrivirii*. Reportaje. Pamflete, Articole (1934—1939). Buc., Editura tineretului, 1933, — 687 p.

Cisek, O. W. *Tătăroaica [Nuvele]*. Traducere de I. Casian-Mătăsaru. Buc., E.S.P.L.A., 1958, 87 p.

Eftimiu, Victor. *O nuntă aristocrată*. Nuvele. Buc., E.S.P.L.A., 1952, 172 p.

Jebeleanu, Eugen. *A leșinat de foame (1932); Mizerii studențești; O jumătate de pitne — trei luni închisoare; 30 000 000 (cifra șomerilor de pe glob); Poetul cu un singur ciorap etc.* In: Eugen Jebeleanu. *Din veacul XX*. Buc., E.S.P.L.A., 1956, 527 p.

Kovács, György. *Buchetul*. În românește de Andrei Aldea. Buc., E.S.P.L.A., 1957, 526 p.

Ludo, I. *Domnul general guvernează*. Buc., E.P.L., 1961, 476 p.

Ludo, I. *Regele Palaeibus*. Buc., E.S.P.L.A., 1957, 648 p.

Ludo, I. *Salvatorul*. Buc., E.S.P.L.A., 1959, 552 p.

Paraschivescu, Miron Radu. *Declarația patetică*. Poeme, 1935—1948. Buc., Editura tineretului, 1960, 88 p.

Pas, Ion. *Carte despre vremuri multe*. Buc., E.P.L., 1963, 373 p.

Petrescu, Camil. *Patul lui Procust*. Roman. Buc., E.P.L., 1963, XXI+318 p.

Petrescu, Cezar. *Aurul negru*. Roman. Buc., E.P.L., 1956, 608 p.

Petrescu, Cezar. *Intunecare*. Roman [Vol.] 1—2. Buc., E.P.L., 1962, Vol. 1, XXXI+414 p.; Vol. 2, 416 p.

Preda, Marin. *Moromeții*. Roman. Buc., E.P.L., 1964, 544 p.

Stancu, Zaharia. *Pădurea nebună*. Roman. Buc., E.P.L., 1964, 432 p.

Tudoran, Radu. *Flăcări*. Roman. Buc., Editura tineretului, 1958, 530 p.

Tudoran, Radu. *Ultima poveste*. Roman. Buc., Editura tineretului, 1964, 496 p.

X. SPUICURI LITERARE PRIVIND LIPTURA CLASEI MUNCITOARE ȘI ACTIVITATEA ILEGALĂ A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Albu, Florența. *Roșia-Montana; Cui se făcea rugăciunea; Greva*. In: Florența Albu. *Fără popas*. Versuri. E.P.L., 1961, p. 65—66; 67—68; 69—70.

* Pentru o bibliografie analitică, pe tema Istoria României în literatură de la începuturi și pînă la 1879 (inclusiv). Vezi: Horia Ursu: *Istoria României în creația literară*. Vol. 1—2. Buc., E.S.P.L.A., 1957, Vol. 1 (Pînă la sec. XIX), 183 p.; Vol. 2. *Momente din istoria României în creația literară*. Buc., Editura didactică, 1963* 236 p.

* Pentru ultimele 3 capitole ale acestei bibliografii selective, vezi și Gh. Bondoc, *Romanul românesc contemporan*. Bibliografie selectivă anotată. Buc., 1964; Mihail Gafta, și Tiberiu Bănușescu, *Scritorii români contemporani*. Prozatori—Poeti. Dramaturgi. Buc., 1964; Ioana Crețeanu, *Poezia anilor noștri* (Bibliografie tematică selectivă). Buc., 1965.

- Aramă, Horia. *Îngălțate; Către Partid; La noi; Fața cu trandafiri; Towardșul tăce; Totul va fi.* In: Horia Aramă. *Dela om la om.* Versuri. Buc., Editura tineretului, 1960, p. 6, 7, 10-11, 20, 23, 24.
- Asztalos, István. *Înîmă tîndră.* Roman. Ed. a 2-a. In românește de Remus Luca. Buc., Editura tineretului, 1961, 404 p.
- Banuș, Maria. *Erorii ceferiștii; Donca.* In: Maria Banuș. *Poezii.* Buc., E.S.P.L.A., 1958, p. 162-163; 244-245.
- Banuș, Maria. *Slavă erorilor Doftanei.* In: Maria Banuș. *Poezii.* Buc., E.P.L., 1961, p. 98 (Biblioteca pentru toți).
- Baranga, Aurel. *Anii negri* (în colaborare cu N. Moraru). Piesă în trei acte (7 tablouri). In: Aurel Baranga. *Teatru*, vol. 1. Buc., E.S.P.L.A., 1957, p. 161-247.
- Barbu, Eugen. *Șoseaua Nordului.* Roman. Buc., E.S.P.L.A., 1965, 440 p.
- Bănuță, Ion. *Poemul Griviței* (Fragmente). In: *Izvoare.* Poezii. Buc., E.S.P.L.A., 1958, p. 203-206; *Piticu; Avemule; O stradă proletară; Proletarul-împărat.* In: *La hotarul dintre lumi.* Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 67-68; 69-71; 72-74; 75-76.
- Benluc, Mihai. *În frunte comunistii.* Poem. Buc., E.S.P.L.A. 1954, 80 p.
- Benluc, Mihai. *Pă mîchie de cuțit.* Roman. Vol. 1. Buc., E.S.P.L.A., 1959, 508 p.
- Breslașu, Marcel. *Grivița Roșie.* Poem. Buc., Editura tineretului, 1957, 52 p.
- Dragomir, Mihai. *Întoarcerea armelor.* Versuri. Buc., Editura tineretului, 1959, 64 p.
- Dragomir, Mihai. *Lupenii; Cîntul Griviței.* In: Mihai Dragomir. *Pe struna fulgerilor.* Poezii. Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 22-23, 80-81.
- Dumbrăveanu, Anghel. *Lui Filimon Sîrbu.* In: Anghel Dumbrăveanu. *Pămîntul și fructele.* Versuri. Buc., Editura tineretului, 1964, p. 83-84.
- Frunză, Eugen. *Lecții de istorie.* In: Eugen Frunză. *Față-n față.* Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1954, p. 10-15.
- Horváth, Imre. *Versuri alese.* In românește de Ioanichie Olteanu și Petre Solomon. Buc., E.S.P.L.A., 1953, 120 p.
- Jebeleanu, Eugen. *Oratoriul elberdrit.* Buc., E.S.P.L.A., 1959, 56 p.
- Jebeleanu, Eugen. *Soarele Griviței.* In: Eugen Jebeleanu. *Cîntec împotriva morții.* Buc., Editura tineretului, 1963, p. 63-64.
- Ludo, I. *Starea de asediu.* Buc., E.P.L., 1962, 660 p.
- Naum, Gelu. *Ascultați; Împărțirea de manifeste; Moartea partizanului.* In: Gelu Naum. *Poem despre tinerețea noastră.* Buc., Editura tineretului, 1966, p. 19-20, 23-24, 35-36.
- Pas, Ion. *Trecut întunecat.* Povestiri. Buc., E.S.P.L.A., 1957, 544 p. [Evocă figurile lui Ștefan Gheorghiu, Frimu. Marinescu, Angheluş].
- Petrescu, Camil. *Cei care plătesc cu viața.* Nuvelă. Buc., E.S.P.L.A., 1949, 24 p.
- Porumbacu, Veronica. *Île Pîntile.* Versuri. Buc., Editura tineretului, 1953, 56 p.
- Stancu, Zaharia. *Rădăcinile sînt amare.* Roman. [Vol.] 1-5 Buc., E.S.P.L.A., 1958-1959, Vol. 1. 376. p.; Vol. 2. 431 p.; Vol. 3. 399 p.; Vol. 4. 496 p.; Vol. 5. 432 p.
- Szemler, Ferenc. *Solstițiu.* Roman. In românește de Ion Chinezcu. Buc., Editura tineretului, 1961, 580 p.
- Teodorescu, Cicerone. *Copiii cartierului.* Versuri. Buc., E.P.L., 1961, 304 p.
- Tomozel, Gh. *Îndrul ucis la vîrstă sdrutului.* In: Gh. Tomozel. *Vîrsta sdrutului.* Versuri. Buc., Editura tineretului, 1963, p. 86-87.
- Utan, Tiberiu. *Demonstrație; Steagul; Roșu și alb; Minerilor căzuți în 1929.* In: Tiberiu Utan. *Versuri.* Buc., Editura tineretului, 1961, p. 39-40; 43-44; 45-46; 50.

XI. INSTAURAREA PUTERII POPULARE. EPOCA CONSTRUIRII SOCIALISMULUI ÎN ROMANIA. ROMANIA SOCIALISTĂ

- Arghezi, Tudor. *Lume veche, lume nouă.* Buc., Editura tineretului, 1958, 420 p.
- Andrișoiu, Alexandru. *Cartea de lîngă înîmă.* [Versuri]. Buc., Editura militară, 1959, 192 p.
- Andrișoiu, Alexandru. *În țara morților se face ziud.* Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1953, 120 p.
- Andrișoiu, Alexandru. *Porțile de aur.* Versuri. Buc., Editura tineretului, 1958, 143 p.
- Baconsky, A. E. *Imn către zorii de zi.* Poezii. Buc., E.P.L. 1962, 132 p.
- Banuș, Maria. *Magnet.* Versuri. Buc., E.P.L., 1962, 164 p.
- Bogza, Geo. *Pagini contemporane.* 1944-1956. Buc., Editura tineretului, 1957, 751 p.
- Botez, Demostene. *Nuvele și povestiri.* Buc., E.P.L., 1962, 252 p.
- Boureanu, Radu. *Între Marea Albă și Marea Neagră.* Buc., E.P.L., 1964, 192 p.
- Brad, Ion. *Cu timpul meu.* Poezii. Buc., Editura tineretului, 1958, 104 p.
- Călinescu, George. *Scrinul negru.* Buc., E.S.P.L.A., 1963, 792 p.
- Calugăru, Ion. *Oțel și piine.* Buc., E.S.P.L.A., 1960, 708 p.
- Davidoglu, Mihail. *Minerii.* Dramă în 3 acte. In: Mihail Davidoglu. *Teatru.* E.S.P.L.A., 1959, p. 89-169.
- Demetrius, Lucia. *Teatru.* Buc., E.P.L., 1964, 424 p.
- Deșliu, Dan. *Lazăr de la Rusca; Minerii din Maramureș; Pe viață și pe moarte; Despre oțel.* Poeme. Buc., E.P.L., 1961, 266 p.
- Frunză, Eugen. *Fintina soarelui.* Versuri. Buc., E.P.L., 1962, 112 p.
- Galan, V. Em. *Bărdăgan.* Roman. Vol. 1-2. Buc., Editura tineretului, 1962, Vol. 1. 416 p.; Vol. 2. 390 p.
- Lovinescu, Horia. *Teatru.* Buc., E.P.L., 1962, 416 p.
- Mihale, Aurel. *Destin.* [Roman] Buc., Editura tineretului, 1962, 544 p.
- Munteanu, Francisc. *Statuile nu rîd niciodată.* Roman. Buc., Editura tineretului, 1962, 432 p.
- Nagy, István. *La cea mai înaltă tenstune.* Roman. Buc., E.P.L., 1964, 456 p.
- Popovici, Titus. *Setea.* Roman. Buc., E.P.L., 1964, 583 p.
- Porumbacu, Veronica. *Întreg și parte.* Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1959, 108 p.
- Preda, Marin. *Desfășurarea Nuvele.* Buc., E.P.L., 1964, XIV+264 p.
- Rău, Aurel. *Unde apele vorbesc cu pămîntul.* Poeme. Buc., Editura tineretului, 1961, 74 p.
- Sperber, Alfred Margul. *Versuri alese.* Buc., E.S.P.L.A., 1957, 228 p.
- Sütö, András. *Porneștii oamenilor.* In românește de Alexandru Aldea. Buc., E.S.P.L.A., 1953, 144 p.
- Tudoran, Radu. *Dundrea revărsată.* Roman. Buc., E.P.L., 1961, 720 p.
- Tulbure, Victor. *Versuri alese.* Buc., E.S.P.L.A., 1956, 288 p.
- Utan, Tiberiu. *Versuri.* Buc., Editura tineretului, 1961, 164 p.

Profilul omului modern și bibliotecarul

Sergiu FARCAȘAN

Acum vreo trei ani, ghidul unui regizor italian mi l-a lăsat în grijă pe ilustrul oaspete pentru vreo jumătate de oră, rugându-mă „să-i fac conversație”.

Priveam, de la o masă de restaurant, mulțimea de trecători. Ca să nu-i spun că „vremea s-a făcut frumoașă” și să nu-l plictisesc cu banalități, i-am vorbit de un unghi din care, dacă aș fi regizor, aș încerca filmarea oamenilor pe care îi vedeam.

M-a ascultat cu încordare, dar după câteva minute mi-am dat seama că e vorba mai curînd de încordarea pe care i-o cerea înțelegerea amestecului de limbi și cuvinte revărsîndu-se din gura mea. Cînd a priceput, în sfîrșit, ce-i spuneam, a răspuns:

— Metoda e veche. Acest unghi a fost folosit încă de acum cinci ani, de către un operator suedez.

Am sorbit din cafea — se zice că inspiră — și i-am vorbit de altă „idee” născocită pe loc, un anumit gen de contrastîmp între imagine și sonor.

— E veche de trei ani, mi-a spus el, indicînd imediat, cu precizie de enciclopedie, un întreg șir de filme.

Treptat, pe măsură ce mă înfundam în alte „idei” — căci voiam mereu să-i șterg impresia provocată de inovația precedentă — începeam să capăt impresia penibilă că sînt nepermis de neinformați pentru un om de cultură, chiar dacă finem seama de faptul că nu sînt în aceeași meserie cu el.

Pină la urmă, ca să găsec o scăpare elegantă i-am spus:

— De fapt, e greu să te ții la curent cu tot ce e nou în diferite domenii. Cred că oamenii viitorului vor reuși asta numai prin creiere „stereo”, pe mai multe canale, conectîndu-și mintea în același timp la mai multe surse de informație.

— S-a făcut și asta, mi-a răspus el liniștit.

— Știu și eu că, într-un sens, s-a făcut. Eu însumi, uneori, dacă în timp ce citești, ascult și muzică, înseamnă că sînt „conectat” la două canale în același timp; ba cîteodată pot face unele treburi redacționale mai mărunte fiind atent la convorbirea unor oameni aflați în odaie cu mine, deci conectat la trei surse o dată. Eu vorbeam însă de o conectare simultană la același tip de sursă: de pildă, un om care citește trei cărți o dată (pe atunci nu văzusem încă scena din filmul Omicron și, oricum, acolo e vorba de omul altei planete) sau care vede trei filme în același timp.

— S-a făcut și asta, chiar cu filmele, mi-a precizat el.

Mi-a povestit de niște regizori americani care au invitat un public, „amestecat”, într-o sală cu trei ecrane, unde rula trei filme în același timp. La urmă, prin teste și chestionare, au calculat cam cît la sută din fiecare subiect a fost reținut de spectatori. După cite mă asigura italianul, rezultatele ar fi fost uimitoare: însemna că, dacă ne luăm numai după puterea de înțelegere, omul mijlociu ar putea pricepe un film care se derulează de două ori și jumătate mai „repede” decît cele ce le vedem azi, sau filme în care scenele au o complexitate de două ori și ceva mai mare decît cele pe care le vedem de obicei pe ecran lat. (De altminteri, în Divorț italian, Omicron și altele am văzut, cu titlu de caricatură, scene date cu „repeziitorul”).

Ca să scoatem și mai temeinic problema din domeniul ipotezelor fantastice, o să mă refer la un exemplu și mai simplu, intrat, pare-se, în practicile curente ale spionajului și aflat la îndemîna puterii de înțelegere a oricărui om ce a umblat vreodată cu vreun picuș sau magnetofon

Un „Tesla“ obișnuit își deapănă banda cu o viteză de 9 centimetri pe secundă, un magnetofon profesionist de la radio are 33 de centimetri pe secundă. Un prieten mai tânăr de al meu, cind vrea să-și facă înregistrări la magnetofonul său și să nu piardă timp, face copia la viteză mare (ași auzit, desigur, zgomotul de voce subțirică) apoi, pentru redare, dă o viteză mai mică: înseamnă că, la un magnetofon comercial, el poate înregistra în 15 minute un text sau cîntec care durează 45 de minute, iar la unele magnetofone comerciale noi, un discurs de o oră poate fi copiat în zece minute. Profesioniștii din spionaj însă au ajuns la o mare perfecțiune: într-un sunet de cîteva secunde, imposibil de deosebit de un parazit, „încarcă“ un text de minute întregi.

Ce bine ar fi ca și creierul nostru să prindă, uneori, asemenea viteze! Există în prezent tehnici menite să te ajute să citești mai iute (unele, destul de rudimentare: de pildă, o linie neagră care coboară acoperindu-ți succesiv rîndurile

cărții: fi-o reglezi singur, o firă mai iute decît viteza ta obișnuită de citire, iar cind dai de un pasaj pe care vrei să-l adîncești, n-ai decît să oprești mecanismul), dar, așa cum îmi spunea un prieten psihiatru, el preferă să rămînă „de modă veche“, mai ales în ce privește degustarea artei. Există reclame pentru magnetofone care îți picură de sub pernă, în timp ce dormi, cunoștințe de limbi străine (m-ur amuza o dată să scriu o schiță, de pildă despre unul care a vrut să învețe spaniola și căruia nevasta i-a schimbat pe surîș banda de magnetofon, astfel că după cîteva luni s-a trezit că știe să gătească și să facă curățenie). Există reviste de „digest“, rezumate, există mașini electronice de memorizat, există genuri literare noi (de pildă cartea Cu singe rece a lui Truman Capote nu mai e nici roman, dar nici reportaj, iar un critic român scrie acum o carte despre genurile născute între și din combinarea ramurilor tradiționale), există științe noi, de „branșament“, de conexiune, într-un cuvînt

- și aici ajungem la ideea principală -

există în lume o avalanșă de cunoștințe științifice și de tot felul: pe căi comerciale, senzaționale, șarlatanești sau profund serioase și științifice, noi simțim o imensă presiune, informația existentă în lume crește mai repede decît culturile de bacili, iar omul e confruntat cu o adevărată dramă. Vîrsta biologică optimă (să nu se supere nimeni pe mine, am trecut și eu de mult de această vîrstă) e plasată de savanși cam în jurul a 25 de ani, iar majoritatea oamenilor celebri pe care din fotografii îi cunoaștem cu barbă, pîntece și înfățișări respectabile și-au plămădit teoriile și lucrările principale într-o perioadă cînd erau foarte tineri și încă nu-i fotografia nimeni. Ba mai mult, în multe privințe vîrsta optimă descrește, iar pentru cei ce se îndoiesc, am un exemplu, între zeci: înainte de război, cînd eram înotător de competiție, la 12 ani eram încadrat la categoria „pitici“; ca să devin „mare“, „normal“, mai aveam de sărit două trepte, de la pitici la juniori și de la juniori la seniori (juniorii erau cam între 14 și 17—18 ani). Uă închipuiți uimirea generației mele aflînd că azi campioni mondiali de înot sînt, la cele mai multe probe, oameni de 12, 14 și maximum 16—17 ani, adică la vîrste unde acum 20—25 de ani căpătai automat rabat ca fiind copil sau tînar încă neformat (de fapt, așa și e: creșterea oaselor — în înălțime — se termină la

barbați abia pe la 23—25 de ani, creșterea sistemului osos în general abia pe la 30, ceea ce înseamnă că îmbătrînim încă înainte de a fi încetat să fim pre-adulți). Drama de care începusem să pomenesc este că, la nivelul actual de cunoștințe, un om, pentru a-și însuși necesarul unei specialități, are nevoie de un număr de ani care îl fac să treacă vîrsta lui optimă biologică: adesea, ești „doctor“ după 30 de ani, iar la vîrsta cînd ai puterea maximă de creație, nu ai încă toate cunoștințele necesare.

Drama cunoașterii, veche de cînd lumea, are în a doua jumătate a secolului XX înfățișarea de dramă a însușirii informației. Înainte, nu puteai să știi unele lucruri: încă nu le aflase știința, sau n-aveai tu acces la școală, la unele surse de informație etc. Azi, din ce în ce mai des, ai putea să știi „tot“, dacă ai avea timp. În plus, există oameni înzestrați cu o curiozitate de maimușă (mă declar unul dintre ei), dormici să afle și aspecte care nu sînt strict de meseria lor.

Drama informației — și n-am pomenit decît puține din aspectele ei — are, ca unul dintre personajele ei principale (nu, să nu credeți că exagerez) pe bibliotecar. Căci, oricît ar fi progresat mijloacele audio-vizuale, principalul canal de informație (și singurul legal, singurul care îți dă senzația de precizie, acel scripta manent) este cuvîntul tipărit, iar locul de orga-

nizare al cărții și ziarului este biblioteca. (Prin organizare înțeleg nenunțarea funcției, începând cu clasarea: poți avea zece mii de cărți cuprinzând toată înțelepciunea universului și nu fac doi bani dacă nu știi unde, în care dintre ele, să regăsești repede, ușor și precis, informația anumită de care ai nevoie).

Dar, așa cum apar și astăzi noi, genuri literare noi, cred că există o diviziune a muncii care face să apară o varietate mai mare de bibliotecari, de la savantul documentarist, academicianul mare maestru în clasarea informației, învățătoarea care administrează un dulăpior intruchipând biblioteca „de câmp” și subsemnatul, care mă intituliez bibliotecar particular, pentru că, ocupându-mă cu scrisul, am o mare bătaie de cap în a aranja, împrumuta unor prieteni sau restituî altoru un mare număr de cărți. Pușin înainte de moarte, Camil Petrescu, care abia terminase de aranjat casa pe aleea care avea să-i poarte numele, o casă dominată, bineînțeles, de bibliotecă, îmi spunea :

— Toată viața am visat să am o bibliotecă făcută după planurile mele, așa ca asta, iar acum, cînd o am, tare mă tem că o să dea moartea peste mine.

— Nu se poate, i-am răspuns, din cauză că n-ai terminat de citit toate cărțile de aici.

Camil Petrescu era mare iubitor de paradoxuri și m-a privit cu o uluire bine mîmată :

— Păi cum, mi-a spus el, îți închipui că o bibliotecă slujește pentru citit? Chiar atât de tînar și de naiv ești? Stai să-ți fac o socoteală.

După socoteala lui, dacă citești cărți pretențioase (nu numai literatură captivantă, dar și filozofie sau autori care nu-ți plac, dar despre care îți să fii informal) nu poți asimila mai mult de una sau două cărți pe săptămîină, în caz că mai și produci — asta cel puțin la o anumită vîrstă. Cu o medie de o sută de cărți pe an (fără a pune la socoteală revistele), omul cu o bibliotecă relativ modestă de 2 500 exemplare are de muncit un sfert de veac pentru a o străbate.

— Să nu-mi spui, i-am răspuns, că biblioteca îți servește la documentare, pentru că n-o să te cred : oricît de bine și-ai aranjat-o (și știam că, pentru volumul doi din Un om între oameni, cînd venise la Mamaia, adusese cu el un imens lădoi pitoresc, despărțit în zeci de compartimente, cu hîrtii și cărți), tot ești nevoit să te ajuți cu bibliotecii publice și, din cînd în cînd, cu oameni de meserie, documentariști și istorici. Atunci, la ce-ți servește biblioteca ?

— O bibliotecă, a spus el cu înversurarea serioasă pe care o puneam cîteodată în discuție, este pentru miros : să îți miroasă în casă a cultură. Uezi, cînd mă uit peste rafturile astea, simt o liniște, o ambianță plăcută, mă îndeamnă la scris, la gîndire.

★

După cum cititorul a observat poate, m-am ferit, pînă în momentul de față, să dau sfaturi bibliotecarilor ; un năstrușnic ar putea crede, desigur, că i-am dat sfatul de a avea o bibliotecă „mirositoare”, pe care n-o citește nimeni, dar eu presupun că discut aici cu oameni inteligenți.

Presupun, de asemenea, că expun niște păreri ale mele, care, fatalmente, nu pot să se suprapună exact cu acelea ale unui om specializat în munca de îndrumare a bibliotecilor. Am încercat de mai multe ori să scriu un articol pentru Revista bibliotecilor și de fiecare dată am aruncat textul de-o parte, turtit de complexitatea problemei : a explica în cîteva pagini ce are de făcut un om ca să-i facă pe alții cîtiva să devină oameni culți și cu dragoste de cultură e tot atît de greu ca a încerca să arăți în cîteva pagini ce are omul de făcut ca să fie sănătos și fericit.

Una din greutățile acestor articole este că pornesc de la un bibliotecar ideal — o simță care n-a visat toată viața să facă altceva — cînd, de fapt, cred eu, trebuie pus un coeficient de nesiguranță — unele cazuri cînd „s-a nimerit” ca omul să fie bibliotecar pentru că îi convenea mai bine decît altceva, pentru că studiaza ca să devină nu știu ce altceva etc. Alt coeficient de relativitate și deosebire între real și ideal îl dau o serie de condiții începînd de la înseși cărțile despre care o vorba. Știm cu toții că unele criterii formale după care apreciem un bibliotecar într-o vîzută grăbită nu se potrivesc neapărat cu cele de adîncime, pe cînd altele se potrivesc. Un criteriu de formă este de pildă ordinea și curățenia ; dacă vîd biblioteca într-o stare tristă și bibliotecarul neras sau o fată cu un aer trist, criteriul formal se suprapune cu acela de fond : pot să stau aici un an sau să trec numai pentru cinci minute, știu la fel de bine că am dat peste o persoană care se consideră o victimă a soartei, care abia așteaptă să-și facă „o situație” în altă parte și care a „organizat” biblioteca ca un fel de demonstrație a faptului că atît instituția cît și salariatul ei dispun de venituri mici. Altădată însă, criteriul for-

mal al unei vizite de „inspecție” nu se suprapune neapărat în mintea mea cu calitatea muncii bibliotecarului. De pildă, dacă văd un afiș cu multe „acțiuni” nu deduc neapărat că am de-a face cu un bibliotecar excelent, tot așa cum — scuzați comparația — am cunoscut sofi care se giuguileau în public și care au divortat scurtă vreme mai apoi, pentru că acasă se băteau, iar alții, demni în societate, acasă se ubeau și candidează pentru nunta de aur. E adevărat însă că, dacă am de scris un raport, mi-e mai ușor să înșir titlul „acțiunilor” puse pe afiș de un bibliotecar și mai greu să fac analiza muncii celui ce duce munca „obișnuită”, în profunzime.

Ce înseamnă însă profunzime?

N-am menționat toate diferențele între un bibliotecar și altul: unul primește cărți mai bune, altuia i se indică de către critica literară drept valoroase și demne de popularizare lucrări care, după părerea mea de scriitor subiectiv, sînt profund plicticoase și nu pot fi citite decât de către criticii respectivi (care dau impresia că le-au citit, pentru că autorul însuși le-a povestit subiectul), cărți care taie poșta de orice lectură, tot astfel cum se caută pilule după înghițirea cărora nu mai pui gura pe-o țigară. Apoi, există diferențe între un bibliotecar de șantier și unul de uzină etc., etc. — într-un cuvînt, există mii de deosebiri și tot felul de coeficienți de nesiguranță introduși de diferența dintre ideal și real în înzestrarea bibliotecarului, a bibliotecii și a cititorilor.

După părerea mea, bibliotecarul bun este acela care pornește de la aceste condiții înaintea, adică — la fel ca în orice altă meserie — nu înregistrează aceste condiții ca să se scuze, ci ca să facă treabă. Cu riscul de a spune o nemaipomenită grozăvie, nu mă interesează neapărat dacă bibliotecarul urea să rămână sau nu în această meserie, dar îi cer să-și spună altele:

— Am venit în acest loc numai pentru „cinci minute”. Ureau însă ca în aceste „cinci minute” sau două săptămîni sau doi ani — de vreme ce tot stau aici — să-mi servesc semenii ca lumea. Dacă voi sta într-un colț cu un aer de om dezolat, care îi repede pînă și pe copii, cască și nu e drăguț decît cu străinii care s-ar putea să fi venit de la secția culturală a Sfatului, înseamnă că eu însumi voi ajunge un mucegăit.

Brutal spus, n-am nimic contra ca o fetișcană să viseze a face cîndva concurență Sophiei Loren, dar mi se pare că atitudinea estetică se exercită și față de coafură, și față de carte, și față de bibliotecă, și — de ce să n-o spun? — față de inteligență: Sophia Loren ar fiine biblioteca în ordine și, orice s-ar zice, ar atrage cititori.

Vorba e: ce face, ce are de făcut un bibliotecar venit. să zicem, numai pentru cîteva săptămîni într-un loc? Care e raportul între drama informaticii din secolul XX, așa cum am înșăfășat-o mai sus, și faptul că, să zicem, biblioteca nu-i bine încălzită?

Prin întrebări și răspunsuri dăm mereu lircoale aceleiași chestiuni — cultura și civilizația. Bibliotecarul este omul care luptă pentru un stil cult în relațiile dintre oameni. Dacă sînt copil, dacă abia aștept să citesc o carte nouă, dacă știu orarul bibliotecii și vin la ora potrivită și, după un kilometru făcut pe jos, găsesc un loc și un bilețel „am fost chemat la sfat în campania de deralizare; reveniți altădată”, în sufletul meu rămîne o senzație de aversiune fizică aproape, ca față de un om lipsit de igienă corporală, față de bibliotecar sau accia care l-au rupt de la menirea lui.

Dar cultura în ce constă, azi, cînd e imposibil să te ții la curent cu informația ce apare în lume?

Un prieten de-al meu, reporter, a scris deunăzi o anchetă frumoașă; susținea, între altele, că omul care nu e consumator de artă, e schilod. Ideea e admisă în mod curent, ca o banalitate, dar am căutat să-i demonstrez amicului meu că adesea dăm dovadă de ceea ce aș numi „subiectivism de literat” și l-am întrebat:

— Spune-mi, te rog: eroul cărții Bătrînul și marea era consumator de artă? Și dacă nu, era schilod? Nu citise în viața lui nici o carte de filozofie. Dar nu ți se pare că era filozof? Nu ai cunoscut, pe vremuri, țărani bătrîni analfabeta care, în unele prîvințe, își dădeau impresia că sînt înțelepți?

Goethe a răspuns de mult la chestiunea raportului între cultura generală și specialitate. El era de părere că omul care cunoaște bine o meserie se apropie de înțelegerea ansamblului. Cultura e o atitudine, iar lecturile, de specialitate sau generale, nu-s decît tunele de acces, căi care duc la cultură, ca la o stare de înalt antrenament sufletesc. S-ar putea obiecta

că pescarul filozof e un personaj literar, compus de un scriitor mult mai cult, dar e fapt că știm oameni cu lecturi puține, dar bine asimilate, cuvințioși, cu păreri originale și bine întemeiate, tot astfel cum mi-a fost dat să cunosc cetațeni care au învățat pe de rost sute de versuri latinești numai ca să le recite la beșii monstre sau amici care văd spectacole și citesc cărți numai „ca să se înină la curent”, dar discută despre ele în spiritul unei îngrozitoare banalități, ca niște copii de școală care n-au reținut despre un domnitor decât ideea că e „mare” sau „a fost și el bun”. În acest sens, ne apropiem de bibliotecă ca „miros”, cum spunea Camil Petrescu, adică stare de sensibilitate, de antrenament, un exercițiu și o posibilitate, o disponibilitate.

Cultura, deci — după părerea mea — începe în momentul cînd omul care vizitează o galerie cu nouăzeci de tablouri și are la dispoziție o oră și jumătate, nu stă exact cîte un minut în fața fiecăruia, nici chiar dacă ghidul i-a cerut asta, spunîndu-i că sînt riguros de egale ca valoare. La un tablou trece grăbit, la altul stă mult. Ca și mîncarea, arta nu poate fi consumată decât individual și cere preferențe, putere critică de apreciere.

Problema-cheie a muncii bibliotecarului este îndrumarea. Prin îndrumare, dacă putem să ne exprimăm în imagini, înțelegem o concepție de antrenor sportiv, opusă aceleia de îngrășător. „Ingrășătorul” e mama care își îndoaie copilul. Există o latură a muncii oarecum automată, ceea ce aș numi metode „industriale”, de înalt randament — tiraje de masă, accesibilitatea unor cărți, posibilitatea de a ajunge la raft, frunzărirea, rezumatele, reclama bine făcută, un anumit caracter non-individual al evidenței (astfel că, dacă îl înlocuiesc peste noapte pe bibliotecarul A cu B și preferințele cititorului C cu acelea ale lui D, a doua zi dimineața D și B își rezolvă treburile tot atît de simplu și repede). Dacă această îndrumare este industrială și de masă (și este, indiscutabil, o îndrumare, pentru că în condițiile noastre nu toate cărțile capătă același tiraj, aceleași condiții, și nu toate sînt la fel de accesibile) în ce mai se face simțit caracterul individual al îndrumării?

Principatul în îndrumare mi se pare startul, ridicarea cititorului la un stadiu de activitate proprie, refuzul de a-l „îndoaia” oricum, ca o mamă ce consideră că de aci vine sănătatea și care ia în

serios așiful neștiințific și nesericit formulat care spune „Dați copiilor cît mai multe dulciuri!”. Pare o nuanță. Nu a orienta, ci a-l ajuta să SE orienteze. Aici, diferența între criteriile formal-birocratice și cultura reală este o diferență foarte pronunțată. Voi da un exemplu banal, cunoscut din experiența fiecăruia, mai ales a celor ce și-au făcut educația înainte de război. În școala primară și în primele clase de liceu îmi erau stăruitor recomandați anumiți scriitori — și cu cit erau mai presant indicați de profesori, cu alții noi, elevii, mișcați de un resort al independenței de gândire a omului, preferam să-i consumăm în rezumate, „îuxte” și alte forme ocolite. O carte de Tolstoi, să zicem, este pe scara îndrumării (înută mai sus decît nu știu ce roman de aventuri, dar îmi amintesc că de la primele romane de aventuri (citite pe la nouă ani) pînă la primele cărți de literatură „serioasă” au trebuit să se scurgă patru-cinci ani de lecturi incontinente, iar scriitorii care îmi erau recomandați în școală au putut să-mi devină cu adevărat dragi după 18 ani, după ce nu mai erau materie obligatorie la examene, și mai ales după ce nivelul meu de înțelegere crescuse, datorită unui număr de lecturi între care cele „ușoare” fuseseră o treaptă indispensabilă. Din fericire pentru mine, nimeni nu mi-a cerut să citesc filozofie, așa că primele cărți în acest gen am început să le străbat pe la 13—14 ani, înainte de romanele. Dacă aș fi avut un bibliotecar care urmărea cu mine realizarea unor anumite procentaje și ar fi vrut să mă determine să citesc filozofie, probabil că m-ar fi îndepărtat de aceste lecturi cu vreo an-doi. Un superficial ar putea crede, din exemplul de mai sus, că orice îndrumare are un efect invers celui dorit de îndrumător. Nu, de loc: ideea pentru care milităm este o îndrumare eficientă, care să-l facă pe om un cititor activ și nu pasiv, om și nu obiect de „îngrășare”, o îndrumare care îi dă cititorului senzația că el însuși descoperă lumea miraculoasă a cărților și informației, el însuși se descoperă pe sine, cu preferințele și aptitudinile lui.

În rezumat: un om care împrumută și citește numai manuale de zidărie poate în unele condiții să se dovedească mai cult decît un recordman care împrumută douăzeci de cărți pe lună și scrie versuri trimise tuturor redacțiilor. Un om care are curajul de a spune că lui personal nu-i

place cutare gigantic scriitor — să zicem Dickens — și că în schimb preferă un autor mult mai slab, să zicem Charlotte Brontë (am ales exemple străine, ca să menajez orice sensibilități) și care încearcă să motiveze preferințele sale este — indiferent dacă are dreptate sau nu — un om a cărui minte s-a ridicat și în domeniul lecturilor la un rang de activitate proprie, un om mai cult. Indrumătorul-bibliotecar nu este un cal care se înhamă trăgând pe rînd fiecare căruță, ci un mecanic care se îngrijește de vehicule cu motor propriu.

— Da, mersi, spun unii, dar ce te faci pînă capătă omul motor, cum îl aduci la bibliotecă?

Totuși, după cite citeam chiar în „Revista bibliotecilor”, păstrarea și formarea cititorilor e azi o dificultate mai mare decît atragerea numerică. Cauza acestei slăbiciuni indicate de statistici stă în faptul că îndrumarea nu este considerată îndeajuns ca îndrumare spre un grad de activitate proprie, antrenare a unor oameni care practică ei înșiși sportul lor favorit. Antrenorul este un instructor, un tehnician, un om care îți dă un aviz competent, și nu unul care aleargă în locul tău sau îți vîră în gură lerci gata mestecat, cum fac cu puii lor unele mame-mămuțe.

Nici un bibliotecar nu poate citi mai mult decît cititorii săi — aceasta e părerea mea, legată de „drama informației”, așa cum nici antrenorul nu poate suplini genurile diferite de atleți pe care îi instruieste. (Chestiunea lecturilor proprii ale bibliotecarului ar merita o tratare separată: cît și ce trebuie să citească din plăcere, și cît, ce și cum pentru a avea o informație generală — sau, în termeni cibernetici, la ce canale trebuie să se conecteze și cîtă informație poate primi și transmite). El însă „îi pune în formă”, le mărește gradul de inițiativă, tehnicitate și plăcere.

Este ridicarea gradului de activitate proprie a cititorului o afacere de talent al bibliotecarului sau de tehnică, de sumă a unor reguli precise? Fără îndoială, contează și talentul, dar e aci o artă a cărei detaliere ar cere un articol aparte. Ca să dau un singur exemplu: dacă aș fi bibliotecar aș urmări — în procente precise! — să cer eu părerea cititorilor despre cărți mai des decît le comunic părerea mea. Drumul dintre mine și cititor să nu fie în sens unic, ci un real SCHIMB de idei.

CE RELEVĂ STATISTICA ACTIVITĂȚII BIBLIOTECARE PE ANUL 1965?

În fiecare an, statistica consemnează în graiul lapidar al cifrelor noi date despre rezultatele obținute de biblioteci pe tărîmul răspîndirii culturii și științei. Prelucrarea și analiza acestor date permit o mai bună cunoaștere a evoluției sistemului de biblioteci, reliefaarea rezultatelor cantitative, desprinderea unor concluzii privind schimbările calitative și măsurile ce se impun pentru continua perfecționare a organizării rețelelor de biblioteci.

Reflectînd amploarea fenomenului cultural al lecturii și cerințele celor ce beneficiază de serviciile bibliotecilor, statistica furnizează o importantă documentație pentru determinarea tirajelor de publicații, completarea fondurilor existente, extinderea unor rețele de biblioteci, analiza eficacității lor și planificarea activității bibliotecilor în general. În studierea datelor statistice sînt cointeresate deopotrivă instituțiile legate într-un fel sau altul de înzestrarea bibliotecilor cu fonduri de publicații, instituțiile care se ocupă de coordonarea și organizarea diferitelor rețele, forurile metodologice, centrele de documentare și bibliotecile. De aceea socotim necesar ca datele publicate anual de Direcția Centrală de Statistică să fie cunoscute și studiate cu atenție, iar concluziile rezultate din analizele statistice să fie urmate de măsuri eficace, care să ridice pe o treaptă și mai înaltă activitatea în acest sector important al muncii culturale.

★

Bibliotecile din țara noastră au încheiat anul 1965 cu un fond total de 93 305 mii de volume, cu 9 093 de mii

de cititori înscrși și cu 80 101 mii de volume eliberate*.

Așa cum rezultă din tabelul nr. 1, ponderea cea mai ridicată în ceea ce privește numărul de volume eliberate o dețin bibliotecile publice — rețeaua care se

școlare cu 6 659 de mii de volume (26,5% din sporul total), în bibliotecile publice cu 11 277 de mii de volume (45% din sporul total), iar în bibliotecile documentare cu 3 115 mii de volume (12,4 din sporul total). Cele două biblioteci repu-

Tabelul nr. 1

Structura sistemului de biblioteci în anul 1965
(comparativ cu anul 1960)

Rețeaua de biblioteci	Numărul bibliotecilor		Volume existente			Cititori			Volume eliberate		
	1965	1960	Total (mii) în 1965	În % față de total	În % față de 1960 = 100	Total (mii) în 1965	În % față de total	În % față de 1960 = 100	Total (mii) în 1965	În % față de total	În % față de 1960 = 100
Republicane	2	2	9 727	10,4	117	50	0,6	139	1 388	1,8	137
Ale institutelor de învățământ superior	47	36	10 467	11,2	133	160	1,8	121	10 030	12,5	138
Documentare	5 321	5 032	12 777	13,7	132	735	8,1	139	4 638	5,8	131
Școlare	7 785	5 762	17 198	18,4	163	2 001	22,1	158	12 167	15,2	196
Publice	11 240	14 407	43 136	46,3	136	6 144	67,4	118	51 878	64,7	137
Total	24 395	25 239	93 305	100,0	137	9 093	100,0	127	80 101	100,0	138

adresează întregii populații și pe locul imediat următor se situează bibliotecile școlare.

Comparativ cu anul 1960, bibliotecile din țara noastră au înregistrat în anul 1965 un spor de 25 072 de mii de volume, ceea ce reprezintă o creștere medie anuală de 5 014,5 mii de volume, adică cu 7,4% anual. Gradul de asigurare a populației cu publicații de către bibliotecile din toate rețelele s-a ridicat de la 367 de volume, la 490 de volume la 100 de locuitori**, creșterea medie anuală fiind de aproape 25 de volume la 100 de locuitori.

Aceste date globale atestă grija partidului și a statului nostru pentru asigurarea bibliotecilor cu o bază din ce în ce mai puternică în vederea satisfacerii cerințelor de lectură, informare și documentare ale populației de diferite vârste și preocupări profesionale. Corespunzător acestor cerințe, în bibliotecile institutelor de învățământ superior fondurile de publicații au crescut cu 2 622 de mii de volume (10,5% din sporul total al volumelor în cei cinci ani), în bibliotecile

blicane (Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România și Biblioteca Centrală de Stat) și-au sporit colecțiile lor cu 1 399 de mii de volume, fondul lor de publicații înregistrând o creștere medie anuală de 3,4%.

* În numărul de volume existente în biblioteci și numărul de volume eliberate la cititori s-au cuprins cărțile, broșurile și colecțiile de ziare și reviste. În numărul cititorilor au fost cuprinse datele comunicate de bibliotecile din fiecare rețea, fără a se lua în considerație dacă un cititor a fost înscris și la bibliotecile din alte rețele. Până la introducerea și generalizarea carnetului unic de cititor pentru bibliotecile din fiecare localitate, care exclude înscrierea repetată a unei persoane în mai multe biblioteci, indicatorul statistic cel mai real este numărul cititorilor din fiecare rețea de biblioteci.

** Datele cu privire la numărul de locuitori înglobează întreaga populație (inclusiv copiii), ținându-se seama, cînd este cazul, de numărul locuitorilor din mediul urban sau din mediul rural. Dacă facem abstracție de copiii mici și de vîrstă preșcolară, atunci datele referitoare la populația efectiv aptă pentru lectură sînt mult mai mari. (După datele recensămîntului din anul 1956, copiii pînă la vîrsta de 7 ani inclusiv, reprezentau 11% din populația țării).

Sporul mediu anual în rețelele din bibliotecă
(față de anul 1960)

Rețeaua de bibliotecă	Sporul mediu anual					
	al numărului de volume		al numărului de cititori		al numărului de volume eliberate	
	Total anual (mii)	În % față de 1960	Total anual (mii)	În % față de 1960	Total anual (mii)	În % față de 1960
Republicane	279,8	3,4	2,8	7,8	74,8	7,4
Ale institutelor de învățământ superior	524,4	6,6	5,6	4,2	555,2	7,6
Documentare	623,0	6,4	41,8	7,8	221,0	6,2
Școlare	1 331,8	12,6	148,4	11,6	1 191,2	19,2
Publice	2 445,5	7,2	188,2	3,6	2 785,3	7,4
Total anual	5 014,5	7,4	386,8	5,4	4 828,0	7,6

Sporul mediu anual în rețelele de bibliotecă a fost diferit.

În general — așa cum ne arată tabelul nr. 2 — ritmul mediu anual de creștere a numărului de volume în bibliotecă este mai ridicat decât cel al numărului de cititori, și, ca atare, pentru fiecare cititor au revenit în medie anual mai multe volume de bibliotecă decât în 1960*. Gradul de asigurare a cititorilor cu publicații diferă însă de la o rețea la alta în funcție de accesibilitatea la fondul de publicații, de creșterea numărului de cititori și de creșterea numărului de volume în bibliotecă.

Generalizarea învățământului de 8 ani și sporirea numărului de elevi în învățământul mediu și profesional, s-au reflectat în rețeaua bibliotecilor școlare prin înființarea a 2 023 de noi unități, o mai bună dotare cu publicații și cuprinderea unui mai mare număr de cititori. Dacă în anul 1960 reveneau în medie 1 829 de volume și 219 cititori de fiecare bibliotecă, în anul 1965, deși a crescut numărul bibliotecilor școlare, au revenit în medie 2 201 volume și 257 de cititori de

fiecare bibliotecă. Pe lângă faptul că sporul mediu anual al fondului de publicații a fost ridicat, a avut loc și o creștere substanțială a numărului de cititori, gradul de asigurare a cititorilor cu publicații înregistrând o ușoară oscilație spre plus (de la 835 de volume în 1960, la 858 de volume la 100 de cititori în 1965). Totodată, numărul de volume eliberate a crescut într-un ritm mediu anual mult superior ritmului de creștere a numărului de cititori și a fondurilor de publicații. Confruntarea acestor indici ne conduce spre concluzia că, în bibliotecile școlare cititorii au avut la dispoziție un fond de publicații mai mare decât în anul 1960, au citit mai multe volume și circulația fondului de publicații a fost mai intensă**.

În urma înființării de noi centre universitare și facultăți, în perioada 1960—1965 au luat ființă 11 biblioteci ale institutelor de învățământ superior, numărul lor ridicându-se de la 36 la 47 de unități. Și în această rețea se remarcă creșteri importante la numărul de volume existente, la numărul de cititori și la volume eliberate, ceea ce a influențat creșterea gradului de asigurare a cititorilor cu publicații și a circulației cărții. Fiecăruși ci-

* Raportul între numărul de volume existente și numărul de cititori determină gradul de asigurare a cititorilor cu publicații de către bibliotecă. În situația menționată, creșterea anuală cu 7,4% a numărului de volume și numai cu 5,4% a numărului de cititori, indică o creștere a gradului de asigurare a cititorilor cu publicații de către bibliotecă. În perioada comparată acest indice a crescut de la 954 de volume în 1960, la 1 026 de volume la 100 de cititori în 1965.

** În situația menționată, creșterea în medie anual cu 19,2% a numărului de volume eliberate și cu 11,6% a numărului de cititorilor ne indică creșterea indicelui de lectură. Ritmul mediu anual de creștere a volumelor eliberate fiind superior celui al creșterii numărului de volume în bibliotecă (12,6%) rezultă și un indice de circulație mai ridicat.

țitor i-au revenit, în medie, 63 de volume consultate, față de 55 de volume în 1965.

Statistica include în categoria bibliotecilor documentare unități foarte deosebite ca mărime și profil cum sînt de pildă, bibliotecile centrelor de documentare, bibliotecile cu caracter muzeal etc., precum și bibliotecile tehnice ale întreprinderilor. În anul 1965 au fost înregistrate 5 321 de biblioteci documentare, dintre care 1 703 ale instituțiilor și 3 484 ale întreprinderilor. Gruparea după numărul de volume existente arată că 71 de biblioteci ale instituțiilor și numai 27 de biblioteci ale întreprinderilor dispun fiecare de un fond de publicații de peste 20 de mii de volume. În general, bibliotecile instituțiilor sînt mai bine înzestrate cu publicații și numărul unităților cu un fond mic de publicații este mai redus decît la bibliotecile întreprinderilor. La acesta din urmă 50% din numărul unităților dispun de un fond sub 299 de volume, fiind, de fapt, mici biblioteci de referință folosite pentru consultare în funcție de necesitățile imediate ale procesului de producție.

Așa cum ne arată tabelul nr. 2 bibliotecile documentare prezintă un tablou oarecum deosebit de al celorlalte rețele* și prin aceea că ritmul mediu anual de creștere a numărului de cititori (7,8%) depășește ritmul de creștere a numărului de volume (6,6%), iar al volumelor eliberate (6,2%) este cu puțin mai scăzut decît la ceilalți indicatori. Rezultă, pe de o parte, o creștere a gradului de solicitare a serviciilor acestor biblioteci de către un număr sporit de cititori, ceea ce dovedește interesul crescînd față de literatura de specialitate, legată de problemele profesionale ale cititorilor. Acest fapt este atestat și de creșterea constantă, an de an a numărului mediu de cititori la o bibliotecă, deși în perioada menționată au luat ființă 289 de noi biblioteci. Față de 1960 cînd reveneau în medie 105 cititori la o bibliotecă, în anul 1965 revin 138 de cititori. Pe de altă parte, se constată o scădere a gradului de asigurare a cititorilor cu publicații (de la 1 837 de volume în 1960, la 1 738 de volume la 100 de cititori în 1965).

Desigur că în analiza creșterii și folosirii fondului bibliotecilor documentare și a bibliotecilor de specialitate în general trebuie luat în considerare gradul de învechire morală a publicațiilor, deoarece, în epoca noastră, desfășurarea revoluției științifice și tehnice de o amploare

fără precedent, aduce mereu în atenție ultimele cuceriri din fiecare domeniu de specialitate. Ținînd seama de sarcinile importante care revin bibliotecilor de specialitate, considerăm utilă o analiză mai amplă a acestei rețele, care să conducă la măsuri privind organizarea unor unități cu o mai bună înzestrare cu publicații, evitarea paralelismelor în achiziții și o mai largă și eficientă folosire a fondurilor de publicații.

Datele privitoare la bibliotecile publice evidențiază un spor mediu anual de 2 445,5 mii de volume (7,2% față de 1960), de 188,2 mii de cititori (3,6%) și de 2 785,8 mii de volume eliberate (7,4% față de același an).

Ați prin ritmul de creștere, cît și prin ceilalți indici, bibliotecile publice se remarcă în cadrul sistemului de biblioteci ca fiind rețeaua cu cea mai largă sferă de cuprindere a populației la lectură. Sintezele statistice publicate în numărul anterior al revistei și comentariul ce le însoțește¹⁾ relevă principalii indici de activitate ai bibliotecilor publice în anul 1965, comparativ cu anul 1960. Ele se referă la toate categoriile de biblioteci publice, întrunind laolaltă date despre unități care se deosebesc prin mărimea fondurilor de publicații, prin profilul și atribuțiile științifice sau metodologice. O analiză mai amplă, care să cuprindă datele referitoare la diferite categorii de biblioteci, va permite o mai temeinică elucidare a problemelor ce se ridică în fața rețelei de biblioteci publice.

★

Tabloul general al rezultatelor obținute în anul 1965, comparativ cu anul 1960, de către diferite categorii de biblioteci publice se înfățișează în felul următor (vezi tabelul nr. 3).

Acest tabel ne permite să vedem care este ponderea fiecărei categorii de biblioteci în ansamblul rețelei, schimbările înregistrate la principalii indicatori.

Din analiza datelor privind structura pe ansamblu a rețelei în 1965 putem desprinde cîteva constatări:

— unele categorii de biblioteci (regionale, raionale, populare și orașenești) cu un număr relativ mic de unități (2,2% din totalul bibliotecilor) dispunînd de o cincime din fondurile de publicații existente în întreaga rețea, au vehiculat peste un sfert din numărul volumelor eliberate de către toate bibliotecile publice. Aceste categorii de biblioteci (și, în primul rînd,

* În comentarea datelor privitoare la rețelele de biblioteci nu ne vom referi și la cele două biblioteci republicane.

¹⁾ Grünberg, A. *Statistica bibliotecilor publice din România în anii 1965/1960*. Revista bibliotecilor, 19, nr. 7, Iulie 1966, p. 398.

Structura rețelei de biblioteci publice în anul 1965
(comparativ cu anul 1960)

Biblioteci	Număr biblioteci		Volumе existente			C i t i t o r i			Volumе eliberate		
	Total 1965	% din total	Total mil	% față de total	% față de 1960=100	Total mil	% față de total	% față de 1960=100	Total mil	% față de total	% față de 1960=100
regionale	16	0,1	2 532	5,9	133	194	3,1	105	4 519	8,7	128
raionale	142	1,3	4 143	9,6	104	396	6,5	89	6 442	12,4	106
populare și orășenești	85	0,8	1 707	3,9	183	198	3,2	95	2 810	5,4	137
comunale	3 117	27,7	18 101	41,9	224	3 077	50,1	181	25 331	48,8	193
sătești	2 658	23,7	3 850	8,9	59	659	10,7	48	3 204	6,2	50
sindicale	4 984	44,3	11 652	27,0	126	1 443	23,5	133	8 219	15,9	146
Alte bibl. publice	238	2,1	1 151	2,7	195	177	2,9	243	1 353	2,6	241
Total	11 240	100,0	43 136	100,0	136	6 144	100,0	118	51 878	100,0	137

bibliotecile regionale) dovedesc posibilitățile multiple pe care le oferă marile unități bibliotecare în munca cu cititorii;

— bibliotecile sindicale, cu cel mai mare număr de unități (44,3% din total) dispuneau de 27% din totalul volumelor existente în bibliotecile publice, au înscris 23,5% din totalul cititorilor și au difuzat 15,9% din volumele care au circulat în rețeaua bibliotecilor publice;

— bibliotecile comunale (27,7% din totalul bibliotecilor publice) se remarcă ca fiind categoria de biblioteci cu ponderea cea mai ridicată la numărul de volume, de cititori și de volume eliberate.

Tabelul nr. 3 arată, totodată, rezultatele întrunite de fiecare categorie de biblioteci în anul 1965, în comparație cu anul 1960. Bibliotecile regionale, sindicale și comunale au înregistrat creșteri, pe cînd în bibliotecile raionale și bibliote-

cile sătești se semnalează scăderi la unii indicatori. Acestea se datoresc mai ales schimbărilor survenite în structura rețelei, legate de modificările împărțirii administrative și de crearea de noi biblioteci comunale. Așa, de pildă, numărul bibliotecilor sătești a scăzut cu 3 546 de unități, dar în același timp au luat ființă 1 317 noi biblioteci comunale, o parte a bibliotecilor sătești s-au transformat în biblioteci comunale sau au devenit filiale ale acestora.

În baza actualei împărțiri administrative funcționează 142 de biblioteci raionale, în timp ce în 1960 au funcționat 185, unele din fostele biblioteci raionale s-au transformat în biblioteci orășenești, altele au devenit biblioteci comunale. De aceea, așa cum ne arată tabelul nr. 3, la bibliotecile raionale s-a înregistrat un număr mai mic de cititori. Pe de altă parte,

Medii pe categorii

Anii	Biblioteci regionale			Biblioteci raionale			Biblioteci comunale		
	Volumе la o bibliotecă	Cititori la o bibliotecă	Indice de lectură	Volumе la o bibliotecă	Cititori la o bibliotecă	Indice de lectură	Volumе la o bibliotecă	Cititori la o bibliotecă	Indice de lectură
1960	114 375	11 563	19,0	21 535	2 411	14,0	4 512	944	7,7
1965	158 225	12 085	23,3	29 297	2 791	16,3	5 807	987	8,2

în bibliotecile comunale a crescut vertiginos numărul volumelor existente, numărul cititorilor și numărul volumelor eliberate.

Tabelul nr. 4 A, reflectă rezultatele obținute în medie de fiecare tip de bibliotecă publică, indiferent de creșterea sau descreșterea numărului de biblioteci.

Observăm, în primul rând, o creștere în 1965 față de 1960 la toate categoriile de biblioteci a numărului de volume existente și a numărului de cititori care revin în medie la o bibliotecă, precum și a indicelui de lectură. Pornind de la cifrele medii, putem aprecia că și în bibliotecile raionale și sătești s-au obținut creșteri la toți indicatorii, iar scăderile înregistrate pe total la categoriile respective au fost compensate prin creșterile înscrise la alte categorii de biblioteci.

Pe de altă parte, mediile întrunite de bibliotecile sindicale și de bibliotecile comunale ne arată, că în aceste categorii de biblioteci creșterea înregistrată a fost determinată nu numai de intrarea în funcțiune a mai multor biblioteci, dar și de o activitate mai ridicată la fiecare bibliotecă în parte.

Observăm, în al doilea rând, — așa cum ne arată tabelele nr. 4 A și 4 B — o creștere constantă, an de an a fondului de publicații care a revenit în medie la fiecare tip de bibliotecă.

(Se remarcă o singură excepție, la bibliotecile raionale, unde numărul de volume ce reveneau în medie la o unitate în 1965 a scăzut cu 2,29% față de 1964. Explicația ne-o dă faptul că prin transformarea unor biblioteci raionale în biblioteci orașenești sau comunale, fondul de cărți din rețeaua unităților raionale a scăzut cu 291 000 de volume).

Ceilalți indici, numărul de cititori la o bibliotecă și indicele de lectură, au oscilat

Tabelul nr. 4 A

de biblioteci

Biblioteci sătești			Biblioteci sindicale		
Volumele la o bibliotecă	Cititorii la o bibliotecă	Indicele de lectură	Volumele la o bibliotecă	Cititorii la o bibliotecă	Indicele de lectură
1 057	233	4,6	2 012	236	5,2
1 448	248	4,8	2 338	288	5,7

Tabelul nr. 4 B

Ritmii de creștere anuală al volumelor existente în bibliotecă (în %)

Bibliotecă	1961 1960	1962 1961	1963 1962	1964 1963	1965 1964
regionale	6,3	8,8	3,4	12,1	3,3
raionale				9,7	-2,2
comunale	5,8	12,3	2,0	4,1	2,1
sătești	2,1	11,4	6,4	7,7	5,2
sindicale	7,2	1,6	3,0	0,2	2,6

de la un an la altul în bibliotecile din sistemul așezămintelor culturale, datorită, într-o anumită măsură influenței exercitate de Concursul bienal. Diferențele edițiilor ale Concursului bienal au impulsionat activitatea, dar este negativ faptul că nu toate bibliotecile au reușit să mențină indicii realizați în anii anteriori.

În pofida unor fenomene negative, manifestate mai ales prin goana după rezultate cifrice ridicate, bibliotecile publice au stabilit și totodată, au dezvoltat aria de cuprindere a populației la lectură.

Limitele medii care rezultă din tabelul nr. 4 A nu sînt fixe; ele se axează pe o anumită perioadă și constituie un punct de reper pentru o mai bună valorificare a potențialului de care dispun bibliotecile publice și ridicarea nivelului activității cu cititorii.

Bibliotecile publice își desfășoară activitatea în toate regiunile țării, în orașe și în sate.

Tabelul nr. 5 ne arată rezultatele înregistrate în mediul urban și în mediul rural de fiecare categorie de biblioteci și în medie de către fiecare bibliotecă în parte.

În orașe, bibliotecile publice au asigurat 279 de volume la 100 de locuitori și au eliberat 312 volume la 100 de locuitori. Analizînd indicii realizați de fiecare categorie de biblioteci (în cifre absolute și pe fiecare unitate) putem constata că rezultatele activității depind de bogăția și varietatea fondurilor de publicații, de nivelul de organizare a bibliotecilor și de serviciile oferite cititorilor.

În mediul rural bibliotecile publice au pus la dispoziția populației 194 de volume la 100 de locuitori și 240 de volume eliberate la 100 de locuitori. Comparînd acești indici cu cei realizați în mediul

Biblioteci publice* în orașe și la sate în anul 1965
În localități urbane

Biblioteci	Nr. de unități	Volumे existente		C i t i t o r i		Volumе eliberate	
		Total (mii)	La o bibliotecă	Total (mii)	La o bibliotecă	Total (mii)	La o bibliotecă
regionale	16	2 532	158 225	194	12 085	4 519	282 437
raionale	107	3 319	31 016	332	3 101	5 576	52 112
populare și orașenești	85	1 707	20 088	198	2 330	2 810	33 059
sindicale	3 675	9 947	2 706	1 186	323	7 094	1 930
Total	3 883	17 505	4 508	1 910	492	19 999	5 125

În localități rurale

raionale	35	824	23 552	64	1 835	866	24 743
sindicale	1 309	1 705	1 302	257	195	1 125	859
comunale	3 117	18 101	5 807	3 077	987	25 331	8 159
sătești	2 658	3 850	1 448	659	248	3 204	1 205
Total	7 119	24 480	3 438	4 057	570	30 526	4 289

urban, unde în mod firesc, există o mai vastă activitate culturală, putem considera că nivelul de dotare a bibliotecilor din mediul rural este relativ ridicat. Acesta reflectă politica de culturalizare desfășurată sub conducerea partidului, care are ca rezultat diminuarea deosebirilor existente în trecut între oraș și sat și ridicarea nivelului cultural al întregii populații, de la orașe și sate.

★

Prin această analiză am marcat unele elemente privind dezvoltarea sistemului de biblioteci în general și a rețelei de biblioteci publice în special, realizările

importante ce s-au obținut în ultimii 5 ani în acest domeniu. Datele prezentate evidențiază marile posibilități create de statul nostru socialist pentru desfășurarea activității bibliotecilor. Studierea acestor date va oferi, deși numai sub aspect cantitativ, bibliotecilor și forurilor care se ocupă de diferitele rețele de biblioteci un material documentar pentru dezvoltarea și îmbunătățirea pe mai departe a activității, în lumina sarcinilor trasate de cel de-al IX-lea Congres al partidului.

* N-au fost incluse bibliotecile cooperativei meșteșugărești, bibliotecile caselor de cultură etc.

A. GRUNBERG

Biblioteca publică

în ansamblul activității cultural-educative *

Istoria poporului nostru din ultimele două decenii, istoria edificării socialismului sub conducerea Partidului Comunist Român, va consemna profunda revoluție culturală din România drept una din marile biruinți ale acestei epoci. Această revoluție a asigurat, treptat, maselor un nivel cultural general în pas cu cerințele transformării revoluționare a societății, a determinat schimbări structurale în profilul spiritual al tuturor oamenilor muncii și a ridicat creația științifică și artistică pe culmi înalte.

Pentru desfășurarea procesului complex de educare și culturalizare a maselor, sub conducerea organizațiilor de partid, în țara noastră acționează un *sistem* de instituții și mijloace, menite să formeze și să dezvolte o concepție științifică despre lume și viață, să asigure educarea comunistă a tuturor membrilor societății, să apropie maselor cucceririle științei, accesul la valorile culturii și artei naționale și universale.

Instituțiile de cultură și artă aparținând statului, de la cele locale (cămine culturale și case de cultură, universități populare, biblioteci publice, muzee, cinematografe, teatre și instituții muzicale) și până la cele centrale incluzând radiodifuziunea și televiziunea, presa și editurile, precum și unitățile cultural-educative și mijloacele proprii organizațiilor de masă și obștești, ale unor asociații profesionale, uniuni de creație etc., sînt principalele componente ale acestui *sistem*. Avînd ca principale obiective educarea comunistă a maselor, creșterea nivelului politic și cultural al populației, mobilizarea oamenilor muncii la îndeplinirea și depășirea obiectivelor economice, aceste categorii de instituții, diferite ca natură a preocupărilor, diferite mai ales în formele specifice sub care se manifestă, se întîlnesc, în ultimul timp, în stăruința generală pentru obținerea unei calități superioare a conținutului manifestărilor lor, pentru creșterea volumului activității depuse, ca o reflectare directă a unui spor de solicitare din partea populației, a unei problematice mai diverse, a unui interes și a unui gust mai înalt al omului societății noastre socialiste, precum și ca urmare a strădaniei activiștilor culturali de a răs-punde sarcinilor puse în fața lor de partidul și statul nostru pentru educarea și culturalizarea adulților.

Care este locul bibliotecii publice în ansamblul instituțiilor cultural-educative de masă, care este contribuția sa la educarea și ridicarea culturală a maselor, ce specific are această contribuție, care-i sînt mijloacele și formele cele mai proprii în propaganda cultural-educativă, în ce raporturi trebuie să se afle cu celelalte instituții culturale de masă, care este natura colaborării sale cu acestea?

Locul bibliotecii publice în sistemul instituțiilor culturale de masă, necesitatea colaborării sale cu toate celelalte categorii de instituții din acest sistem sînt determinate, în primul rînd, de natura activității bibliotecii, de natura mijloacelor pe care le folosește și care particularizează această instituție de educație și instrucție, dar o și plasează într-o zonă de interferență a tuturor celorlalte modalități de activitate și propagandă cultural-educativă. Locul și rolul bibliotecii în educarea și instruirea omului epocii noastre este determinat de importanța hotărîtoare pe care o are cartea în acest proces. Mijloacele moderne audio-vizuale (banda magnetică și pelicula cinematografică, radioul și televiziunea), instalațiile electronice și cibernetice joacă un rol din ce în ce mai mare în înregistrarea și comunicarea ideilor, a faptelor, a cunoștințelor, a emoțiilor

* Text prescurtat al comunicării prezentate la Sesiunea de comunicări și referate a Asociației bibliotecarilor, 10-12 mai 1966.

artistice și a sentimentelor, dar sînt încă departe, chiar luate toate la un loc, de a înlocui cartea, în procesul de educare și formare intelectuală a omului.

Cultura lumii se găsește mai ales în bibliotecile sale și va continua să se găsească aici multă vreme, nu numai pentru că prin intermediul lor va putea fi preluată experiența generațiilor anterioare nouă, a celor de azi, ci și ca urmare a faptului că nici noi nu am descoperit încă un vehicul mai convenabil și mai durabil care să ia locul cărții în transmiterea contribuției noastre la mersul înainte al civilizației, al culturii. Și chiar dacă viitorul ne va rezerva altceva, astăzi rămîne cert că lectura, studiul textului nu pot fi înlocuite nici de imaginea proiectată, nici de cursul sau conferința vorbită, nici chiar de undele electromagnetice, care, în stare de veghe sau de somn, încearcă să ne imprime în memorie structura și lexicul unci limbi necunoscute. Toate acestea rămîn doar mijloace auxiliare, în timp ce permanența efortului conștient, individual, al însușirii este prilejuită, în continuare, de carte, în înțelesul ei cel mai larg de text scris. Mai la îndemina oricui, față de toate celelalte mijloace amintite, cartea ne permite, într-o măsură incomparabilă reflecției, un dialog oricît de prelungit cu autorul, dă profunzime studiului, ne stă la dispoziție pentru reveniri și cercetări fragmentare, sau se lasă părăsită în momentele de oboseală, în timp ce filmul, transmisiia radiofonică, imaginea televizată, conferința publică, ne obligă la programul lor, ne stau la dispoziție atît cît stabilesc ele, iar dacă avem nevoie să revedem un amănunt, să mai ascultăm un fragment, n-o putem face decît în cazuri rare. Iată de ce, cu toată dezvoltarea spectaculoasă a mijloacelor moderne audio-vizuale, asistăm la o creștere rapidă în întreaga lume a producției editoriale, după cum bibliotecile — conform statisticilor internaționale — înregistrează în anii noștri cel mai mare număr de cititori și un nivel record în circulația colecțiilor lor, cu evidente tendințe de creștere și în viitor.

Aceste considerente impun deocamdată două concluzii :

a) în ansamblul instituțiilor ș. mijloacelor de educare și culturalizare a adulților, bibliotecile au o importanță deosebită, fără ca această importanță să le situeze deasupra celorlalte sau să le confere un rol coordonator;

b) bibliotecile trebuie să coopereze organic cu toate celelalte instituții cultural-educative, să le folosească în acțiunea de propagandă a cărții și să le fie de folos în acțiunile lor cultural-educative.

În legătură cu prima concluzie, în unele țări din Occident există tendința de a supralicita rolul bibliotecii în educarea și ridicarea nivelului cultural al maselor, ca urmare, credem noi, a lipsei unui sistem organizat de instituții care să realizeze această sarcină după un program coordonat și a neîncrederii justificate a oamenilor de cultură, a pedagogilor, în cinematograful, televiziune, spectacole artistice etc., care, acționînd în cea mai mare parte sub impulsul unor interese strict comerciale, îmbracă deseori un conținut anti-educativ, anti-științific.

Referindu-se la „*educația adulților — o problemă dintre cele mai critice în fața epocii noastre*”, într-o prefață în care dă girul UNESCO-ului lucrării lui Cyril O. Houle¹⁾, elaborată pe baza dezbaterilor stagiului de studii de la Malmoe, din vara anului 1950, fostul director general al acestei organizații, Jaime Torres Bodet, afirma : „*sînt numeroase instituțiile care se angajează la rezolvarea acestei probleme, dar puține al căror potențial să fie comparabil cu cel al bibliotecilor publice*”. La rîndul său, André Maurois, în strălucita sa pledoarie pentru cauza bibliotecii publice²⁾, merge și mai departe, afirmînd : „*Nimic nu este deci mai important pentru umanitate, decît a pune la dispoziția tuturor aceste instrumente de depășire, de evaziune și de descoperire, care transformă, literalmente, viața și măresc valoarea socială a individului. Singurul mijloc de a o face este biblioteca publică... Biblioteca este complementul indispensabil al școlii sau al universității. Aș spune cu plăcere că învățămîntul nu este decît o cheie care deschide porțile bibliotecilor*”.

Aceste considerații ne-au amintit de mai modestul Emanoil Bucuța, care, cu 30 de ani în urmă, străduindu-se să convingă o administrație opacă la cauza culturalizării poporului, scria³⁾ : „*Rostul bibliotecii este socotit de unii atît de hotărîtor încît nu se așfiesc să spună că școala ar face destul și ar putea să-și privească împlinită menirea, dacă ar pune în fiecare din școlarii ei numai dragostea de carte, adică dacă ar crește încă un cititor pentru bibliotecă. Aceasta ar însemna aproape o înălțare a bibliotecii peste școală. Lucrul se înțelege, dacă ne gîndim la vorba veche și înțeleaptă, că nu învă-*

¹⁾ Houle, Cyril. *Le rôle des bibliothèques dans l'éducation des adultes et dans l'éducation de base*. UNESCO, 1951. 201 p.

²⁾ Maurois, André. *La bibliothèque publique et sa mission*. UNESCO, 1961. 35 p.

³⁾ Bucuța, Emanoil. *Biblioteca satului*. Buc., 1936. 262 p.

țăm pentru școală, ci pentru viață, iar, când intrăm în viață, în anii bărbăției, școala a rămas cu mult îndărăt și în fața noastră se găsește, ca să-i fie locul și să ne dea o îndrumare, biblioteca”.

Desigur că, în condițiile de atunci, Bucuța avea mai multă dreptate, decât am fi tentați să-i acordăm astăzi, la prima vedere. De altfel, în multe părți ale lumii capitaliste, lipsa unei temeinice organizări a învățămîntului general, a unor mijloace și instituții, încheiate într-un sistem coordonat, care să precia sarcina educării și ridicării nivelului cultural al adulților, este tot atît de acută și acum, ceea ce îi determină pe mulți de a vedea realiste, exprimate de oameni cu autoritate în domeniu, cum sînt, de pildă, părerile profesorului Miriam D. Tompkins, de la catedra de biblioteconomie a Universității din Columbia: „Educația adulților trebuie să fie o antrepriză comună, la care să participe diferite organisme calificate pentru a răspunde diferitelor nevoi, colaborînd în vederea realizării unui program bine compus. Biblioteca nu poate să-și asume singură, ea, întreaga responsabilitate, dar are un loc privilegiat între toate celelalte instituții și organisme”⁴⁾.

Contextul social în care acționează la noi biblioteca publică este cu totul altul. Creînd condiții pentru ca populația să beneficieze real și gratuit de serviciile acestei instituții, regimul nostru a plasat o pe un anume loc în acțiunea de educare și cultură-lizare a maselor, prin organizarea unui sistem de instituții și organisme noi. A delimita cu mai multă precizie locul bibliotecii în acest ansamblu nu este o chestiune exclusiv teoretică, ci o problemă cu multe implicații practice. Determinînd acest loc, fără exagerări, putem aprecia în ce măsură se bucură biblioteca publică de atenția cuvenită, cît de legitime sînt sarcinile puse în fața acestei instituții, cît de potrivite sînt formele ei de activitate, care sînt și care ar trebui să fie relațiile dintre bibliotecă și celelalte instituții, unde apar fenomene dăunătoare de paralelism în activitatea culturală.

Organizarea, într-un timp scurt, a unei rețele de biblioteci dintre cele mai dezvoltate, dotarea lor cu un fond apreciabil de publicații, asigurarea unor scheme corespunzătoare de personal care lucrează în aceste instituții, atît ca număr de lucrători, cît și ca cerințe de calificare și pregătire culturală, dovedesc, cu o evidentă care nu mai are nevoie de sublinieri, aprecierea și grija partidului și statului nostru față de bibliotecă.

Aceeași grijă și apreciere nu se transmit însă întotdeauna pînă la nivelul organelor administrației locale — sfaturi populare comunale sau chiar orașenești, al comitetelor sindicatelor etc.: mai mult chiar, există și activiști ai comitetelor de cultură și artă care nu acordă suficientă atenție problemelor bibliotecilor, le situează la periferia preocupărilor pentru activitatea culturală de masă. O astfel de poziție nu se afirmă niciodată în dezbateri teoretice referitoare la locul și rolul bibliotecii, dar se manifestă frecvent în practica conducerii și îndrumării activității bibliotecare.

Acest neajuns este generat, printre altele, de lipsa de clarificare a locului pe care îl ocupă biblioteca în activitatea cultural-educativă de masă la noi, și ca urmare, de înțelegerea deseori greșită a caracterului, a naturii activității de bibliotecă.

Problema a fost tratată uneori în paginile *Revistei bibliotecilor*, dar de fiecare dată numai sub aspectul relațiilor concrete statornicite între bibliotecă și căminul cultural, organizația U.T.C. sau de femei, între bibliotecă și cursul agrozootehnic, școală etc. Deși nevoia unei orientări mai precise a cadrelor noastre, în acest domeniu, a fost mai de mult sesizată, la rezolvarea ei n-au ajutat suficient nici lecțiile, prelegerile sau conferințele despre rolul social al bibliotecii, care s-au ținut la seminariile cu activul cultural, la cursurile de calificare sau de perfecționare profesională. La școlile de bibliotecari. Mai toate aceste materiale sînt pline de generalități, de citate despre menirea bibliotecii și a cărții, despre misiunea nobilă a bibliotecarului, aparținînd unor personalități care au dominat spiritul epocilor, dar care nu însoțesc, ci înlocuiesc o analiză științifică, a locului pe care trebuie să fie situată biblioteca în realitatea vieții noastre culturale.

Natura activității bibliotecii este apreciată deseori greșit din cauza tendinței de a extinde în practica acesteia celelalte forme și metode ale muncii cultural-educative, realmente mai spectaculoase, mai agitatorice, dar numai aparent mai eficiente și oricum mai puțin durabile. În sfera de acțiune a bibliotecilor publice intră o mare parte a populației. În ultimii ani, ele au înscris constant ca cititori peste șase milioane de persoane, ceea ce reprezintă două cincimi din populația aptă de a citi. În bibliotecă, nu vin însă în mod obișnuit mase de oameni deodată, modul de acțiune al bibliotecii

⁴⁾ *L'éducation des adultes — Tendances et réalisations actuelles*. Paris, 1952p.

rămânind individual, de la om la om. Acest caracter este imprimat de natura mijloacelor cu care lucrează, de carte. Cartea, broșura, articolul de revistă, de ziar, pot fi citite cîteodată și în colectiv, dar aceasta aduce foarte mult a conferință. Cartea poate fi dezbătută, analizată în grupuri, dar numai după ce, în prealabil, a fost studiată individual. Ca atare, ceea ce trebuie să ne rețină atenția în primul rînd, să ne preocupe în mod deosebit în activitatea unei biblioteci nu sînt așa-zisele activități de masă, ci satisfacerea și îndrumarea individuală a cititorilor, numărul crescînd al abonaților săi, circulația colecțiilor de publicații, calitatea informării bibliografice, în raport cu cerințele individuale și nu de grup. Deși anonimă, mai greu de sesizat, dinafară, această latură rămîne fundamentală în activitatea bibliotecarului. Deseori, însă, tocmai acest aspect se neglijează în practică, iar acțiunile cu grupurile, manifestările de masă, nu mai sînt concepute ca mijloace auxiliare de propagandă a cărții, a lecturii, ci ca acțiuni cu scopuri în sine și ca elemente determinante în aprecierea activității bibliotecii.

Caracterul individual al relațiilor bibliotecii cu membrii comunității pe care o deservește — mai pronunțat cu cît biblioteca este mai mică — îi conferă acestuia avantajul unei eficacități deosebite față de celelalte instituții cultural-educative. Între cititor și bibliotecă se stabilesc raporturi mult mai strînse, și de cu totul alt ordin decît între spectatorul de teatru sau de cinematograf, auditorul conferințelor și al manifestărilor artistice de la căminul cultural sau de la club, telespectator și radioasculțător, pe de o parte, și instituțiile care-i prilejuiesc toate acestea, pe de altă parte. Este cert că primul — cititorul — are posibilitatea unei comunicări permanente cu bibliotecarul, că schimbul de impresii asupra celor citite, informațiile despre cărți, sfaturile reciproce pot deveni o obișnuință, în timp ce legătura ce se stabilește, sau este de dorit să se stabilească, între spectator și conferențiar, actor, muzician, dansator etc. se întrerupe, de regulă, după lăsarea cortinei sau închiderea aparatului de radio ori a televizorului.

Toate acestea nu trebuie să fie interpretate ca o pledoarie pentru renunțarea la orice activitate cu grupurile, la orice manifestări de masă, ci pentru renunțarea la exagerările din acest domeniu.

Bibliotecile pot și trebuie să organizeze în continuare, mai ales în colaborare cu alte instituții sau organizații, acțiuni care să atragă grupuri de cititori sau de oameni care încă nu frecventează biblioteca, cit mai variate și mai antrenante, de la cele specifice, de genul expozițiilor de publicații, informărilor bibliografice, scrierilor literare sau discuțiilor despre cărți și pînă la conferințe, audii muzicale, concursuri care stimulează autoinstruirea, lectura atentă, justa interpretare a textelor etc. Conferințele despre viața și opera scriitorilor sau a oamenilor de știință — care fac obiectul comisiilor pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice sau al colectivelor de conferențieri locali — sînt tot atît de legitime în bibliotecile publice ca și în cluburi sau case de cultură; concursurile între cititori sau serile de poezie sînt tot atît de proprii în organizarea bibliotecii ca și a radiodifuziunii sau a televiziunii; extinderea secțiilor muzicale și organizarea audțiilor colective în bibliotecile publice au un mare ecou în rîndul iubitorilor de muzică. Incriminarea unor manifestări de acest gen, sub motivul că n-ar fi proprii activității bibliotecare, nu ni se pare justificată, însă astfel de acțiuni nu trebuie să înlocuiască principala menire a bibliotecii, ci s-o ajute să aibă ca scop propaganda cărții, să fie organizate în măsura în care există și forțele capabile să le asigure calitatea, să se facă în colaborare cu celelalte instituții și nu în concurență cu ele. Pot fi găsite și forme noi. De pildă, biblioteca publică rămîne, după părerea noastră, locul cel mai potrivit pentru organizarea cenaclurilor literare, nu numai pentru că, de obicei, începătorilor în ale scrisului le lipsește o lectură întinsă pe care biblioteca le-o poate facilita, dar pentru că întreaga atmosferă dintr-o asemenea instituție, preocupările ei pot stimula activitatea de creație literară, discuțiile critice etc. Și trebuie spus că deși numărul cenaclurilor literare de la noi este mare, nu știm ca vreunul dintre acestea să fi fost organizat într-o bibliotecă publică.

Ridicarea calității activității de masă din bibliotecile publice, stimularea lor sînt legate și de o mai corespunzătoare dotare a acestor instituții cu mijloace moderne. S-a încurajat prea puțin înzestrarea bibliotecilor din resurse locale, cu aparate de radio și televizoare, discuri, benzi și magnetofone, cu aparate de proiecție; se crede chiar că unei biblioteci nu-i sînt necesare astfel de lucruri.

Revenind la cea de-a doua concluzie formulată la început, și anume că bibliotecile publice trebuie să coopereze organic, firesc, cu toate celelalte instituții cultural-educative și — adăugăm acum — nu numai cu acestea, ci cu toate acele foruri care urmăresc informarea, culturalizarea sau educarea adulților e de subliniat că aceasta decurge tot din caracterul și natura activității bibliotecii. Enciclopedismul colecțiilor acesteia, sfera

de interes, de solicitări, extrem de diverse, cu care i se adresează cititorii, provenind din medii (de profesie, vîrstă, formație intelectuală, preferințe de lectură, experiență de viață) tot atît de diverse, leagă această instituție și preocupările ei de toate formele fesională (minimumuri tehnice în întreprinderi, cursuri de calificare sau de perfecționare promîntul de stat fără frecvență, școli tehnice și pînă la autoinstruire, după cum o leagă de toate formele și mijloacele de culturalizare și de educare comunistă a maselor. De fericite de colaborare cu căminele culturale, cluburile sindicatelor, cu organizații femei. Această colaborare este privită însă deseori ca o problemă de campanie, pentru realizarea unui plan special întocmit, și nu ca o coordonată permanentă, atît în activitatea bibliotecilor cît și a celorlalte instituții, după cum formele pe care le îmbracă relațiile de cooperare nu sînt întotdeauna cele mai eficiente. Într-un fel, legătura dintre bibliotecă și celelalte instituții cultural-educative se realizează spontan prin cititorul de participare lui la diferitele cursuri sau instructaje, la alte forme de instruire; gusturile lui literar-artistice sînt influențate de ceea ce vede la cinematograful, pe scena căminului cultural, pe micul ecran al televizorului, de ceea ce aude la conferința de la club etc. În investigația pe care bibliotecarul o încearcă pentru a cunoaște cititorul, nevoile și preferințele acestuia, el este pus la curent, în primul rînd, cu aceste date. Dar numai aceasta nu este îndeajuns. Biblioteca publică trebuie să stabilească relații de colaborare directă cu celelalte instituții care acționează în același sens asupra cititorului, pe baza unui program permanent, bine definit, izvorît dintr-o concepție clară.

Biblioteca publică și căminul cultural, clubul sau casa de cultură trebuie să colaboreze permanent, să-și coreleze planurile de activitate, să găsească forme de conlucrare foarte eficiente, fiecare din cele două categorii de instituții păstrîndu-și însă specificul acțiunilor. Biblioteca publică trebuie să constituie baza de documentare a întregii activități a căminului cultural sau a clubului, să urmărească completarea colecțiilor sale cu literatura necesară colectivelor de conferențieri ai căminului cultural, cu materiale de repertoriu pentru activitatea artistică a formațiilor acestuia (sau ale clubului, casei de cultură), cu publicații periodice de artă, literatură sau de popularizare a științei, cu principalele cotidiane, astfel încît să pună la îndemîna activiștilor culturali o documentație mai largă decît le permite actuala lor bibliotecă documentară, formată din cîteva volume editate de casele de creație, din colecțiile conferințelor din ultimii ani și ale revistelor *Indrumătorul cultural* sau *Clubul*. Biblioteca publică poate colabora activ pentru realizarea acțiunilor întreprinse în căminul cultural, în club sau casa de cultură pentru răspîndirea cunoștințelor politice și cultural-științifice. Cu prilejul conferințelor, al serilor de experiențe științifice, de calcul, al serilor de întrebări și răspunsuri, mica expoziție tematică, panoul sau vitrina cu publicații, organizate de bibliotecă sînt binevenite; cu aceeași ocazie, sînt posibile prezentări de cărți și informări bibliografice avînd aceeași tematică și chiar împrumutul pe loc al unor volume. Biblioteca poate transfera mici colecții de publicații, selectate ca atare, cercurilor de studiu din cluburi și case de cultură, cercurilor de învățămînt agrozootehnic din cooperativa agricolă de producție sau cursurilor de ridicare a calificării din întreprinderi etc.

Simpozioanele, serile literare, montajele literar-muzicale, pe care bibliotecile publice nu le pot realiza la un nivel corespunzător fără să apeleze la colectivele artistice ale căminului cultural sau ale clubului, trebuie să fie organizate de către acestea din urmă, cu sprijinul bibliotecii.

Bibliotecile publice au cîștigat o bună experiență și în colaborare cu organizațiile de tineret și de femei. Conlucrarea cu organizațiile U.T.C. a fost mult stimulată pînă în ultima vreme de concursul „Lubiți cartea”, care — deși criticabil pentru nuanța lui didacticistă și forma școlărească de desfășurare — a prilejuit o seamă de acțiuni comune eficiente. Locul acestui concurs nu a fost luat însă de o altă acțiune organizată și aceasta se resimte și în relațiile dintre bibliotecă și organizațiile U.T.C. Tineretul formează cea mai pasionată categorie de cititori, dar bibliotecile publice nu știu să folosească, decît parțial, această pasiune, nu știu să facă din tinerii cititori propagandiști cei mai fervenți ai lecturii, ai cărții, susținătorii cei mai activi ai bibliotecilor și în această privință poate că nici organizațiile U.T.C. nu manifestă o inițiativă deosebită. Ar trebui ca *Joie tineretului* să fie tot atîtea prilejuri pentru bibliotecile publice ca să inițieze aici discuții vii asupra ultimelor cărți citite, concursuri între tineri cititori pe teme diferite, după parcurgerea prealabilă a unei bibliografii date, lecturi de versuri, de proză umoristică, satirică, ghicitori literare și alte asemenea acțiuni tinerțești.

Colaborarea bibliotecii cu organizațiile de femei ar trebui să se desfășoare în același sens, iar experiența acumulată pînă acum — dezvoltată pe baze mai largi. Multe activiste ale organizațiilor de femei sînt distribuitoare voluntare de cărți din colecțiile bibliotecilor, răspund de cunoscutele biblioteci de casă sau de bibliotecile mobile organizate la locurile de producție, desfășoară o propagandă permanentă a lecturii, dar caracterul prea deseori administrativ al legăturilor acestora cu biblioteca, preocuparea dominantă pentru cantitate scad valoarea și atractivitatea acestor manifestări de cultură, nu duc la extinderea lor, după cum cifrele de plan mereu sporite din dosarele bibliotecii și ale comitetului de femei cu privire la cercurile de citit nu oglindesc fapte de viață și nici cerințe de perspectivă. Selecția textelor pentru cercurile de citit nu ține totdeauna seama de preferințele femeilor care participă la cercuri, de gradul lor de receptivitate, de gustul lor, de tradiție; lectura — chiar și a literaturii artistice — este adesea înlocuită cu prelucrarea, cu rezumatul, palide copii doar ale fabulației operelor literare. Atît bibliotecile publice, cît și organizațiile de femei nu sesizează apoi că generațiile mai tinere s-au ridicat de mult la nivelul care impune lectura ca act individual, cea colectivă fiind acceptată doar ca un complement și, în orice caz, nu în forma în care se afla aceasta în perioada alfabetizării.

Legăturile dintre bibliotecile publice și cinematograful, radiodifuziunea și televiziunea sînt aproape inexistente — în sensul unor forme organizate ca atare — deși influențele reciproce în determinarea unor nevoi intelectuale, a unor gusturi artistice, a unor cerințe spirituale sînt mai mult decît evidente. Unele emisiuni ale radiodifuziunii și televiziunii, cum sînt concursurile *Cine știe — câștigă*, concursurile între țărani cooperatori pe teme agrotehnice, emisiunile literare (de teatru, de poezie, de critică și istorie literară), teleconciile economice, științifice, prezența la microfon sau pe micul ecran a scriitorilor și oamenilor de știință determină cereri imediate de cărți în biblioteci, informații bibliografice suplimentare, tot așa cum circulația unor opere literare ecranizate crește, și nu scade. Filmul documentar și științific influențează și el puternic cererile de cărți în biblioteci. Practica infirmă fără echivoc unele păreri după care televiziunea, filmul, radioul ar răpi cititori bibliotecilor, ocupînd o parte din timpul acestora destinat lecturii sau oferindu-le mai economic și sub o formă mai atractivă ceea ce le poate furniza lectura și studiul. Departele de a se concura, de a se înlocui, aceste instituții se completează, stimulează și influențează reciproc oamenii. De aceea, propunem forme mai organizate de colaborare între ele. Sînt posibile emisiuni radiofonice și de televiziune bilunare destinate special cititorului din biblioteca publică, în care scriitori, critici literari, editori, redactori, cititori obișnuiți să discute despre cărți, să dezbată problemele interpretării și înțelegerii literaturii, probleme ale pedagogiei lecturii, să confrunte opiniile criticii literare cu opinia cititorilor, să analizeze circulația unor cărți, să orienteze gusturile, preferințele, să răspundă întrebărilor cititorilor și ale bibliotecarilor. Aceasta ar putea antrena mii de biblioteci publice și pe cititorii lor nu numai ca beneficiari ai unor acțiuni interesante și de o calitate optimă, dar și ca participanți la realizarea lor.

În raporturile dintre cinematograful și biblioteca din mediul rural este timpul ca o practică mai veche să dispară cu totul: citirea unor recenzii, prezentarea unor cărți în fața spectatorilor, înainte de începerea filmului. Această practică trebuie să fie înlocuită cu forme mai proprii de popularizare a cărții și bibliotecii la cinematograful, ca diapozitivele, diafilmele, tipărirea de programe în comun pentru filmele după opere literare, organizarea unor confruntări și dezbateri între spectatori și cititori pe tema cartefilm în caz ' aceluiași ecranizări etc.

Mai sînt, desigur, foarte multe aspecte ale statornicirii unor relații de colaborare cît mai firești și mai juste între biblioteca publică și ceilalți factori și instituții care acționează pentru culturalizarea și educarea comunistă a adulților. Ele ar trebui să facă obiectul unui program detaliat, ca rod al unui efort colectiv, pe care și Asociația bibliotecarilor din Republica Socialistă România ar putea să-l înscrie în preocupările sale.

Atanase LUPU

Noi publicații bibliografice

Începând cu anul 1966, Biblioteca regională Argeș a inițiat editarea unei noi publicații bibliografice, intitulată: *Fișier. Cărți noi*, instrument deosebit de util în munca de popularizare a fondurilor bibliotecii și de pătrundere a informației bibliografice pe cuprinsul regiunii. Apariția acestui buletin bibliografic ne prilejuește o privire generală asupra publicațiilor de acest gen editate de bibliotecile regionale din țară. În măsura în care astfel de buletine ne-au parvenit spre consultare, putem constata, în ansamblu, o prezență destul de anemică a unor atari publicații în rîndul instrumentelor de informare elaborate la nivel regional.

În prima parte a anului 1965, Biblioteca regională Cluj a editat un număr dintr-un asemenea buletin, care se anunța, prin ținuta sa științifică și prin forma corectă, un succes în munca bibliografică. Din păcate, începutul, foarte promițător, nu a rămas decît un început; unicul număr, bianual, intitulat: *Buletin bibliografic*, nu a fost urmat și de alte apariții care să întregescă periodic tabloul noilor achiziții regionale. Și Biblioteca regională Bacău editează, trimestrial, liste bibliografice, cu un profil puțin deosebit, pentru informarea bibliotecarilor comunali, liste intitulate: *Clasificarea cărților intrate în bibliotecile comunale* (exclusiv clasa 8). Aceste liste, atît sub aspectul formei, cît și al corectitudinii indicilor de clasificare zecimală, ne mai luînd în considerare descrierea mai mult decît sumară, au încă prea multe lipsuri de înlăturat, astfel că o judecată de valoare asupra lor este încă prematură.

Avem însă spre consultare două buletine informative asupra completării colecțiilor bibliotecilor regionale care prezintă un deosebit interes și din a căror examinare vom putea releva atît trăsăturile valoroase, cît și unele lipsuri, inerente într-o

muncă de pionierat. Este vorba de buletinul *Cărți noi* editat de Serviciul de informare bibliografică al Bibliotecii regionale „V. A. Urechia” Galaț și de sus-amintitul *Fișier. Cărți noi*, care apare sub îngrijirea Serviciului de informare bibliografică al Bibliotecii regionale Argeș.

Publicația gălățeană beneficiază deja de o oarecare experiență în redactare. Ea apare din anul 1964, lunar, concomitent cu un al doilea buletin, intitulat: *Noutăți în tehnică*, ce inserează trimestrial articole pe această temă din periodice. Buletinul *Cărți noi* apare cu regularitate la începutul lunii următoare celei în care au fost achiziționate cărțile, contribuind la o informare operativă și eficientă a cititorilor bibliotecii regionale și a lucrătorilor din principalele biblioteci publice de pe teritoriul regiunii. Pentru a se putea asigura promptitudinea în apariție, publicațiile sînt clasificate și catalogate după exemplarul-semnal primit din partea colecturii, înainte de prelucrarea propriu-zisă a cărții în serviciile bibliotecii. Fișa întocmită pentru buletin servește și la redactarea unor liste bibliografice pentru sala de lectură și secția de împrumut, liste care semnalează săptămînal titlurile publicațiilor ce vor apare în cataloage în săptămîna imediat următoare.

Buletinul *Fișier. Cărți noi*, apărut la Pitești, deși este la început de drum, vădește o îmbucurătoare maturitate de concepție. Publicația apare din două în două luni și este, în prezent, la cel de-al doilea număr.

În conținut, cele două buletine amintite se aseamănă; ele inserează descrierea bibliografică a fiecărui titlu achiziționat, indicele de clasificare zecimală cel mai general și o scurtă adnotare din care rezultă conținutul publicației și categoria de cititori căreia se adresează. Descrierile titlurilor semnalate sînt ordonate în ca-

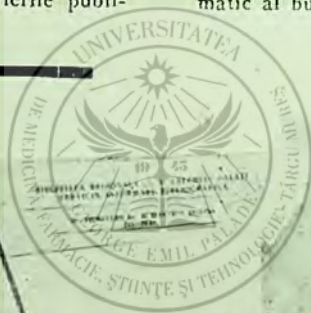
drul unui plan tematic, pe domenii de activitate și cunoștințe, după modelul celui aplicat în *Bibliografia Republicii Socialiste România*. Ambele buletine tind să răspundă mai multor obiective, atât în ceea ce privește munca de informare a cititorilor, cât și ridicarea pe o treaptă superioară a descrierii și clasificării cărților în bibliotecile publice. Prin semnarea noilor titluri intrate în biblioteca regională, se asigură o informare completă și operativă asupra achizițiilor recente, chiar înainte de apariția fișelor în catalog. Această semnare este de un real folos și bibliotecarilor raionali, comunali, sindical etc. din regiunile respective, în completarea propriilor colecții, buletinele oferind o imagine destul de cuprinzătoare asupra noilor publicații intrate în colecții și librării într-o anumită perioadă. Conținând o descriere destul de detaliată, corectă, și indici de clasificare zecimală, în linii generale judicioasă alcătuiți, buletinele pot servi lucrătorilor de la prelucrarea fondurilor din bibliotecile amintite ca îndrumar în redactarea fișelor pentru cataloagele lor. Descrierile publi-

cațiilor fiind orînduite după același sistem ca și în bibliografia națională, se asigură o concepție unitară de cercetare în alcătuirea bibliografiilor locale pe diverse subiecte. Adnotările care însoțesc descrierile bibliografice indică pe scurt conținutul publicațiilor inserate și categoria de cititori pentru care au fost editate, contribuind astfel la completarea cu noi date a indicațiilor din descriere. Buletinele sus-amintite, cu o arie largă de răspîndire în cuprinsul regiunilor Argeș și Galați, înlesnesc cunoașterea fondurilor bibliotecilor regionale respective chiar și în afara orașelor în care funcționează, contribuind la pătrunderea, prin împrumut interbibliotecar, a publicațiilor de care dispun în toate localitățile acestor regiuni.

În ultimele numere, buletinul editat de Biblioteca regională „V. A. Urechia” a inițiat un sistem bine conceput de trimiteri de la subiectul principal al lucrărilor inserate la subiectele secundare, adiacente, ceea ce a dus la conturarea mai precisă a rubricilor din planul tematic al buletinului și la îmbogățirea lor.

Cărți
noi

Buletinul editat la Pitești apare într-un format care îi permite să însereze descrierile bibliografice în dimensiunile fișei de catalog, astfel că buletinul se poate oricând transforma în catalog, prin lipirea descrierilor pe fișe de carton.

Aceste buletine vădese însă și unele lip-suri, mai ales de amănunt. Vom semnala câteva dintre cele mai persistente, generate atât dintr-o insuficiență cunoaștere a tehnicii bibliografice sau editoriale, cât și dintr-o incompletă stăpînire a regulilor de descriere și clasificare.

În ceea ce privește încadrarea în planul tematic, uneori publicațiile nu-și gă-sesc locul cel mai potrivit. De exemplu, lucrarea lui Fourier. Charles. *Opere economice*.—c.z. 330 — este greșit încadrată și în buletinul din Galați (la grupa IV. *Științe sociale*), și în buletinul din Pitești (la grupa I. *Marxism-leninism*); corect, fișa trebuia să figureze la grupa VII. *Economie politică*. Uneori, în cuprinsul descrierii se strecoară incorectitudinî care prejudiciază aspectul său general; de exemplu, și în buletinul editat la Galați și în cel argeșean, vedeta nu are întotdeauna o formulare completă, corectă și uniformă, iar autorul colectiv este total neglijat. De asemenea, se trec, în cuprinsul descrierii, mai mult de trei autori sau redactori (Galați), iar elementele subtitlului sînt, uneori, inserate în cuprinsul fișei după indicarea paginajului (Argeș). Credem că atenția colectivelor redacționale trebuie să se îndrepte cu mai multă perseverență și asupra stabilirii limitelor de extindere uniformă a indicilor princi-

pali de clasificare zecimală, ca și asupra întrebunțării corecte și consecvente a indicilor auxiliari. Surprinzător, la ambele buletine, este faptul că cei mai incorecți indici se întîlnesc la clasa 8 *Literatură*, clasă care prezintă mai puține dificultăți din punctul de vedere al tehnicii de clasificare. Adnotările conțin, uneori, elemente superflue sau sînt formulate greșit, într-un stil pretențios, cu judecăți de valoare prea categorice.

În ceea ce privește aria de oglindire a achizițiilor, socotim că ar fi oportun a se include în buletine — eventual într-un supliment trimestrial sau bianual — achizițiile prin anticariat, precum și titlurile cărților prelucrate din fondurile vechi. Deosebit de utilă s-ar dovedi publicarea, anuală, a listei titlurilor de periodice în-trate în bibliotecă în anul respectiv.

În procesul apariției acestor valoroase publicații regionale, se și observă, de la un număr la altul, un progres evident și rapid pe calea perfecționării muncii de redactare. Sugestiile și observațiile noastre se încadrează deci în eforturile celor două redacții pentru ridicarea nivelului științific și îmbunătățirea ținutei editoriale a buletinelor analizate mai sus.

Utilitatea unor atari instrumente în munca de informare bibliografică și în acțiunea de elaborare pe baze corecte a cataloagelor bibliotecilor din cuprinsul regiunii ne îndreptățește să apreciem ca binevenită editarea unor buletine privind creșterea colecțiilor în toate bibliotecile regionale.

Antoaneta TOFAN

Amenajări la

Biblioteca regională Iași

Complet reamenajată, Biblioteca regională Iași s-a redeschis la începutul acestui an. După șase luni de activitate, dacă cifric rezultatele nu sînt cele scontate, aprecierile cititorilor privitoare la îmbunătățirea condițiilor de lectură sînt favorabile.

Ce motive au făcut necesară reamenajarea?

În primul rînd, mărirea spațiului destinat accesului liber la raft pentru maturi și copii, apropierea acestor secții una de cealaltă și mărirea spațiului de depozitare. În al doilea rînd, organizarea unei săli de lectură pentru periodice și pentru audiții muzicale. În al treilea rînd, apropierea serviciului de informare bibliografică de serviciul de completare și organizare a colecțiilor și a ambelor de secția de împrumut. Și, în al patrulea rînd, creșterea unor condiții mai bune de lectură în sălile destinate acestui scop.

Față de vechea așezare (150 m²), secția de împrumut cu acces liber la raft pentru maturi ocupă o suprafață de 270,3 m². Secția de împrumut pentru copii și-a mărit spațiul de la 63 m² la 67,5 m² și, ceea ce este de fapt important, a fost schimbată dintr-o sală în formă de „L”, care nu permitea organizarea accesului liber la raft, într-o sală cu condiții adecvate. De asemenea, o parte din fondul de cărți pentru copii a fost aranjată în depozit, descongestionîndu-se spațiul, ceea ce a permis o bună organizare a accesului liber la raft. Apropierea celor două secții de împrumut de ascensorul care transportă cărțile din depozit a permis deservirea lor rapidă cu cărți din depozit prin funcționarea în bune condiții a serviciului de dispecerat și a ascensorului, solicitat din plin.

Capacitatea depozitului a fost mărită cu o treime, prin montarea judicioasă a unor

rafturi metalice, special comandate, încăpătoare și, de ce să nu spunem, estetice. De altfel, depozitul, foarte curat, bine luminat, prevăzut cu sistem de aerisire, poate stîrni invidia multor biblioteci.

Disponerea actuală a serviciilor și secțiilor bibliotecii se prezintă astfel:

— la subsol, se află depozitul, cu o capacitate de 200 000 de volume, și legătoria. Depozitul este format din cinci încăperi: două, cele mai mari, pentru fondul de carte curentă, două, mai mici, pentru colecțiile de periodice și un depozit pentru colecții de cărți rare și prețioase;

— la etajul I, sînt dispuse: garderoba pentru cititori, serviciile de informare bibliografică, de completare și organizare a colecțiilor (în încăperi separate, cu suprafața de 63,9 m² și, respectiv, 45,5 m²), sala de lectură pentru periodice (92,6 m², cu 44 de locuri), care oferă cititorilor 182 de titluri de publicații din țară și străinătate, și secțiile de împrumut cu acces liber la raft pentru adulți și copii;

— secția de împrumut cu acces liber la raft pentru adulți ocupă trei încăperi. Prima, de dimensiuni mai mici (40 m²), cuprinde biroul de lucru al bibliotecarului (unde se înregistrează împrumuturile), cataloagele, cuierul și o măsură pentru cititorii care doresc să-și facă însemnări. În a doua cameră, cu o suprafață de 117 m², sînt dispuse 23 de rafturi, care cuprind lucrări din domeniile social-politic, științific, agricol și biroul de lucru al bibliotecarului (pentru restituirea împrumuturilor). Camera a treia, de 117 m², este rezervată literaturii bolectrice. În total, cele 51 de rafturi de la secția de împrumut oferă cititorilor aproximativ 12 000 de volume dispuse tematic astfel: Marxism-leninism; Partide comuniste și mun-

Secție de împrumut (sala a II-a)

citorești; Filozofie. Ateism; Probleme politice și economice; Stat și drept; Învățământ-pedagogie; Istoric; Geografie; Matematică; Fizică-chimie; Științele naturii; Medicină; Științe tehnice-inginerie; Construcții de mașini; Electrotehnică; Construcții civile și industriale; Chimie-industrială; Industrie textilă; Alte industrii și meserii; Agricultură. Urmează Literatura română; Literatura universală (așezată pe țări); Artă. Muzică. Teatru; Viața oamenilor de seamă; Lingvistică.

În ambele săli, sînt organizate rafturi tematice, schimbate periodic. Iată cîteva teme: *In ajutorul cursanților de la învățămîntul politic; Știința pentru toți; Căminul și familia noastră; Medalionul zilei; Literatura și viața; Meridiane artistice; Sport; Insemnări de călătorie.* La cerere, cititorii sînt serviți într-un timp scurt cu cărți care se află în depozit.

Secția pentru copii cuprinde două încăperi, una cu acces liber la raft (67,5 m²), iar cealaltă, sala de lectură, cu o suprafață de 45,5 m². La această secție, cărțile sînt dispuse tematic astfel: Cărți pentru preșcolari; Poezii. Teatru; Basme; Povestiri; Cărți științifice și tehnice (pentru elevii din clasele I—IV); Basme, legende și mituri; Poezii, teatru; Schițe și nuvele; Romane; Opere; Literatură științifico-fantastică; Cărți de știință și tehnică; Istoric, geografic; Artă-muzică-sport; Alte materii (pentru copiii din clasele V—VIII).

La etajul I, se află cele două săli de lectură cu 96 de locuri (înainte de reamenajare, capacitatea era de 135 de locuri, dar cititorii stăteau cite trei la o masă; acum stau doi) și cu cîteva rafturi conținînd literatură de referință. Majoritatea celor care frecventează sălile de lectură o formează studenții și elevii. Tot la etaj, se află trei încăperi destinate personalului bibliotecii: directorul bibliotecii, serviciul metode și serviciul economico-administrativ.

În mod firesc, urmările directe ale reamenajării s-ar reflecta în indicii de activitate. Faptul că biblioteca a fost închisă o jumătate de an a îndepărtat un număr de cititori, care s-au înscris fie la filialele bibliotecii regionale, fie la Biblioteca clubului sindicatelor. La redeschidere, unii cititori s-au reinscris, alții n-au revenit încă.

Colectivul bibliotecii a folosit o gamă variată de mijloace pentru popularizarea bibliotecii — anunțuri în ziarul local, în ziare de uzină, la stația de radioamplificare, afișe, invitații trimise foștilor cititori — și speră ca pînă la sfîrșitul anului să recupereze toți cititorii pe care i-a avut în anii anteriori.

Faptul că biblioteca funcționează într-un local care nu a fost construit special pentru asemenea funcțiuni nu a permis o realizare a circuitului cititorilor și a cărții strict conform normelor bibliotecare. Cu atît mai mare este meritul colectivului bibliotecii, care, în atari condiții, s-a străduit să înlăture, pe cît posibil, o sea-

mă de inconveniente, creînd cititorilor ambianța necesară atît lecturii, cît și împrumutului de cărți.

Cele două săli cu acces liber la raft, prin fondul apreciabil de cărți expuse (poate n-ar strica să fie mărit cu 2 000 de volume, prin plasarea, în mijlocul celor două camere, a unor rafturi de dimensiuni reduse — 1,50 m înălțime — care să nu împiedice vederea de perspectivă a sălii), prin mobilierul auxiliar (sotolii, taburete, mesuțe) și curățenia exemplară, oferă imaginea unei biblioteci moderne. Deserviți de trei bibliotecari în fiecare tură, cititorii, chiar și atunci cînd sînt în număr mai mare (în luna iunie a.c., media frecvenței zilnice a fost de 170 de cititori, iar maxima s-a ridicat la 300 de cititori), nu se pot plînge de aglomerație. Atît în orele dimineții, cît și după-amiaza, la dispoziția cititorilor se află un bibliograf de serviciu, care acordă consultații sau, în colaborare cu lucrătorii de la secția de împrumut, alcătuiește bibliografii la cerere.

Prin buna organizare a acestei secții (cataloge bine întocmite, inscripții tematice la rafturi, indicatoare, cataloge selective pe fișe, folosite deopotrivă de bibliotecari și cititori), publicul se orientează singur în alegerea cărților de care are nevoie, bibliotecarul fiind solicitat fie de cititorii noi, care n-au deprinderea orientării într-o bibliotecă mare, fie de cei care, negăsind o carte, sînt serviți din depozit. S-a realizat, de fapt, dezideratul unei biblioteci cu acces liber la raft: *orientarea independentă a cititorilor în fața unui volum mare de cărți și, totodată, îndrumarea lor prin întregul sistem de organizare și dezvoltare a fondului de cărți.*

Accentul pus pe calitatea muncii constituie un merit al colectivului bibliotecii și, în special, al lucrătorilor de la această secție.

În faza actuală, Biblioteca regională oferă imaginea unei instituții moderne, civilizate, demne de un oraș cu tradițiile culturale pe care le are lașul. Este rezultatul muncii stăruitoare, planificate, desfășurate

Sălile de lectură ale bibliotecii, atrag un număr mare de cititori

Depozitul oferă condiții optime de conservare a fondului de cărți

de colectivul bibliotecii de-a lungul anilor. Este reflectarea griii permanente manifestate de organele locale de partid și de stat față de bunul mers al muncii culturale. Reamenajarea bibliotecii a necesitat cheltuieli în valoare de 1 milion de lei, și buna gospodărire a acestor bani a permis realizarea celor prezentate. Ar fi util

ca bibliotecarii din celelalte regiuni și cei care răspund de munca culturală pe plan local să vină în vizită la Biblioteca regională Iași. Vor avea ocazia să facă un schimb de experiență util cu buni gospodari și bibliotecari.

Anne-Marie MIHIT

Farmecul culturii e cel mai mare farmec.

(M. Eminescu)

Uncle cărți par să fi fost scrise nu pentru a învăța ceva din ele, ci pentru a afla că autorul lor a știut ceva.

(J. W. Goethe)

Pornind de la un fapt

În toamna acestui an, la Deleni, în raionul Vaslui, biblioteca se va muta într-un local nou, construit special în acest scop prin contribuțiile bănești și munca cooperatorilor din comună. Alcătuită din patru camere (sală pentru acces liber la raft, sală de lectură, depozit și un birou pentru bibliotecar), viitoarea clădire a bibliotecii va fi mândria locuitorilor din Deleni. Biblioteca regională Iași va dota această unitate cu mobilier modern, pe măsura noului local.

Consemnare lapidară a unui fapt. Cauzele lui, aparent nesensibile, pornesc din legăturile trainice stabilite între bibliotecă și cooperatori, consumatori din ce în ce mai exigenți ai unui bun de un tip special — cultura.

Ce reprezintă biblioteca pentru acești oameni?

O întrebare cu o sferă cam largă, la care, însă, am primit răspunsuri la subiect.

Cooperatorii noștri au îndrăgit cartea și o prețuiesc așa cum se cuvine — spune Ion Bălțatu, președintele cooperativei agricole.

Cartea îi atrage, pentru că le oferă nu numai clipe de destindere, ci și multe învățăminte — completează inginerul agronom Victor Chira.

Oamenii s-au deprins cu biblioteca, i-au făcut loc cărții în viața lor — precizează bibliotecara Didina Bejenaru. E normal să dorească și să realizeze, totodată, un local frumos, unde să poată sta în tihnă să răsfoiască cărțile.

Biblioteca ia parte la viața noastră. Știe ce probleme ne frământă și, după puterile ei, ne ajută — declară Gheorghe Popa, șef de echipă la sectorul legumicol.

Din relatările celor de mai sus, din cele ale altor locuitori ai comunei, ca și din datele referitoare la activitatea de propagandă a cărții în comuna

Deleni, s-a conturat imaginea unei biblioteci la curent cu viața satului și care participă activ la ea.

N-am încercat să stabilesc cât anume dintr-o realizare sau dintr-un fenomen nou petrecut la noi revine și bibliotecii. Ar fi imposibil. Dar sînt convinsă că prin mijlocirea cărților, pe care zi de zi le împrumut locuitorilor comunei, am ajutat la rezolvarea multor probleme.

Și Didina Bejenaru continuă:

Un fapt mai recent. În primăvară, se punea, de urgență, problema întreținerii pășunilor naturale. Luați de alte treburi, cooperatorii noștri nu prea au dat importanță acestui fapt. Conducerea cooperativei a luat o seamă de măsuri. Sfătuiră du-mă cu inginerul agronom, am inițiat o consfătuire pe tema întreținerii pășunilor și sinețelor naturale. În bibliotecă aveam șase exemplare dintr-o lucrare pe această temă. Le-am dat cititorilor care, la consfătuire, au vorbit foarte frumos, documentat, despre necesitatea îngrijirii pășunilor. În fine, acțiunea s-a desfășurat în condiții bune, oamenii au discutat, s-au convins de utilitatea anumitor lucrări de întreținere. Alături de celelalte măsuri luate de conducerea cooperativei, acțiunea bibliotecii a avut urmarea așteptată: oamenii au pornit la curățarea pășunilor.

Unele cărți mă ajută mult la treburile pe care le am la grădina de zarzavat. Toată lumea a cultivat zarzavaturi în comună de cînd se știe fiecare, dar una e să te ocuși de citeva straturi și alta să ai în seamă la un sector legumicol. Sînt șef de echipă la una din grădini — continuă Gheorghe Popa — și de cînd am început această muncă, multe sfaturi folositoare am găsit în cărți. Nu-i vorbă, inginerul agronom e om priceput și ne dă îndrumările necesare, dar îmi place să știu cât mai multe despre munca mea, și, pe cît se poate, să mă descurc singur

Din relatările bibliotecarei și din fișele de cititor reiese că principalii și consecvenții solicitanți de carte agricolă sînt brigadierii și șefii de echipă. În rest, unii cititori împrumută lucrări referitoare la avicultură, viticultură, pomicultură — în-deletniciri practicate pe lângă casă. Marea masă a cititorilor își consacră timpul liber mai ales lecturii cărții beletristice.

De opt ani, de cînd lucrez la bibliotecă, am reușit să formez un nucleu stabil de cititori pentru care lectura a devenit o deprindere. Ceea ce mă bucură este aria tematică destul de largă a cărților citite și ritmicitatea frecvenței. Jumătate din cititori restituie cărțile în termen, iară chiar mai repede; ceilalți mai întîrzie, dar nu îngrijorător pentru că toată ziua dăm ochi unii cu alții și le aduc aminte să înapoieze volumele împrumutate.

Bilanțul unei activități de opt ani: aproape jumătate din populația comunci, aptă de citit, frecventează biblioteca (47,59%).

Peste jumătate din numărul cititorilor (55%) îl formează bărbații. Femeile, mult mai ocupate, își rup mai greu din timp pentru citit.

Am reușit ca în cadrul cercurilor de citit să le ofer puțin din frumusețile cuprinse în cărți. Mai am însă un drum bun de străbătut pînă voi reuși să le transform în adevărate cititoare.

Biblioteca noastră este foarte înimooasă — ne spune secretarul sfatului comunal. Se bucură de stîmă întregii comuncine. Oamenii au încredere în ea. De aceea, au și ales-o deputată. Este și vicepreședîntă a Comitetului executiv.

Și cînd mai are timp să citească, să fie la curent cu cărțile pe care le recomandă zi de zi?

Cînd omul dorește ceva este imposibil să nu reușească. Printre picături, cum se spune, reușesc să citească și cărțile care mă interesează, să răsfoiesc ziarele și unele reviste literare. Nici n-aș putea face o bună propagandă a literaturii dacă n-aș fi eu, în primul rînd, informată asupra ei. Pe măsură ce citesc mai mult, constat c-ar trebui să știu o sumedenie de alte lucruri. Sînt aspirații personale pe care le subordonez, așa cum am mai spus, menirii pe care o am: să fac o bună propagandă a cărții, la nivelul și exigențele cititorilor mei.

Realitatea confirmă cele spuse de bibliotecară. Oamenii prețuiesc așa cum se cuvine biblioteca. Altfel de ce s-ar simți direct răspunzători de condițiile materiale în care aceasta își desfășoară activitatea.

M. MILCU

○ instituție de prestigiu

Elena Solomon, bibliotecara din Miercurea-Sebeș, povestea despre un om simplu și despre un caz simplu (în aparență): „*Omul vine, ia cărțile și începe lectura chiar pe drumul de întoarcere spre casă. Se vede că nu-i mai ajunge răbdarea. Intr-o zi, și-a uitat aici un carneșel...*” (ni-l arată). Pe copertă, scria: Ion Cîrneală, îngrijitor de animale. Vîrsta: 33 de ani. Dăm peste niște maxime ticluite de el: „*Cartea e lumină*”; „*Fără carte nu poți munci, nu poți trăi*”. În capul ficărcii file, a scris, stăpînit de o nobilă obsesie, cuvîntul „*bibliotecă*” (Nădăjdum că o să ne ierte indiscreția). Cînd și cum a avut Ion Cîrneală revelația luminii cărții? Cînd și-a dat seama că nu se poate trăi fără carte? El și alții ca el. Greu de precizat. Dar clipa aceasta a venit pe negîndite și ea marchează un îndelungat proces de acumulare.

Cine cunoaște biblioteca din Miercurea și, mai ales, pe bibliotecară înțelege mai lesne. Biblioteca a urmărit și a determinat evoluția fenomenului amintit. Ea a stîrnit pasiunea cititorilor și tot ea o alimentează. Se pare că misiunea bibliotecii poate fi definită și-n acest fel.

★

...De 8 ani, biblioteca din Miercurea primește distincții. În 1965, motivarea premierii (premiul I) suna: „*Pentru rezultatele obținute în cadrul concursului „Biblioteca în slujba construcției socialiste”*. Mobilul concursului a fost servit de bibliotecă asiduă și, am spune, și cu originalitate. Biblioteca Elena Solomon e de un zel și de o pasiune surprinzătoare. Conducerea cooperativei agricole de producție o consideră pe bibliotecară printre colaboratorii indispensabili. Cooperatorii o caută ca pe o sfătuitoare bună. Sfatul ei este cartea.

În 1955, biblioteca înregistra 1938 de cărți citite. După 10 ani, numărul cărților citite anual trecea de 15.000. Cifra n-a crescut de la sine. Factori precizi i-au determinat ascensiunea. Este vorba, în primul rând, de publicitatea care se face în jurul cărții, de modul de a o impune atenției publice.

S-au organizat expoziții de cărți la locul de muncă. Ele amintesc oamenilor că biblioteca trăiește, că activează și că nu-i uită. Titlurile cărților expuse aici te edifică: *O ramură rentabilă în cooperativa agricolă de producție*; *Baza surselor și rolul ei în dezvoltarea sectorului zootehnic*; *De ce se îmbolnăvesc animalele*.

Expozițiile au fost întocmite cu ajutorul cadrelor didactice, care au rolul lor în viața bibliotecii, învățătorii Andrei Tal și Elena Tugui, profesoara de chimie Felicia Giufudean. De altfel, cele mai active cadre didactice sînt în colectivul obștesc, reales nu de mult în sesiunea ordinară a statului popular (Colectivul vechi lăsa de dori). De remarcat, la Miercurea, că activitatea culturală e privită cu toată răspunderea de Comitetul executiv al statului popular comunal. Cadrele didactice și specialiștii din cooperativa agricolă de producție aleg din listele bibliografice titlurile potrivite unei acțiuni sau alteia. Titlurile astfel recomandate devin replica promptă dată de bibliotecă unei cerințe a producției.

Și, totuși, bibliotecara e de părere că exemplele din unele lucrări considerate model la vremea lor sînt acum sub nivelul celor locale și nu mai pot avea efect mobilizator. „*Am învățat și mergem repede în agricultură*” — reamintește din sa. Și credem că se referă pe de o parte la datoria onora din autori de a ține seama de ritmul lucrurilor, iar pe de altă parte la necesitatea reinnoirii continue a colecțiilor.

Acțiunile bibliotecii din Miercurea imprimută ceva din caracterul bibliotecarei. Sînt sobre și trădează, totodată, o delicată grijă a detaliului. Cu ajutorul medicului veterinar Nicolae Dura, sprijinitor devotat al muncii culturale, a organizat o consfătuire cu îngrijitorii de animale

Au participat zootehniști de la cooperativele agricole din Miercurea, Apold. Gîrbova. Se știe că între crescătorii de animale din cele trei comune e o întrecere pasionantă, că rezultatele se urmăresc „pînă la litru”. Consfătuirea are în jurul ei schimbul de experiență pe ideea: *Cum ne-a ajutat cartea zootehnică*. (Intrecerea e loială, bunele metode trec de la unul la altul, devin bun general). Pe masa consfătuirii a dominat cartea zootehnică.

Cu concursul inginerului agronom Constantin Rapoț, pune la cale o altă consfătuire, de astă dată la grădina de legume.

Și, în sfîrșit, o a treia, unde nici nu gîndești, la librărie. Tema: *Cum popularizăm cartea în librărie*. (Îndatorirea aceasta revine librarilor).

Cărțile bibliotecii din Miercurea au răzbătut pe micile și marile artere, pînă la ultima casă. În fiecare familie, există cite un cititor înregistrat de bibliotecă, iar în unele cazuri (vezi familia Ion Ludoșan), citesc toți, de la nepot la bunic. Acesta a fost unul din vechile deziderate ale bibliotecii. I-a rămas obiceiul să trimită oamenilor invitații scrise de cite ori sosesc noutăți literare. La început, au fost surprinși de forma aceasta de protocol, dar acum, obișnuiți, o așteaptă și o primesc cu un aer de bunăvoință și demnitate. Și-și găsește timp, oricît ar fi de ocupați, să răspundă unei atît de amabile și grijulii chemări. Fiindcă o fac deopotrivă din plăcere și din necesitate.

Perioadic, se fac aici analize asupra lecturii. Se studiază preferințele cititorilor după profesii, vîrstă, naționalitate — în comună, locuiesc români și germani. Aceasta îi dă bibliotecarei — după spusa dinsei — puncte de ghidaj pentru completarea colecțiilor și jalonarea activității.

Din totalul cititorilor, jumătate fac parte din populația activă. Un mare număr de copii și tineri frecventează biblioteca, unde găsesc o gamă variată de titluri adeverate vîrstei lor. Strădania bibliotecarei se îndreaptă înspre a-i permanentiza în jurul bibliotecii. Ei formează contingentul viitorilor cititori adulți.

V. TOSO

Biblioteca din Crovu

Introducerea accesului liber la raft în câteva unități raionale, și în unele unități comunale din regiunea București — operație care a coincis în mod fericit cu redistribuirea dubletelor între biblioteci — a condus și la amenajarea corespunzătoare sau la dotarea lor cu mobilier nou, adecvat acestor cerințe.

Înțelegând rolul aspectului modern pe care trebuie să-l aibă o bibliotecă publică spre a putea crea condiții optime de lectură, sfaturile populare raionale și comunale, ca, de pildă, cele de la Alexandria, Roșiori, Crovu (Drăgănești-Vlașca), Comana (Giurgiu) și altele, au acordat, în această perioadă, tot sprijinul lor. La nivelul regiunii, au fost alocate importante sume — în anul trecut aproape 500 000 de lei — pentru confecționarea de noi rafturi, fișiere pentru cataloage, mese pentru sălile de lectură etc.

O vizită făcută la bibliotecă comunală din Crovu, organizată recent după sistemul accesului liber la raft, este edificatoare în acest sens. Situată la etajul clădirii căminului cultural — o construcție nouă, spațioasă, în plin centrul comunei — bibliotecă de aici ocupă trei camere (cca. 130 m²). De la început, remarcăm bunul gust în amenajarea spațiului. O sală de lectură, luminoasă, cu mobilier modern, nou: patru mese „stil”, o bibliotecă tip „Milcov” servind drept expoziție pentru „Vitrina cu noutăți”, două rafturi pentru colecțiile de ziare și reviste la care bibliotecă este abonată, un fișier pentru cataloage. Pe jos, linoleum. Fără îndoială, vara, ar putea fi

folosită în același scop, cu foarte puține amenajări, și terasa clădirii, în care se poate trece direct din sala de lectură.

A doua încăpere este destinată fondului de împrumut (cca. 5 000 de volume). Uneori, când solicitanții doresc o carte care nu se află în bibliotecă ea este notată cu grijă și cerută, în cel mai scurt timp, prin împrumutul interbibliotecar.

Stînd de vorbă cu cititorii, constăți că vin la bibliotecă convinși că aici află un prieten apropiat: *bibliotecarul*. Ei s-au arătat entuziasmați de introducerea accesului liber la raft, care le dă posibilitatea să pătrundă mai direct în universul cărților. De altfel, dacă facem o comparație între numărul cititorilor care au frecventat bibliotecă și numărul volumelor eliberate în ultimele luni, de pildă, și perioada corespunzătoare a anului trecut — deci înainte de reorganizarea bibliotecii pe baza accesului liber la raft — constatăm o sensibilă sporire a acestora.

Alături, într-o cameră, pe pereții căreia revăd imagini cunoscute din basmele și legendele care ne-au încântat copilăria, aflăm două rafturi cu cărți destinate preșcolarilor.

Vizitînd bibliotecă comunală Crovu, nu poți să nu constăți corelația directă dintre activitate și condițiile de lectură ce le oferă în timpul pe care îl petreci acolo răsfoind, alegîndu-ți o carte, singur sau la sfatul competent al bibliotecarului. Asemenea imagini trebuie să-și facă loc tot mai mult în viața bibliotecilor noastre.

H. N.

În catalogare și clasificare

Din inițiativa și sub egida Consiliului așezămintelor culturale, s-a desfășurat la București, între 15 iunie și 1 iulie a.c., instruirea primei serii, din cele trei programe, de bibliotecari regionali și raionali din secțiile de clasificare, catalogare și organizare a cataloagelor. Cursul, la care au participat 65 de bibliotecari din toate regiunile țării, a avut ca principal scop reîmprospătarea cunoștințelor de specialitate și completarea lor cu noile puncte de vedere precizate în clasificare și descriere pe plan național și internațional. Cursul a avut și rolul de a lărgi sfera de cunoaștere a bibliotecarilor regionali și raionali prin aflarea experienței și observarea organizării muncii în bibliotecă cu tradiție și cu fonduri de publicații foarte bogate.

În prima parte a cursului, bibliotecarii au auzit un ciclu de lecții teoretice despre organizarea sistemului de cataloage, despre principiile și metodologia clasificării și descrierii publicațiilor. Au fost elucidate, de asemenea, unele probleme cu privire la aplicarea vedetei unice și, în special, la introducerea corectă a autorului colectiv, precum și la alcătuirea judicioasă a indicilor noi de clasificare zecimală, introduși prin *Completări și modificări la clasificarea zecimală universală*, ediția abreviată românească.

În programa cursului, au fost incluse conferințe cu caracter de largă informare politică și o foarte interesantă prelegere cu privire la dezvoltarea concepțiilor filozofice asupra clasificării științelor.

În partea a doua a cursului, bibliotecarii au făcut practică pe seturi de publicații care comportă discuții de clasificare și catalogare și au organizat sistematic fișele din anumite clase mai dificile ale clasificării zecimale. În timpul practicii, s-a urmărit clarificarea tuturor noțiunilor predate în prima săptămână și s-a căutat să se precizeze, prin multiple exemple concrete, diferitele ipostaze sub care se pot prezenta publicațiile. Atât în cuprinsul lecțiilor teoretice, cât și în timpul practicii, s-a insistat asupra rolului fișei unice tipărite în îndrumarea muncii de clasificare, descriere și organizare a cataloagelor locale. Tot în cadrul stagiului practic, au fost cercetate amănunțit cataloagele pentru public și cataloagele de serviciu existente la Biblioteca Centrală de Stat, insistându-se asupra principiilor de extindere și organizare a lor, asupra creării instrumentelor ajutoare în munca de clasificare și descriere precum și consultării materialului de referință (enciclopedii, dicționare, manuale etc.) în procesul muncii de prelucrare a publicațiilor.

În timpul cursului, bibliotecarii au avut prilejul să viziteze Biblioteca Centrală

Aspecte de la practica făcută de bibliotecari la Biblioteca Centrală de Stat

de Stat, Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România și Biblioteca centrală universitară din București. Peste tot, bibliotecarii au primit explicații detaliate asupra procesului de prelucrare a publicațiilor în bibliotecii de colecții mari.

Cursul s-a încheiat cu o discuție generală asupra noțiunilor predate sau vehiculate în timpul orelor de curs, căutându-se să se sintetizeze câteva principii de bază

în prelucrarea publicațiilor și în organizarea cataloagelor.

Prin nivelul și cantitatea cunoștințelor comunicate, ca și prin interesul arătat de bibliotecari, cursul a însemnat o reușită și credem că va contribui într-o măsură însemnată la ameliorarea cataloagelor de serviciu și pentru public existente pe plan regional și raional.

A. T.

... în indexarea coordonată

Necesitatea introducerii unor cursuri de informare în învățământul superior începe să se facă din ce în ce mai simțită și la noi. În alte țări, în care disciplina informării nu s-a introdus încă în institutele de învățământ superior, se încearcă remedierea — provizorie — a acestei lipse prin organizarea unor cursuri scurte, de durate variabile, de la câteva zile la câteva luni. Lecțiile sînt predate de către profesori cu pregătirea de bază în diferite discipline (electronică, chimie, fizică, logică, medicină etc.), care s-au specializat în informare, urmînd, în cele mai multe cazuri, cursuri organizate de asociații internaționale. Din pricina multiplexelor probleme pe care le implică noul domeniu, aceste cursuri scurte sînt, de obicei, profilate pe o anumită tematică: mecanizare, automatizare, indexare coordonată, studiul beneficiarilor etc.

În urmă cu un an, între 24 și 28 mai 1965, am fost trimisă de către Academia Republicii Socialiste România pentru a urma un astfel de curs, la Londra, la Asociația bibliotecilor specializate și a birourilor de informare (ASLIB). Acest curs făcea parte dintr-un ciclu de lecții organizate atît în S.U.A., cît și în Europa de către Federația asociațiilor de ingineri (EJC) din S.U.A., cu începere încă din anul 1962, și avea drept obiect predarea *metodei de indexare coordonată și de alcătuire a referatelor* adoptată în cadrul Federației. Profesorul, John C. Costello Jr., chimist, biolog și fizician, lucrînd în domeniul informării din anul 1956, este un cunoscut specialist în indexarea coordonată pe plan mondial. Amănunte asupra programului și desfășurării cursului de la Londra s-au dat într-o cronică publicată în revista *Studii și cercetări de documentare și bibliologie*, nr. 2 din 1965.

Cunoscută de cîtiva ani de zile din literatura de specialitate străină, indexarea

coordonată, o metodă modernă de prelucrare a informațiilor pe care se bazează organizarea fișierelor din bibliotecile specializate, a devenit, în ultima vreme, una din preocupările principale ale specialiștilor din țara noastră. Dar cu toate că în ultimii doi ani s-au publicat o serie de studii teoretice și s-au efectuat chiar experiențe pe masive mici de documente, nu poate fi încă vorba despre o utilizare largă și nici măcar despre cunoașterea metodei în rîndul cercetătorilor, bibliotecarilor și documentariștilor noștri.

Pentru eliminarea acestei lacune și pentru valorificarea experienței cîștigate la acest prim curs de specializare la care a participat țara noastră, Centrul de documentare științifică a hotărît începerea unei largi acțiuni de îndrumare a însușirii metodei de indexare coordonată, printr-o serie de cursuri organizate pe linia Academiei Republicii Socialiste România. Pînă în prezent, s-au ținut trei serii de cursuri de indexare: un curs intern, în lunile noiembrie-decembrie 1965, la care au participat redactorii și specialiștii din cadrul Centrului de documentare științifică (aproximativ 60 de persoane), un curs organizat la București în ianuarie 1966 cu cercetătorii, documentariștii și bibliotecarii din unitățile Academiei, precum și cu specialiștii din diferite unități de documentare și informare din țară (aproximativ 100 de participanți) și, în sfîrșit, un curs organizat la Cluj, în aprilie 1966, la care au participat aproximativ 60 de cercetători, documentariști și bibliotecari din cadrul Filialei Cluj a Academiei. Ultimele două cursuri au totalizat cîte 16 ore, iar participanții au fost scoși din producție pe perioada respectivă.

Cursul de la București a fost deschis de Virgil Stancovici, șeful sectorului de cercetare din C.D.S., care a ținut o serie de prelegeri generale asupra scientologiei și in-

formării, iar cuvîntul de închidere a fost rostit de acad. Aurel Avramescu, directorul general al Centrului.

Programul de predare a îmbinat expuneri teoretice și lecții consacrate exercițiilor practice de indexare, pe care s-a pus un accent deosebit*.

Pentru a putea efectua exercițiile în mod eficient cu un număr mare de participanți și provenind din discipline foarte diferite (medicină, chimie, biologie, istorie, cinematografie, pedagogie etc.), am alcătuit un material didactic special, care a fost multiplicat și împărțit tuturor participanților. Acest material a cuprins exemple de referate (luate din *Buletinul de informare științifică*, C.D.S.) care urmau a fi indexate, atât din științele sociale (științe juridice, economice, istorie, cinematografie, filozofie), cât și din științele naturii (chimie, fizică, biologie). În acest fel, fiecare participant a avut posibilitatea să-și aleagă pentru indexare exemple din domeniul în care lucra sau din domeniile care îi erau familiare. Corectarea exercițiilor s-a făcut prin discuții purtate în cadrul seminariilor, pe categorii de discipline. Participarea activă la aceste discuții a arătat că metoda folosită a fost satisfăcătoare. De altfel, cei mai mulți dintre cursanți au propus, în cazul unor eventuale reluări ale acestor lecții, mărirea numărului de ore dedicate exercițiilor de indexare.

Aceste prime cursuri de indexare coordonată organizate în țara noastră au arătat interesul deosebit pe care îl suscită astăzi această metodă modernă de informare în rîndul tuturor categoriilor de specialiști. Acest interes este perfect justificat de posibilitățile largi de aplicare avantajoasă a acestei metode la organizarea fișierelor individuale ale cercetătorilor, a fișierelor bibliotecilor institutelor de specialitate sau chiar a unor anumite porțiuni din fișierele bibliotecilor enciclopedice dedicate unor probleme sau domenii restrînse.

Îmbucurător pentru noi este faptul că o bună parte dintre cei care au urmat aceste cursuri au transmis cunoștințele căpătate în cadrul instituțiilor respective și au început să se preocupe de posibilitățile de aplicare a metodei în domeniile în care lucrează, în unele cazuri trecînd chiar la aplicări practice.

Georgeta LĂZĂRESCU

* La cererea cursanților materialul predat în cadrul lecțiilor a fost multiplicat — într-o formă dezoțată — de către Centrul de documentare științifică al Academiei Republicii Socialiste România, în lucrarea *Introducere în metoda de indexare coordonată*.

Biblioteca Stolnicului Constantin Cantacuzino

Una dintre cele mai importante manifestări prilejuite de comemorarea a 250 de ani de la moartea Stolnicului Constantin Cantacuzino, vestit cărturar, primul mare umanist român, este expoziția organizată de Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România, în colaborare cu Muzeul de artă feudală „Dim. Minovici”. În cadrul de epocă pe care-l oferă muzeul, au fost expuse cărți selecționate din cele peste patru sute de titluri regăsite din biblioteca marelui învățat, reconstituită în anii din urmă.

Valorosul material a fost așezat în vitrine, pe domenii (istorie-geografie, filozofie - logică - jurisprudență - retorică, lingvistică - literatură, științe naturale-medicină, matematică - tehnică - astronomie, periodice — enciclopedii ș.a.), constituind mărturia bogatei sfere de preocupări a stolnicului, care se formase la înalta școală a profesorilor umaniști din Padova. Personalitatea sa multilaterală este oglindită în expoziție atît prin opera sa *Istoria Țării Românești dintru început*, prezentată în manuscris, prin mulțimea sublinierilor și notelor autografe de pe cărțile autorilor clasici greci și latini și de pe operele unor savanți contemporani cu el, cît și prin tipăriturile vechi românești la a căror apariție a contribuit, fie lucrînd la traducerile lor sau revăzîndu-le pe cele alcătuite de alții, fie dînd îndemn și sprijin la imprimarea lor.

Prețuirea de care se bucura Constantin Cantacuzino Stolnicul, în țară și peste hotare, se reflectă în numeroasele dedicații puse pe cărți de mîna unor învățați cu care avea legături sau a unor călători străini care i le lăsau, în trecerea lor, spre aducere aminte. Printre aceștia, se numără: Gheorghe Brancovici, cronicarul, Ioan Mulaimes, medic din Ianina, Iacob Pylarino, medicul italian de la curtea lui Brîncoveanu, Edmund Chishull, epigrafist englez ș.a.

Alături de fiecare din cele 68 de volume expuse, există o descriere bibliografică pe lingă care se dă și transcrierea însemnărilor mai valoroase, lăsate de mîna stolnicului sau a altora. La unele din

cărți, s-a adăugat și cite un mic foto-montaj cu gravuri extrase din respectivele lucrări, pentru a ilustra nivelul unor științe în secolele al XVI-lea și al XVII-lea.

Cărțile din expoziție, deși în număr mic, sînt suficiente pentru a evoca vasta bibliotecă ale cărei începuturi le-a făcut încă postelnicul Constantin Cantacuzino, la Mărgineni, și pe care fiul său, stolnicul — împreună cu ceilalți membri ai familiei — a îmbogățit-o și a organizat-o fără întrerupere, pînă în clipa plecării sale la Constantinopol, unde a fost decapitat.

Deschiderea expoziției a avut loc la 7 iunie 1966, în ziua comemorării acestui tragic eveniment. Au fost de față numeroși reprezentanți ai vieții culturale din Capitală. Cuvîntul de deschidere a fost rostit de acad. Andrei Ţețea, care a relevat puternica personalitate a lui Constantin Cantacuzino, prezentă în viața diplomatică a țării timp de treizeci de ani, și a făcut o expunere a contribuției stolnicului la istoriografia națională, subliniind importanța reconstituirii bibliotecii acestuia.

Expoziția rămîne deschisă timp de două luni, pentru a se da posibilitate unui număr cît mai mare de vizitatori să cunoască aspecte din activitatea științifică a marelui cărturar român.

Livia BACIRU

ANIMAFILM vă prezintă:

IARNA PE ULIȚA

Autor: Dimitru Mocanu
Redactor: Mariana Geamănu
Desenator: Victor Wegeman
Montaj: Iancu Livadaru

Diafilmul este realizat după poeziile *Iarna pe uliță* a lui G. Coșbuc și *Uite vine Moș Gerilă* a lui Otilia Cazimir.

DELTA DUNĂRII: p. I. (color)
DELTA DUNĂRII: p. a II-a (color)

Autor: lector univ. Ion Lugojan
Redactor: C. Popescu

Diafilmul surprinde citeva din cele mai pitorești imagini ale Deltei Dunării, bogăția faunei ornitologice acvatice, terestre și a florei. De asemenea, sînt trecute în revistă inovațiile pe care le-au adus exploatarea stufcicole pe aceste străvechi locuri.

ASPECTE DIN CIMPIA BĂRĂGANULUI
(alb-negru)

Autor: prof. Gh. Ghica
Redactor: C. Popescu

Sînt consemnate, printre altele, citeva dintre realizările cu privire la punerea în valoare prin irigații a potențialului de producție agricolă a Băraganului în condițiile aplicării agrotehnicii moderne.

Sînt prezentate totodată și aspecte din localitățile urbane din Băragan, în continuă modernizare.

MIȘCAREA ȘI SENSIBILITATEA
LA PLANTE

Autor: prof. doctor Haralambie Chirliie
Redactor: C. Popescu

Diafilmul explică mișcările de deplasare în spațiu ale plantelor, de creștere orientată, mișcări determinate de acțiunea factorilor mecanici, fizici și chimici, demonstrînd că mișcarea este o proprietate larg răspîndită la plante, legată de nutriție și înmulțire.

CREȘTEREA ȘI DEZVOLTAREA
PLANTELOR

Autor: prof. doctor Haralambie Chirliie
Redactor: C. Popescu

În 60 de imagini se explică procesul de creștere și de dezvoltare a plantelor, fenomenul de adaptare istorică a speciilor în funcție de condițiile de mediu.

METODE DE IERNARE A MĂTCILOR

Autor: prof. N. Foti
Redactor: S. Savin

Diafilmul se adresează cooperatorilor din agricultură și demonstrează avantajele economice pe care le prezintă unele metode de iernare a mătcilor ghemului.

ÎN VIZITĂ LA O STAȚIUNE
EXPERIMENTALĂ ZOOTEHNICĂ

Autor: dr. I. Dumitrescu
Redactor: S. Savin

Diafilmul se adresează elevilor din școlle de cultură generală din mediul sătesc. Înfișează organizarea și preocupările stațiilor experimentale zootehnice, rezultatele obținute de acestea în creșterea animalelor, ameliorarea raselor, sporirea producției și pregătirea cadrelor.

Poetul George Coșbuc și problemele culturalizării poporului (contribuții documentare)

Istoriile literare și lucrările monografice, mai vechi sau mai noi, menționează, tangențial, activitatea de referendar a poetului George Coșbuc la Casa școalelor. S-a creat astfel părerea că funcția pe care a avut-o ani îndelungați la Casa școalelor ar fi fost o sincură, o modalitate oficială folosită de către Spiru Haret pentru sprijinirea poeziei.

O considerare mai amplă a acestei probleme, fundamentată pe materialul documentar inedit oferit din belșug de arhivele fostului așezământ pentru cultura poporului, pune cea mai mare parte din activitatea lui George Coșbuc la Casa școalelor sub o altă lumină.

Recenta bibliografie consacrată lui George Coșbuc¹⁾ relevă o îndelungată și stăruitoare preocupare a scriitorului transilvănean pentru problemele culturale ale satului românesc contemporan și pentru popularizarea cunoștințelor științifice în rîndul sătenilor. Colaborarea sa la revista *Albina* și la alte publicații poporaniste de epocă este elocventă.

Aceste preocupări își găsesc depline posibilități de afirmare la Casa școalelor care — sub îndrumarea marelui cărturar și organizator de școli, Spiru Haret — milita atunci pentru propășirea spirituală a satului românesc.

La 1 aprilie 1902, cînd George Coșbuc este numit, la cererea sa²⁾, „șef al biroului administrativ și de corespondență în Administrația Casei școalelor”, la sate funcționau peste 320 de biblioteci populare înființate de Ministerul Instrucțiunii din inițiativa învățătorilor și începeau să se concretizeze și principalele forme ale muncii culturale de masă (conferințe, universități populare, cercuri culturale rurale).

Pentru selecționarea publicațiilor destinate satului, fusese chemat la Casa școalelor, în 1900, Alexandru Vlahuță³⁾. George Coșbuc va referi și el asupra cărți-

lor care urmau să fie trimise bibliotecilor populare; la 13 iunie 1902 Coșbuc se și pronunță asupra *Vocabularului botanic*⁴⁾ redactat de Zaharia Pontu, relevînd calitățile științifice și largă accesibilitate a lucrării, pe al cărui model va clabora chiar el, mai târziu, o originală enciclopedie botanică populară, rămasă în manuscris⁵⁾.

În toamna anului 1902, ministrul Spiru Haret, în dorința de a impulsiona activitatea bibliotecilor create în 1898—1899 și a stimula interesele țăranilor pentru diferitele forme de propagandă extrașcolară, adresează ambilor scriitori, salariați ai Casei școalelor, indemnul de a întreprinde în mod sistematic călătorii de îndrumare a învățătorilor în problemele muncii culturale, în toate județele țării, „D-voastră ca funcționar al Casei școa-

¹⁾ Scridon, Gavril și Domșa, Ion. *George Coșbuc*. Buc., Editura Academiei, 1965. 288 p.

²⁾ Arhivele Statului — Buc., Fond Casa școalelor, dosar nr. 3/1903 f. 2. (Decret nr. 3308 din 23 martie 1902, art. I: „Domnul Gheorghe Coșbuc, se numește șef al biroului administrativ și de corespondență din Administrația Casei școalelor”). Coșbuc înalțase, în prealabil, Ministerului Instrucțiunii o copie prin care solicita încadrarea sa în acest post:

Domnule Ministru,

Creîndu-se un post nou, de șef de birou al corespondenței și al personalului în administrația „Casei școalelor”, subsemnatul cu profund respect Vă rog să-mi încredințați mie acest post.

Primiți. Vă rog, Domnule Ministru, asigurarea deosebitelor mele considerațiuni.

George Coșbuc

(Cf. dosar nr. 3/1902, f. 18r)

³⁾ Arhivele Statului — Buc., Fond Casa școalelor, dosar nr. 2/1900, f. 21 (Decret nr. 2976, din 3 aprilie 1903, art. III).

⁴⁾ Cf. dosar nr. 4/1903, f. 85v.

⁵⁾ Cf. Scridon, Gavril — *Pagini despre Coșbuc. Contribuții la cunoașterea vieții și operei poetului*. Buc., Societatea de Științe Istorice și Filozofice, 1957, p. 27.

lelor — preciza scrisoarea ministrului Haret — sînteți obligat ca cel puțin patru centre culturale din țară să vizitați în fiecare lună, în zilele cînd se întrunesc învățătorii, arătîndu-le și modul cum ei trebuie să folosească biblioteca rurală. Nu mai puțin cred că ar fi folositor ca prin unele comune chiar dumneavoastră să țineți primele conferințe înaintea țăranilor, ca astfel în mod practic și intuitiv învățătorul să fie inițiat în ținerea acestor conferințe⁶⁾.

Pentru început, poetul George Coșbuc întreprinde o scurtă călătorie prin satele județului Neamț. Acțiunea are ecou în presa epocii; revistele *Familia*⁷⁾ și *Propășirea*⁸⁾ consemnează cu satisfacție această inițiativă, iar ziarul *Evenimentul* (Iași) publică un amplu reportaj privind călătoria poetului George Coșbuc de la Piatra Neamț la Rediu, pentru controlul cercului cultural⁹⁾.

„Ieșisem din Piatra cu trăsura“ — relatează reporterul anonim de acum mai bine de o jumătate de veac, „Însoțim pe poetul Coșbuc într-o vizită ce făcea la satul Rediu unde trebuia să găsească întruniți pe toți învățătorii unui cerc cultural...“

Poetul povestește tot fără rezerve căci sufletul său e larg și excesiv de sincer... pune multă inimă cînd aduce vorba de cultura poporului și este în culmea entuziasmului cînd ajunge la chestia națională, la lupta pe care o duc acolo (în Transilvania) o mîină de oameni pentru salvarea unui neam întreg...“ La Rediu au ajuns pe înserate. „Din vale se vedea satul — citeva case mici, fără garduri împrejur și așezate fără nici o ordine; de sigur sărăcia — conchide cu amărăciune reporterul de odinioară — își făcuse și aci unul din numeroasele sale cuiburi. Prima casă de la intrare în sat era școala... o casă mică, joasă și cu un aspect sărăcăcios“.

În pelerinările sale prin satele din ținutul Neamțului, Coșbuc cercetează, alături de activitatea culturală, munca didactică a învățătorilor. Raportul se în-

⁶⁾ Cf., *Adresa din 28 octombrie 1902 a administrațiunii Casei școalelor către d-nii G. Coșbuc și Al. Vlahuță, pentru a-l ruga să ia parte la întrunirile Cercurilor culturale*. În volumul: Haret, Spiru C. — *Raport asupra activității Ministerului Instrucțiunii Publice și al Culelor*, Buc., 1903, p. 114—115 (anexa nr. 42).

⁷⁾ Cf., *Familia*, 38, nr. 47, 24 nov 1902, p. 563.

⁸⁾ Cf., *Propășirea*, 7, nr. 1, 1 dec 1902, p. 35.

⁹⁾ G. Coșbuc la Piatra N. — O descriere interesantă — o vizită la Rediu. În *Evenimentul* (Iași), 10, nr. 223, 2 nov 1902, p. 2 și nr. 283, 21 dec 1903, p. 2.

cheie cu o analiză a modalităților de predare a istoriei în clasele primare: „Învățămîntul merge bine, dar partea educativă, mai ales, cea patriotică, e aproape nulă. Am insistat mult asupra învățămîntului istoriei, am îndrumat învățătorii să se învîrtească mereu — fie la istorie, fie la citire, la geografie, și chiar la aritmetică — pe lângă patriotism... și am făcut însumi lecții de istorie națională în școală...“¹⁰⁾.

Inspecțiile poetului pe la centrele cercurilor culturale din țară au continuat și în anul următor; între 26 ianuarie și 24 februarie 1903, Coșbuc participase la manifestările culturale dominicale din cinci județe: Buzău, Prahova, Tg. Jiu, Turnu Severin și Muscel¹¹⁾.

În perioada de vară, mai ales, cînd munca la cîmp ducea la suspendarea temporară a ședințelor cercurilor culturale, activitatea de referendar se orienta către ceea ce îi definea, de fapt, conținutul: selecționarea cărților care, propuse spre cumpărare sau editare la Casa școalelor, urmau să ia calea satelor, completînd colecțiile bibliotecilor populare. Referatele întocmite în acest sens de George Coșbuc dovedesc, în primul rînd, o deosebită grijă pentru valoarea literară și științifică a lucrărilor adresate cititorilor de la țară. „Pentru bibliotecile rurale Casa școalelor nu cumpără decît lucrări potrivite înțelegerii și nevoilor țăranilor, ori scrieri utile pentru învățători“ — își preciza o hotărîre poetul George Coșbuc punctul său de vedere în trierea cărților destinate satului. „Scrieri literare, pe care nu le putem împărți pe la bibliotecile rurale — nota cu ironie Coșbuc — avem în Depozitul Casei școalelor așa de multe încît nu mai au loc să încapă“¹²⁾.

Spiritul semănătorist al epocii dezvoltase o bogată literatură adresată satului, cuprinzînd sfaturi agricole și gospodărești, conferințe pe teme morale, economice și științifice, broșuri antialcoolice, schițe și povestiri cu tematică rurală etc. Preocuparea pentru multiplele probleme ale satului românesc constituie, fără îndoială, o latură pozitivă a acestui curent. Ceea ce diminuea în mare măsură valoarea lucrărilor cu caracter popular editate la începutul veacului nostru era stilul lor

¹⁰⁾ Kirileanu, S. T. *Un raport al poetului G. Coșbuc despre citeva școli din județul Neamț*. În: *Apostolul*, P. Neamț, 6, nr. 3—4, mar-apr 1940, p. 17—19.

¹¹⁾ Cf. *Arhivele Statului* — Buc., Fond Casa școalelor, dosar nr. 6/1903, f. 2.

¹²⁾ *Ibidem*, dosar nr. 7/1903, f. 4 v (Referat asupra lucrării *Deștept băiat*, de Alexandru Cazaban).

nuvelele lui I. Al. Brătescu-Voinești adunate sub titlul sugestiv *În lumea drep-tății*¹⁷⁾.

Interesante reflecții privind modalitățile de popularizare a literaturii române în străinătate, prin traduceri, însoțesc referatul favorabil pe care George Coșbuc îl face volumului de versuri eminesciene în traducere germană, prezentat, spre tipărire, Casei școalelor de V. Tecotia, „Dl. Ministru ar putea numi trei oameni care să judece lucrarea d-lui Tecotia, și, dacă, ar afla-o mai bună decît lucrarea altora care au tradus pe Eminescu (dl. Grigoroviță, Minckwitz etc.) eu aș gândi că ar fi cu cale să dea Ministerul un ajutor traducătorului, spre binele literaturii noastre. Ideea cu traducerea autorilor noștri în limbi străine e de o importanță capitală pentru noi. De aceea cred că e bine să se urmărească ideea”¹⁸⁾.

La Casa școalelor poetul George Coșbuc se ocupă îndeaproape și de organizarea unui sistem de conferințe pentru cercurile culturale, propunînd editarea anuală a unei tematici orientative pentru conferințarii tuturor cercurilor culturale¹⁹⁾.

În 1903, se îngrijește de selecționarea și editarea într-un volum a celor mai bune conferințe prezentate de învățători la cercurile culturale. Volumul, proiectat în toate amănuntele de George Coșbuc, vede lumina tiparului în toamna anului 1903, cunoscînd o largă popularitate în rîndurile învățătorilor, care l-au folosit ani de-a rîndul ca un îndreptar prețios în munca culturală.

Apreciind bogata sa experiență pe tărîmul culturii de masă, Spiru Haret îl numește, la 1 aprilie 1907, șef al biroului de control al activității extrașcolare. Va deține această funcție pînă în anul 1909, cînd începe să figureze din nou în statele de plată ale personalului Casei școalelor, în postul de referendar.

Absorbit de preocupările sale literare și, ulterior, nemulțumit de orientarea pe care au imprimat-o muncii culturale succesorii lui Spiru Haret la conducerea Ministerului Instrucțiunii, George Coșbuc va participa tot mai puțin la acțiunile întreprinse de Casa școalelor. Noul inspector al activității extrașcolare, N. I. Apostolescu, care cerea sancțiuni aspre pentru învățătorii care vor aborda în ședințele cercurilor culturale problemele sociale acute ale satului românesc sau considera primejdioasă răspîndirea ziarelor în mediul rural, va încerca, în repetate rînduri, să-i discrediteze pe Al. Vlahuță, George Coșbuc și M. Sadoveanu în rapoartele sale către ministru sau administratorul Casei școalelor.

La Casa școalelor se înregistrează o ultimă modificare în profilul activității poetului George Coșbuc, în anul 1917, cînd este transferat în postul de șef de birou, pentru ca, în luna martie 1918 să revină, de data aceasta pentru scurt timp, la funcția de referendar. La 9 noiembrie 1918, răpus de boală și de marca durere pricinuită de pierderea unicului său fiu Alexandru, poetul George Coșbuc se stinge din viață.

Prin durată și prin consecințele sale pozitive asupra propășirii culturii de masă din țara noastră, activitatea la Casa școalelor reprezintă un punct luminos și fertil în biografia marelui nostru poet.

Corneliu DIMA-DRAGAN

¹⁷⁾ Ibidem, f. 92 v.

¹⁸⁾ Ibidem, dosar nr. 4/1903, f. 73v.

¹⁹⁾ Cf., dosar nr. 6/1903, f. 5r.

Lăzărescu, Georgeta. **Introducere în metoda de indexare coordonată.** Buc., Centrul de documentare științifică, 1966. 120 p.

„Avalanșă” de publicații, varietatea lor și rapiditatea cu care se editează au ridicat noi probleme de organizare și sistematizare a lor. Clasificarea zecimală universală, metoda cea mai utilizată în acest scop, nu a mai putut face față cu succes acestui imens volum, lacunele ei apărând tot mai evidente. În căutarea unei soluții, dr. M. Taube din S.U.A. a propus, în 1952, o nouă metodă, pe care a denumit-o indexarea coordonată sau coordonarea conceptelor.

Despre indexarea coordonată, metoda modernă și cu largă aplicare pe plan mondial, s-a scris mult în literatura de specialitate străină, iar în ultimii doi ani s-au publicat o serie de articole și în țara noastră. O succintă prezentare, semnată de R. Verona, a apărut de altfel și în paginile acestei reviste*).

Lucrarea elaborată de ing. Georgeta Lăzărescu are meritul de a sintetiza un vast material documentar; prin felul de abordare și tratare a subiectului, ea dă posibilitate celor necinzuși în domeniul informării moderne să se familiarizeze și să-și însușească o metodă nouă de lucru, iar pentru bibliotecari, documentariști și cercetători cartea reprezintă un necesar și util instrument de lucru.

Concepută sub formă de manual, lucrarea pe care o prezentăm studiază metoda de indexare coordonată în contextul general al noii discipline a informării științifice. Întreg materialul este sistematizat în 10 capitole și are ca punct de plecare transferul de informații între autori și beneficiari. Un istoric al problemei informării și al cauzelor care au generat necesitatea creării unei noi metode de sistematizare a informațiilor, definirea noțiunii moderne de sistem de informare și o comparație între sistemele tradiționale (în special C.Z.U) și cele moderne de sistematizare a informațiilor sînt cuprinse în primele patru capitole ale lucrării. Următoarele cinci capitole sînt consacrate în întregime expunerii principiilor

teoretice și aplicării practice a indexării coordonate. Se prezintă aplicarea metodei în cel mai simplu sistem, sistemul manual unitar, subliniindu-se caracteristicile, avantajele și dezavantajele metodei. Sînt trecute în revistă sistemele de informare și automatizare bazate pe metoda de indexare coordonată și în continuare, în două capitole separate, sînt descrise soluțiile găsite de specialiști pentru eliminarea unor dezavantaje ivite în aplicarea practică, și anume: tezaurele și indicatorii de rol și legătură. Capitolul opt prezintă unele aspecte practice, stăruind asupra calităților care se cer unui bun indexator și asupra problemelor care-i revin pentru a realiza o indexare eficientă. Pentru a sublinia importanța noii metode, capitolul al nouălea, citind date statistice din literatura de specialitate, arată creșterea numărului de sisteme de informare bazate pe indexarea coordonată, din anul 1952, cînd a fost propusă, și pînă azi. În ultimul capitol, se fac unele considerații asupra competiției actuale dintre C.Z.U. și indexare coordonată și asupra perspectivelor de aplicare a noii metode în țara noastră. Autoarea ajunge la concluzia unei coexistențe a celor două metode, căci C.Z.U. continuă să fie aplicată cu succes în bibliotecile mari enciclopedice, iar indexarea coordonată satisface necesitățile bibliotecilor specializate.

O documentare amplă, redată în bibliografia sistematizată în cinci grupe de subiecte, de la sfîrșitul lucrării, un curs de indexare coordonată urmat la Londra și un curs expus în fața unui număr de 100 de documentariști și cercetători din cadrul Academiei și a altor instituții de informare au stat la baza elaborării acestui studiu. Exemple practice, în special din domeniul chimiei, intercalate după fiecare expunere teoretică, ajută la înțelegerea subiectului, bine sintetizat și clar expus. Figuri și tabele ilustrează datele utilizate în text. La sfîrșit, a fost inclus un glosar al termenilor specifici cu explicațiile lor, util pentru precizarea unor noțiuni noi introduse în terminologia de specialitate.

După cum subliniază academicianul Aurel Avramescu în prefață, lucrarea *Introducere în metoda de indexare coordonată* reprezintă o valoroasă contribuție în aprofundarea unei probleme de acută importanță pentru domeniul informării științifice.

Liana Bogdan

*) Verona, Renato. *O metodă de lucru în documentarea modernă — indexarea coordonată.* Călușa bibliotecarului, 18, nr. 7, iul 1965, p. 414.

■ Științe sociale

Documente din istoria mișcării muncitorești din România, 1916—1921. Buc., Editura politică, 1966. 792 p.

Apărută sub egida Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R., lucrarea constituie o nouă contribuție la studierea istoriei mișcării muncitorești și socialiste din România.

Volumul cuprinde documente (programe, hotărâri, rezoluții, moțiuni, declarații, manifeste, dări de seamă, instrucțiuni, directive, apeluri etc.) care ilustrează principalele acțiuni ale clasei muncitoare și ale organizațiilor sale din perioada 1916—1921.

Din studiul materialelor rezultă că nu a avut loc vreun eveniment mai important, nu a fost vreo problemă mai deosebită care să nu fi stat în atenția mișcării muncitorești din țara noastră.

Clasa muncitoare, masele largi de oameni ai muncii au luat poziție hotărâtă împotriva primului război mondial dezlănțuit de către puterile imperialiste pentru împărțirea lumii. Într-un manifest al P.S.D.R. din toamna anului 1916 se arată că „toate grozăviile, sărăcia, zecile de mii de oameni morți pe câmpul de război, zecile de mii de răniți, sărăcia lucie, panica și băjenia sînt rezultatul acțiunii războinice și războiului însuși... Atitudinea noastră, a Partidului social-democrat, rămîne aceeași în contra războiului, pentru pace... pentru transformarea societății burghezo-capitaliste în societatea socialistă”.

Alte materiale incluse în volum oglindesc activitatea mișcării muncitorești din România pentru făurirea statului național unitar, aceasta fiind o aspirație de veacuri a poporului român, o necesitate legică a dezvoltării noastre ulterioare. „Independența noastră — se arată într-un articol publicat de *Adevărul* din 23 decembrie 1918 (5 ianuarie 1919) — este o condiție sine qua non a viitorului nostru și independența nu ne poate fi asigurată decît atunci dacă nu vor mai exista provinciile românești, ci dacă toată românimea va trăi o singură viață de stat... avem argumente și sociale,

și politice, și etnice... care pretind unirea tuturor românilor”.

Mișcarea muncitorească din țara noastră și-a exprimat, în cadrul a numeroase manifestații și demonstrații de masă, solidaritatea cu lupta revoluționară a Puterii sovietice. Manifestul *Muncitorii* apărut în 1918, articolul *Revoluția rusă*, publicat de *Socialismul* din 18 noiembrie 1918, Apelul Comitetului de acțiune social-democrat român intitulat *Spre pacea lumii*, apărut în *Lupta* din 16 noiembrie 1917, precum și alte materiale consemnează faptul că „socialismul nu mai poate fi un vis... dînsul e triumfător... De acum soarta lumii e legată de victoria proletarietului!” Clasa muncitoare prin intermediul acestor publicații, cerea poporului să apere revoluția rusă. În această perioadă mii de muncitori și ostași români aflați pe teritoriul Rusiei au format batalioane revoluționare.

Distrugerile provocate de război, dezorganizarea economiei, înrăutățirea situației materiale a maselor largi populare determină creșterea avîntului revoluționar al mișcării muncitorești din țara noastră. Numeroase materiale apărute în perioada 1918—1920 dezlăuie intensificarea luptei clasei muncitoare. Au loc numeroase greve, mitinguri și mari demonstrații. Marea demonstrație de la 13 decembrie 1918 din București, apoi greva generală din octombrie 1920, care pentru prima oară a cuprins întreaga clasă muncitoare din țara noastră, demonstrează că lupta proletarietului român începe să aibă un caracter tot mai organizat, că procesul de clarificare politică și ideologică din mișcarea muncitorească se accentuează din ce în ce mai mult.

Alte materiale din cuprinsul volumului reflectă faptul că, datorită măsurilor represive luate de guvern, a tacticii pasive legaliste imprimate grevei generale de către elementele oportuniste din conducerea partidului, greva a fost înfrîntă.

Volumul se încheie cu prezentarea momentului de importanță istorică pentru mișcarea muncitorească din țară — crearea la 8 mai 1921 a Partidului Comunist Român.

U. Aparaschivei

Presă muncitorească și socialistă din România. Vol. 2. 1900—1921. Partea I: 1900—1907. Buc., Editura politică, 1966. 904 p.

Continuând publicarea scrieri de volume ale lucrării de mari proporții *Presă muncitorească și socialistă din România* de la începuturile ei și pînă în zilele noastre. Editura politică a pus recent la îndemîna cititorilor partea I a volumului al doilea, care înmănușează ziarele și revistele muncitorești și socialiste cu data de apariție între anii 1900 și 1907.

În presa muncitorească și socialistă de la începutul secolului al XX-lea, se dezbate problemele majore ale mișcării muncitorești în strînsă legătură cu situația social-economică și politică a României din perioada respectivă.

Într-un mare număr de articole, este tratată situația clasei muncitoare și țărănimii sărace, lupta pentru organizarea profesională și politică a muncitorimii pe principiul de clasă și pentru refacerea partidului ei politic, activitatea politică pentru dobîndirea de reforme burghezo-democratice, îndeosebi reforma agrară și votul universal. Presă muncitorească și socialistă a mobilizat la lupta împotriva regimului burghezo-moșieresc, a demascat aspirarea națională la care erau supuși românii din provinciile românești aflate în acea vreme sub stăpînire străină, a militat pentru pace. Se reliefează articole care tratează problema industrializării țării, socializării susținînd cu hotărîre, pe bună dreptate, că viitorul țării se află în procesul de industrializare, în construirea de fabrici, în introducerea de mașini, că industrializarea asigură independența țării. Totodată, socialiștii scoteau la iveală discrepanța dintre dezvoltarea industriei și condițiile grele de viață ale clasei muncitoare, care creștea o dată cu dezvoltarea industriei.

Militînd pentru refacerea partidului clasei muncitoare, socialiștii au ridicat în presă, în numeroase rînduri, probleme fundamentale de tactică pentru orientarea mișcării muncitorești pe un drum just. „*Tactica de luptă este ceva care izvorăște din sîrea și din condițiile de viață ale poporului* — scriau ei încă în 1902. *Educația, cultura, instituțiile administrative etc. joacă un rol capital întru determinarea tacticii... cit privește tactica, să se țină seamă de particularitățile poporului român, de apucăturile lui, de gradul lui de cultură și de deșteptăciune, de regimul nostru politic*”.

Presă muncitorească și socialistă a continuat să răspîndească ideile lui Marx și Engels și a făcut primele referiri la opera și activitatea lui V. I. Lenin.

Sînt prezente, în paginile volumului, articole care redau situația mișcării muncitorești internaționale în acel răsîmp, acțiuni pe plan internațional cu participarea mișcării noastre socialiste etc.

În cele peste 900 de pagini, sînt prezentate 29 de publicații muncitorești și socialiste între care figurează ca cele mai importante: *România muncitoare*, *Dezrobirea*, *Adevărul*, *Buletinul sindicatului lucrătorilor împlari din București* și altele.

Răsfoind paginile volumului, cititorul constată cu satisfacție prezența în culegerile antologice atît a unor studii și articole de tînută semnate de C. Dobrogeanu-Gherea, C. Racovski, Ottoi Călin, M. Gh. Bujor, N. D. Cocca, I. N. Armașu și alții, cît și articole de poziție scrise cu real talent publicistic de muncitori revoluționari ca I. C. Frimu, Dim. Marinescu, Alex. Nicolau, Al. Ionescu etc.

De în articolele scrise acum zeci de ani, se degajă sentimentele de devotament pentru cauza clasei muncitoare, de profund patriotîm, de internaționalism proletar, de respect pentru adevăr care i-au călăuzit pe militanții mișcării muncitorești. În ele vibrează încrederea socialiștilor în forța și capacitatea proletariatului de a se elibera de jugul exploatații și asupririi, de a-și făuri o viață liberă.

Publicarea, sub egida Institutului de studii istorice și social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R., a unui nou volum din lucrarea *Presă muncitorească și socialistă din România* se înscrie incontestabil ca o contribuție meritorie la studierea și popularizarea trecutului revoluționar de luptă al poporului român, a tradițiilor înaintate ale presei noastre.

B. Hacker

■ Știința literaturii

Studii de poetică și stilistică. Buc.; Editura pentru literatură, 1966. 481 p.

Culegerea de studii din domeniul stilisticii și poeziei încearcă, și reușește în bună măsură, să demonstreze eficiența cu care dezvoltarea recentă a lingvisticii moderne a pus la dispoziția stilisticii, criticii și în general cercetării literare, un aparat complex de noțiuni și operații și o metodă științifică de studiu asupra mijloacelor expresive din opera literară, suge-

rînd, totodată, criteriile obiective de apreciere, dincolo de variațiile interpretărilor subiective. Volumul se adresează, astfel, cercetătorilor literaturii, profesorilor, studenților și elevilor, criticilor și activiștilor pe tărîmul culturii, care vor să-și însușească sau să popularizeze rezultatele unor cercetări parțiale despre literatura română (Eminescu, Argezi, Bacovia, Geo Bogza etc.), despre unele probleme de teorie literară și poetică (refren, ritm, simbol etc), folclor, paralelisme, metaforă în folclor, ori să se inițieze în aplicarea metodelor moderne de cercetare.

Privite ca lucrări independente, celor 20 de studii le găsim calități care le sporesc considerabil valoarea: ținuta critică, forma concisă, claritatea expunerii, discuția la obiect, fără divagațiile cu care ne-a deprins adesea critica revuistică, combaterea exemplară a prejudecății privind incompatibilitatea dintre metoda exactă de cercetare și opera de artă, contactul cu inovațiile în materie din alte țări (puteau fi valorificate, tot atât de bine și rezultatele interesante ale cercetărilor efectuate la noi, în trecut și prezent), depășirea unui anumit stadiu și tip subiectivist de apreciere și discutare a opere de artă, aclimatizarea în sfera de cercetare literară a unor metode de lucru proprii lingvisticii, matematicii, logicii etc., într-un cuvînt inovarea instrumentului de cercetare și prin toate acestea lărgirea sferei criticii literare și chiar fixarea unei orientări noi în cercetarea literară.

Cărți de felul acesta întotdeauna au stîrnit și vor stîrni interesul, vor stimula actul de creație critică, împropătîndu-l și obiectivîndu-l. Sînt noi și interesante din acest punct de vedere rezultatele incluse în acest volum, privind cercetarea funcției poetice a refrenului, aplicarea analizei statistice, mecanice și semantice la descifrarea unor elemente poetice, cercetarea straturilor expresiei, de la cel sonor la cel semantic și simbolic, analiza metaforei, delimitarea unor tipuri de paralelisme, repetiția, reliefaarea motivului, desfășurarea epică și lirismul etc., în literatură și folclor.

Volumul subsumează două categorii de lucrări. Cele semnate de „vîrstnici”, „tradiționale”, caracterul lor „modern” constînd doar în înnoirea limbajului folosit, metoda rămînd însă „tradițională”, chiar și tematica abordată (T. Vianu, B. Cazacu, Al. Rosetti etc.). Preferințele tinerilor s-au îndreptat spre disecarea amănuntului. Volumul în general analizează și nu generalizează experiența artistică, abordează teme independente una de alta, ca un sistem închis, față de conținutul și mesajul ideolo-

gic pe care îl exprimă, de procesul care îl încadrează, în vreme ce, toate „componentele” de conținut și formă, într-o operă de artă nu au o viață independentă, ci sînt legate între ele ca figurile de șah. De altfel, autorii nici nu și-au propus să urmărească structuri care conțin și sînt valori, ci să descrie aceste valori oferind totodată un îndreptar de metodă și mostre de cercetare. Cititorului nu-i e clar însă dacă ar putea fi rezolvate cu ajutorul metodelor „moderne” aplicate în volum probleme privind, de pildă, sensul și scopul opere de artă, simbolului particulare ca ironia, umorul etc. sau elemente de expresie ale aceleiași poezii, traduse în mai multe limbi. De aici concluzia — atât de imperios cerută de practica artistică și educativă — privind necesitatea însoțirii unor asemenea volume valoroase cu studii introductive lămuritoare, includerea în sumarul lor a unor studii teoretice generalizatoare, orientarea studiilor elementelor de conținut și formă nu spre coincidența lor, ci spre unitatea dintre ele, de asemenea, lărgirea cercului de preocupări și spre teoria și practica traducerii etc.

Volumul de față reflectă activitatea de mai mulți ani a unui cerc științific de lucru, format în majoritate de tineri cercetători, și de aceea nu poate fi mai mult decît o experiență, care are însă menirea să stimuleze neașteptate puncte de contact între diferite discipline și diferiți specialiști și să invite pe cititori la reflecție și colaborare activă. În sfîrșit, este o lucrare care deschide și nu limitează o discuție, ridică probleme noi și ademenitoare, sugerează soluții, deci are toate virtuțile unui instrument de inițiere atât de necesar gândirii și cercetării critice contemporane a literaturii.

Dumitru Copillin

Agricultură ■

Gontea, Iancu și Suleșcu, Paraschiva. **Substanțe antinutritive naturale în alimente și furaje.** Buc., Editura agro-silvică, 1966. 170 p.

Alimentele și furajele incorporate de organismul uman sau animal în funcție de alimentație sînt reprezentate prin 5 grupe de substanțe: protide, lipide, glucide, săruri minerale și vitamine.

Valoarea nutritivă a unui produs alimentar depinde atât de conținutul lui în cele 5 substanțe de bază (denumite trofine), cît și de raporturile între acestea. Dar alimentele naturale, în special cele de origine vegetală, conțin,

pe lângă trofine, și unele substanțe particulare regnului sau speciei din care provin, substanțe care prin prezența lor sau prin relațiile cu trofinele pot micșora valoarea nutritivă a unui aliment. Acestea sînt substanțele antinutritive naturale.

Autorii au împărțit substanțele antinutritive naturale în 3 grupe, după natura trofinelor asupra cărora acționează și după efectul nutrițional produs.

În grupa A sînt cuprinse substanțele care frînează digestia și absorbția proteinidelor sau reduc utilizarea materialului azotat ori măresc nevoia organismului pentru anumiți aminoacizi esențiali, pentru care motive sînt denumite anti-proteino genetice (antiproteaza din albus, anti-triptaza din colostru și din lapte, inhibitorii din semințele de leguminoase, gosipolul din semințele de bumbac).

În grupa B sînt cuprinse substanțele care insolubilizează și reduc absorbția sau interferează utilizarea unor elemente minerale (calciu, fosfor, fier, magneziu, zinc, iod), din care cauză sînt denumite antimineralizante (acidul ftic, acidul oxalic, substanțele antiferoxidene naturale, cuprinse în alimentele gușogene).

În grupa C sînt cuprinse substanțele care inactivează sau măresc consumul unor vitamine și care au fost denumite antivitamine naturale (oxidaza acidului ascorbic, tiaminaza, avidina, inhibitorii din porumb, discumarolul, antipiridoxina).

Pentru fiecare substanță antinutritivă se precizează răspîndirea în alimente și furaje, mecanismul de acțiune, efectele biologice și posibilitățile de contracarare a efectului dăunător.

Cunoașterea substanțelor antinutritive naturale și a efectelor exercitate de ele prezintă un interes deosebit teoretic și practic, atît în medicina umană și veterinară, cît și în biologie, agricultură și industria alimentară.

Din punct de vedere practic, prezența substanțelor antinutritive deschide în medicină și zootehnie o nouă cale în cercetările asupra valorii nutritive a produselor alimentare și oferă posibilitatea ca, prin cunoașterea modului de acțiune și a efectului lor, să se poată lua măsuri de prevenire, contracarare sau atenuare. În același timp, se impune agronomiei sarcina selecționării speciilor cultivate, iar industriei

alimentare, pe aceea de a găsi soluția inactivării inhibitorilor.

Lucrarea cuprinde rezultate ale cercetărilor efectuate la noi și în străinătate. Ea se adresează cercetătorilor și specialiștilor din învățămînt și producție, care aparțin numeroaselor discipline ce au contingență cu alimentația umană și animală.

ing. M. Rădulescu

Baghinschi, V., Brașoveanu, N., Candelă, V. **Eficiența economică a investițiilor în agricultură.** Buc., Editura agro-silvică, 1966. 144 p.

Analiza eficienței economice a investițiilor în agricultură, ca ramură a economiei naționale, se referă la orientarea investițiilor pe teritoriul țării și pe zone de producție agricolă, la succesiunea lor în timp și se bazează atît pe elemente economice de apreciere, cît și pe elemente social-politice. Organele centrale de partid și de stat au în vedere proporții necesară în dezvoltarea diferitelor ramuri ale economiei naționale, în diferite etape, valorificarea însemnatelor rezerve pe care le detine agricultura noastră socialistă, precum și alte criterii.

La nivelul agriculturii pe țară, criteriul fundamental de apreciere a eficienței economice a investițiilor îl constituie creșterea productivității muncii sociale. Acest criteriu, la nivelul întreprinderilor, se concretizează prin următoarele laturi ale eficienței economice: producția globală, productivitatea muncii, producția netă, acumulările. Lucrarea se ocupă tocmai de eficiența economică a investițiilor la nivelul întreprinderilor, pe obiective de investiții, tratînd teoretic metodologia de calcul și modul de punere a problemelor la fiecare obiectiv.

După un prim capitol care se ocupă de stabilirea noțiunilor folosite și de particularitățile producției agricole și ale investițiilor în agricultură, materialul este împărțit în 5 capitole, pe principalele obiective de investiții: mașini, hidroameliorații, construcții, plantații și animale de producție.

Pentru fiecare capitol-obiectiv, se arată particularitățile lucrărilor și se tratează metodologia de calcul a eficienței economice, precum și principalii indicatori ai eficienței economice.

Ce vom citi în trimestrul al III-lea în Editura pentru literatură?

Planul de apariții pe trimestrul al III-lea al Editurii pentru literatură cuprinde peste 70 de titluri reprezentând creații ale literaturii române clasice și contemporane, creații ale scriitorilor aparținând naționalităților conlocuitoare din țara noastră și traduceri din literatura universală clasică și contemporană.

Dintre noile romane în curs de apariție, amintim: romanul în două volume *Pământul era viu* de Nicolae Jianu, evocare a vicțiilor minerilor din Munții Rodnei în ajunul naționalizării; *Tinărul meu Ulisse* de Traian Coșovei, urmărind destinul tragic al unui artist; două debuturi în domeniul romanului — *Zi de vară pînă-n seară* de Marin Bucur, cunoscut critic și istoric literar, și *Reîntoarcerea posibilă* de Sorin Titel — ambele romane redând aspecte variate și pregnante ale societății noastre contemporane. *Pasageri în noaptea* se cheamă cartea lui Maria Arsene. Poeta Mioara Cremene investighează, de data aceasta ca prozatoare, noile relații stabilite între oameni în contextul strictei actualități (prin volumul de povestiri *Magazinul de mirese*). *Pisica și vorbele* este intitulat volumul de miniaturi al Silviei Nicolau, realizat ingenios și degajat. Maia Bolciu semnează un interesant volum de proză inspirat din trecut, legenda contopindu-se cu realul într-o suită frumoasă de poeme în proză. *Orga de bambus*, reportaj-eseu semnat de Pop Simion, redă, printr-o sugestivă suită de scrisori adresate unui pictor, aspecte ale Vietnamului în existența căruia legendele milenare se împletesc cu realizările de astăzi ale eroicului popor. Colecția *Luceafărul* lansează în domeniul prozei noi tinere talente, debuturi editoriale promițătoare: Ana Barbu — *Nunta de argint*, Laurențiu Cernet — *Omul de un milion*, Constantin Stoiciu — *Dimineața*.

Domaniul poeziei înregistrează câteva volume și plachete de versuri aparținând unor poeți de prestigiu în rîndurile generațiilor pe care le reprezintă: Geo Dumitrescu — *Nevoia de cercuri*, Ștefan Augustin Doinaș — *Omul cu compasul*, Ion Gheorghe — *Scrisorile esențiale*, Gheorghe Tomozei — *Desene pe sticlă*. Alte volume de poezii: *Freamăt galactic* de Victor Kernbach, *Numai un flaut* de Ștefan Iureș, *Păsări de lut* de Darie No-

văceanu, *Orgă și iarbă* de Radu Cîrneai, *Poezii de Haralambie Țugu*.

Colecția *Luceafărul* se îmbogățește cu noi plachete de versuri: *Propuneri pentru o simfonie* de Ion Pop, *Un șir de zile* de Ovidiu Genaru, *Singurătatea în doi* de Ioanid Romanescu.

Dintre volumele de studii dedicate istoriei și criticii literare, marcăm câteva apariții deosebite: o nouă ediție a *Vieții lui Mihai Eminescu* de George Călinescu, *Studii de Șerban Cioculescu*, studiul monografic, *Tudor Vianu* de Ion Biberi, interesantă incursiune în activitatea uceia dintre cele mai complexe personalități din cultura noastră contemporană; o nouă ediție revăzută a *Amintirilor de la Uiața Românească* de Mihail Sevastos; volumul *Literatura în publicațiile socialiste și muncitorești (1880—1900)* de Ion Vitner, oferind aspecte interesante ale vieții noastre culturale și literare din această perioadă; *Eminescu și Schopenhauer* de Liviu Rusu și *Confluente literare* de Cornel Regman.

Activitatea de valorificare critică a moștenirii noastre literare înregistrează de asemenea, în acest trimestru, câteva realizări remarcabile în colecția *Scriitori români*; primele trei volume din ediția *Opere* de Vasile Alecsandri, cuprinzând poeziile și culegerea *Poezii populare ale românilor*, două volume de *Scrieri alese* de C. Negri; o nouă și reprezentativă selecție din *Studii critice* de C. Dobrogeanu-Gherea.

Seria *Scrieri* de Tudor Arghezi se va îmbogăți cu volumele al XII-lea (*Icoane de lemn*) și al XIII-lea (*Poarta nedrăgă*).

Cu prilejul împlinirii a cinci secole de la zidirea Mănăstirii Putna, apare *Istoria lui Ștefan cel Mare*, de Nicolae Iorga, iar pentru centenarul nașterii lui G. Coșbuc un volum, *Poezii*, în 1000 de exemplare și într-o prezentare grafică remarcabilă.

Subliniem apariția antologiei *Cintare României*, însumind contribuția generațiilor de cărturari și scriitori români la promovarea ideii unirii românilor din Moldova, Muntenia și Transilvania.

Vor vedea lumina tiparului volume de poezii reprezentând culegeri ample din creația poezilor Sanda Movilă, Sașa Pană, Dumitru Corbea, cărora li se adaugă o nouă ediție, beneficiind de o remarcabilă prezentare grafică, a *Poeziilor* lui Lucian Blaga și o culegere bogată, în două volume, din *Versuri* de Tudor Arghezi.

Capitolul poezie se încheie cu *Cintecul iubirii* — antologie a poeziei românești, populare și culte, clasice și contemporane pe tema dragostei.

O mențiune specială pentru *Istoria Bucureștilor* de C. C. Giurescu, o amplă și documentată monografie a Capitalei, însoțită de hărți și ilustrații.

Personalitatea multilaterală a lui G. Coșbuc oferă noi aspecte prin traducerea comentată a *Odiseei* (2 volume) de Homer, care apare într-o ediție ilustrată.

Colecția *Biblioteca pentru toți* își îmbogățește zestrea cu noi creații ale literaturii universale și românești: *Decameronul*. 2 volume, de Boccaccio, *Tineretea lui Etienne Depardieu* de George Sand, *Povestirile unui vânător* de I. S. Turgheniev, *Punct și contrapunct* (2 volume) de Aldous Huxley, *Casa Buddenbrook* (2 volume) de Thomas Mann, *Ursul*, nuvele de William Faulkner, romanele *Fecioarele despletite*, *Drumul ascuns* și *Concert din muzică de Bach* de Hortensia Papadat-Bengescu.

Dintre cărțile în limba maghiară care apar în acest trimestru, amintim: romanul *Haiducul* de Moricz Zsigmond, volumul de povestiri, nuvele și amintiri *Dincolo de strada Fericii* de Nagy István, romanele *Păstorul nou* și *Ostașii timpului* de Szilágyi András, *Patul lui Procut* de Camil Petrescu, *Șoseaua Nordului* de Eugen Barbu, *Omul coborât pe pământ* de Papp Ferenc, volumele de versuri aparținând lui Szemler Ferenc, Kiss Jenő, Hervay Gizella, Toth István, volumele de studii *Dramaturgia contemporană occidentală* de Janoshazy György și *De la iluminism la romantism* de Jancsó Elemér.

Subliniem apariția unei ediții bibliofile în trei volume de *Opere alese*, cuprinzând povestiri, nuvele și romane de Mihail Sadoveanu.

În limba germană, apare o nouă ediție revăzută a romanului *Unde nu-i stăpîn nici rob* de Georg Scherg, volumul *Kira Kiralina*, cuprinzînd, pe lângă cunoscuta povestire, și *Ciulinii Bărăganului* de Panait Istrati și un debut editorial: volumul de versuri *Urme ce nu pier* al poetei Verona Bratesch.

Eugen Blăjan

Axionov, V. *Bilet spre stele*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1966. 304 p.

Talent remarcabil, de o factură cu totul originală, V. Axionov vine să adauge o notă nouă, de o amplă și surprinzătoare rezonanță, la gama prozei sovietice contemporane.

În cei șase ani care s-au scurs de la romanul de debut, *Colegii*, numele scriitorului a căpătat o largă popularitate, creația sa, o largă răspîndire nu numai în

U.R.S.S., ci și pe celelalte meridiane ale globului.

Axată pe teme contemporane, opera lui Axionov manifestă predilecție pentru problemele majore ale tinerei generații, probleme tratate într-o manieră personală, autorul făcînd adînci pătrunderi în universul spiritual al eroilor, dezvăluind profilul lor psihologic și moral.

Creația sa de pînă în prezent numără patru romane: *Colegii* (1960), *Bilet spre stele* (1961), *Portocale din Maroc* (1962), *E timpul, prietene, e timpul...* (1964), precum și o seamă de nuvele și povestiri, dintre care menționăm: *La jumătatea drumului spre lună*, *Tată, citește-mi!* *Sălbatecul*, *Tovarășul milițian*, *Rubedenii* etc.

Bilet spre stele a stîrnit la apariție un puternic ecou în rîndul cititorilor sovietici și a scîlțat îndelungi și vii dispute în critica literară. S-a relevat interesanta și complexa problematică a cărții, maniera artistică, neobișnuită, utilizată de autor, repropunîndu-i-se totodată lui Axionov acea ușurință cu care trece peste anumite aspecte ale realității, asupra cărora ochiul său analitic nu insistă, lăsîndu-le parcă în seamă și la aprecierea cititorului.

Romanul este alcătuit din patru părți: *Banul sau marca*, *Argonauții*, *Sistemul „Dublu U”*, *Colhoznicii*.

În partea întâi și a treia, nararea faptelor ne este redată prin intermediul tînărului Viktor, în partea a doua descrierea o face autorul, iar în ultima parte, Dimka, fratele lui Viktor.

Această modalitate narativă permite autorului să îmbrățișeze o mare varietate de mijloace stilistice, pare să imprime un plus de dinamism în desfășurarea acțiunii.

Descriind aventura în care pornesc cei patru adolescenți, Dimka, Iurka, Alik și Galia, imediat după terminarea liceului, — din dorința de a evada de sub tutela părinților — și urmărindu-le peripețiile și destinele, Axionov lasă tînărului cititor, căruia se adresează mai ales cartea sa, posibilitatea unor adînci reflecții.

Timpul petrecut de croii noștri în ținuturile Baltice, încercările prin care le e dat să treacă au darul să trezească la realitate conștiințele lor, determinîndu-i să privească altfel, cu un ochi întrucîtva mai matur, lumea înconjurătoare, să deslușească, dacă nu pe deplin, măcar în parte, complexitatea și adevăratul sens al vieții.

Conturînd portretele celor patru eroi, Axionov surprinde tot atîtea tipuri, deosebit de interesante, din realitatea înconjurătoare, tineri cu un fond sufletesc bun, capabil, dar care, neaflîndu-și vocația și arzînd de dorința de a se manifesta, de a fi independenți, se avîntă orbește în necu-

noscute, își asumă rolul de adulți, pentru care însă, așa cum dovedesc faptele, nu posedă însă pregătirea cuvenită.

Nu atât din acțiuni și căutări conștiente se desprinde caracterul celor patru adolescenți, cât din oscilațiile stărilor lor sufletești, care lasă să se întrevadă un anumit progres în dezvoltarea lor spirituală, marcând pași sfioși spre înțelegerea vieții, a menirii pe care trebuie s-o aibă fiecare dintre ei în societate.

Interesantă ne apare și figura lui Viktor, tânărul care la 27 de ani, ajunsese colaborator științific la un institut de cercetări în domeniul spațiului cosmic.

Seriozitatea, cumpătarea, perseverența, luciditatea sînt trăsături care se contopesc cu persoana lui Viktor, străine însă de cea a fratelui său Dimka și a prietenilor acestuia. Viktor este exemplul viu pe care autorul i-l oferă neconștient lui Dimka, fără însă a izbuti să-l influențeze.

Sfârșitul tragic al lui Viktor determină întoarcerea lui Dimka din ținuturile Balției, schimbînd oarecum cursul ulterior al vieții acestuia. Petecul de cer perforat de

stele, acel „bilet astral” — simbol al aspirațiilor spre înălțimi, spre atingerea unui ideal — pe care îl contempla în taină Viktor, și pe care, descoperindu-l, îl contemplă la rîndul său Dimka, în finalul cărții, declarîndu-se posesorul urmaș al lui, acel „bilet” are în romanul lui Axionov o semnificație majoră.

De-a lungul întregii narațiuni, Axionov se dovedește a fi un scriitor modern, un analist subtil, capabil să investigheze cele mai ascunse zone ale sufletului omnesc, subliniind totodată procesul de afirmare a normelor eticii socialiste, de cristalizare a atitudinii noi față de viață, muncă, prietenie, dragoste — rezultat al maturizării conștiinței eroilor săi.

Tradusă în numeroase țări, creația lui Axionov se face an de an tot mai cunoscută în rîndul cititorilor de pretutindeni.

Din proza scriitorului au mai apărut în românește romanul *Colegii*, nuvela *La jumătatea drumului spre lună* și povestirea *Rubedenii*.

Aurel Buiciuc

REGULAMENT PENTRU ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA BIBLIOTECII REGIONALE

CAPITOLUL I

Dispozițiuni generale

1. Biblioteca regională este principala bibliotecă publică de stat a regiunii.

Biblioteca regională este instituția sfatului popular regional; ea funcționează sub controlul și îndrumarea comitetului regional de cultură și artă.

2. Biblioteca regională este o bibliotecă publică și științifică cu profil enciclopedic. Ea colecționează, organizează, păstrează și pune la dispoziția cititorilor cărți, reviste, ziare și alte categorii de publicații din toate domeniile de cunoștințe, contribuind prin activitatea sa la propagarea învățăturii marxist-leniniste, la formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii, la ridicarea nivelului lor cultural, științific și profesional.

3. Sediul bibliotecii regionale este în orașul de reședință a regiunii.

În orașele reședință de regiune funcționează o singură bibliotecă publică de stat — bibliotecă regională.

Cu aprobarea comitetului executiv al sfatului popular regional, la propunerea comitetului regional de cultură și artă și cu sprijinul comitetului orașenesc de cultură și artă, ea poate să organizeze biblioteci filiale în localitatea în care funcționează. De asemenea, în cazuri excepționale, cu avizul Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, poate avea biblioteci filiale în alte localități din regiune.

*) Aprobat prin Dispoziția nr. 573 din 30 mai 1966 a Biroului Executiv al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă. Prin aceeași Dispoziție se abrogă Ordinul nr. 980 din 31 august 1955 al Ministerului Culturii, privind aprobarea regulamentelor de organizare și funcționare a bibliotecilor regionale și raionale.

În numărul viitor, vom publica regulamentele de organizare și funcționare a bibliotecilor raionale și orașenești, aprobate prin aceeași Dispoziție a Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă.

CAPITOLUL AL II-LEA

Atribuțiuni și sarcini

4. Biblioteca regională are următoarele atribuțiuni :

— este biblioteca publică a orașului de reședință, satisfăcând cerințele de lectură ale diverselor categorii ale populației ;

— asigură îndrumarea și controlul activității bibliotecilor din sistemul așezămintelor culturale și în primul rând a bibliotecilor raionale ; ia măsuri pentru continuarea îmbunătățirii și activității acestora în conformitate cu indicațiile comitetului regional de cultură și artă și cu reglementările în vigoare ;

— acordă asistență de specialitate bibliotecilor din alte sisteme (biblioteci ale sindicatelor, școlare etc.) de pe teritoriul regiunii ;

— răspunde de modul cum se desfășoară procesul de completare a colecțiilor bibliotecilor din sistemul așezămintelor culturale ; acordă ajutor de specialitate pentru o rațională completare a colecțiilor bibliotecilor sindicatelor și școlare din cuprinsul regiunii, colaborând în acest scop cu forurile tutelare regionale ale bibliotecilor din celelalte sisteme ;

— desfășoară activitate bibliografică și coordonează activitatea bibliografică a bibliotecilor publice din regiune ;

— este depozitara tuturor tipăriturilor și celorlalte produse ale artei grafice, apărute sub îngrijirea organelor de stat, instituțiilor, întreprinderilor și organizațiilor obștești locale.

5. În exercitarea atribuțiunilor sale, biblioteca regională îndeplinește următoarele sarcini :

a) completează colecțiile bibliotecii, achiziționând cărți, reviste, publicații în serie, ziare și diferite categorii de materiale ce fac obiectul colecțiilor speciale, românești și străine ;

— strânge, păstrează și organizează tipăriturile și celelalte produse ale artei grafice, apărute sub îngrijirea organelor de stat, instituțiilor și organizațiilor obștești locale, precum și alte publicații referitoare la regiune ;

b) organizează colecțiile bibliotecii în scopul folosirii lor cât mai deplina de către cititori ;

c) pune la dispoziția cititorilor, în mod gratuit, colecțiile sale prin sălile de lectură și de împrumut, secția pentru copii și bibliotecile filiale ; normele de consultare a colecțiilor se stabilesc de conducerea bibliotecii, în conformitate cu dispozițiile în vigoare ;

d) desfășoară propaganda cărții, în scopul atragerii populației în bibliotecă și îndrumării lecturii cititorilor ;

e) asigură informarea bibliografică a cititorilor săi și a altor cititori și instituții din regiune ;

f) practică împrumutul interbibliotecar, asigură cu prioritate satisfacerea cererilor cititorilor săi, ale bibliotecilor și altor instituții din regiune ;

g) îndrumează și controlează activitatea bibliotecilor raionale, orașenești, comunale și sătești, urmărind dezvoltarea activității acestora după criteriul științifice, determinate de cerințele de lectură și studiu ale cititorilor și de progresul biblioteconomiei ;

h) efectuează studii și întreprinde cercetări în domeniul bibliologiei ; promovează în bibliotecile din cuprinsul regiunii cercetarea în probleme de bibliologie ;

i) răspunde nemijlocit de îndrumarea bibliotecilor din sistemul așezămintelor culturale de pe raza orașului de reședință a regiunii și a celor din cuprinsul raionului cu reședința în localitatea de reședință a regiunii ;

j) studiază componența colecțiilor bibliotecilor din sistemul așezămintelor culturale ; organizează și coordonează schimbul interbibliotecar de publicații ;

k) urmărește starea și condițiile de păstrare a colecțiilor în bibliotecile publice ;

l) organizează cursuri și alte forme de instruire și perfecționare profesională a cadrelor de bibliotecari, în conformitate cu reglementările în vigoare.

CAPITOLUL AL III-LEA

Structura organizatorică

6. Biblioteca regională este organizată pe servicii și secții, după cum urmează :

a. *Serviciul de completare și organizare a colecțiilor.*

Secția de evidență, achiziții și schimb interbibliotecar :

— răspunde de completarea colecțiilor bibliotecii ; completarea colecțiilor se face prin achiziții (colectură, librării, anticariat, oficii de difuzare a presei etc.), schimb interbibliotecar, donații ; la stabilirea comenzilor de publicații participă toate serviciile și secțiile interesate ;

— ține evidența colecțiilor bibliotecii, potrivit reglementărilor în vigoare ;

— repartizează publicațiile pe fonduri și secții și urmărește circulația acestora până la primirea lor în gestiune ;

— asigură informarea bibliografică asupra noilor apariții ; studiază componența colecțiilor bibliotecilor publice din sistemul așezămintelor culturale de pe raza regiunii, avizează precomenzile acestora și controlează modul în care se desfășoară aprovizionarea lor cu publicații.

Secția de catalogare, clasificare și organizare a cataloagelor :

— efectuează catalogarea și clasificarea colecțiilor ; organizează sistemul de cataloage al bibliotecii, potrivit reglementărilor în vigoare ;

— întocmește materiale ajutătoare pentru orientarea cititorilor în folosirea cataloagelor bibliotecii ;

— întocmește fișe pentru cataloagele colective regionale și republicane.

b. Secția de colecții speciale :

- organizează și pune la dispoziția publicului colecțiile speciale ale bibliotecii (manuscrise, carte vechi, stampe, publicații cu caracter auxiliiar, note muzicale, discuri, benzii, diafilme, microfime, fotocopii etc.) și răspunde de gestionarea acestora ;
- ține evidența cititorilor și a circulației colecțiilor în cadrul secției.

c. Serviciul de relații cu cititorii :

- pune la dispoziția cititorilor prin secțiile : săli de lectură, împrumut și bibliotecii filiale, cărți și alte publicații ;
- efectuează îndrumarea cititorilor la cataloagele bibliotecii, întocmite pentru publicațiile repartizate secțiilor serviciului ;
- efectuează împrumutul interbibliotecar ;
- centralizează pe bibliotecă evidența cititorilor și a publicațiilor împrumutate sau consultate în sălile de lectură ;
- stabilește și transmite serviciului de completare și organizare a colecțiilor, pentru fiecare titlu, numărul de exemplare necesare secțiilor din cadrul serviciului.

Secția săli de lectură :

- pune la dispoziția cititorilor, în sălile de lectură cărți și alte publicații ;
- organizează fondul lucrărilor de referință din sălile de lectură ;
- ține evidența cititorilor și a circulației cărților în sălile de lectură.

Secția de împrumut ; bibliotecii filiale :

- organizează fondul de împrumut ;
- efectuează împrumutul la domiciliu ;
- ține evidența cititorilor și a circulației cărților în cadrul secției ;
- urmărește restituirea publicațiilor împrumutate ;
- desfășoară activități de propagandă a cărții în rîndul cititorilor.

Secția de conservare a colecțiilor :

- asigură păstrarea fondului general al bibliotecii ;
- organizează depozitele bibliotecii și comunică colecțiile în sălile de lectură ;
- poartă răspunderea gestionară a fondului general al bibliotecii.

d. Secția pentru copii :

- organizează colecțiile și cataloagele secției ;
- pune la dispoziția cititorilor, în sălile de lectură și de împrumut, colecțiile secției ;

- ține evidența cititorilor și a circulației cărților în cadrul secției ;
- organizează acțiuni de popularizare a cărții ;
- ține legătura cu organizațiile de tineret și școlile din localitate ;
- urmărește restituirea publicațiilor împrumutate.

e. Serviciul de informare bibliografică :

- organizează informarea bibliografică pentru organele de stat și organizațiile obștești locale, pentru instituțiile, întreprinderile și cititorii din orașul de reședință sau din regiune, întocmind bibliografiile la cerere ;
- efectuează cercetări bibliografice ; elaborează și editează bibliografiile de recomandare ;
- coordonează activitatea bibliografică a bibliotecilor publice din regiune ;
- elaborează bibliografia regională ;
- alcătuiește și editează cataloage colective regionale ;
- constituie un fond propriu de lucrări de referință și alcătuiește instrumente de informare bibliografică.

f. Serviciul metodic :

- îndrumează, controlează și acordă ajutor de specialitate bibliotecilor publice din regiune, în toate sectoarele activității lor ;
- efectuează studii și analize privind starea și dezvoltarea rețelei de bibliotecii din regiune ;
- analizează gradul de cuprindere a populației la lectură, pe categorii de bibliotecii ;
- studiază cerințele de lectură a populației, pe categorii sociale, profesii, vîrstă etc. ;
- elaborează lucrări cu caracter metodic, privind organizarea bibliotecilor și activitatea de propagandă a cărții ;
- organizează cursuri și alte forme de instruire și perfecționare profesională a bibliotecarilor, elaborînd tematici, programe, lecții și asigurînd buna desfășurare a cursurilor, seminarilor și practicii de bibliotecii ;
- urmărește modul în care se desfășoară procesul de completare a colecțiilor bibliotecilor din sistemul așezămintelor culturale ;
- studiază experiența bibliotecilor în scopul generalizării celor mai bune metode de muncă ;
- organizează documentația în domeniul bibliologiei ;
- ține la zi actele și materialele normative cu privire la bibliotecii ;
- îndrumează, controlează și sprijină bibliotecile din sistemul așezămintelor culturale de pe raza orașului de reședință a regiunii și a celor din cuprinsul raionului cu reședința în localitatea de reședință a regiunii. În acest scop, 1—2 metodisti ai bibliotecii regionale vor îndeplini numai această sarcină.

În îndeplinirea funcțiilor metodologice ale bibliotecii, participă efectiv și celălalte servicii și secții ale bibliotecii, potrivit specializării lor.

g. Secția economico-administrativă :

- asigură executarea planului de cheltuieli și ține evidența contabilă și statistică, potrivit normelor în vigoare ;
- asigură condiții pentru buna păstrare și securitate a colecțiilor bibliotecii ;
- asigură întreținerea localului, mobilierului și utilajului de bibliotecă, în vederea unei desfășurări a activității ;

- răspunde de aprovizionarea tehnico-materială a bibliotecii;
- organizează atelierul de legătorie și atelierul foto și răspunde de activitatea acestora;
- organizează și păstrează arhiva bibliotecii.

CAPITOLUL AL IV-LEA

Conducerea și personalul bibliotecii

7. Biblioteca regională este condusă de un director care răspunde de întreaga activitate desfășurată de bibliotecă.

8. Directorul bibliotecii regionale și directorul adjunct sint numiți și eliberați din funcție prin decizia comitetului executiv al sfatului popular regional, la propunerea comitetului de cultură și artă, conform normelor în vigoare.

9. Personalul de specialitate și tehnico-administrativ al bibliotecii regionale este numit în funcție de directorul bibliotecii regionale. Pentru numirea șefilor de servicii este necesar avizul comitetului regional de cultură și artă.

10. Directorul bibliotecii regionale are următoarele sarcini:

- organizează, conduce și răspunde de întreaga activitate a bibliotecii regionale;
- stabilește sarcinile directorului adjunct și ale șefilor de servicii;
- aprobă instrucțiunile de lucru ale fiecărui serviciu (secție) din bibliotecă și urmărește aplicarea lor;

- dispune de folosirea lucrătorilor bibliotecii, potrivit necesităților muncii și îndeplinirii planului de activitate a bibliotecii;

- dispune de creditele aprobate prin planul de cheltuieli al bibliotecii regionale și de bunurile și valorile materiale ale bibliotecii, potrivit normelor în vigoare;

- stabilește, cu aprobarea comitetului regional de cultură și artă, orarul de funcționare a bibliotecii.

11. Directorul adjunct al bibliotecii regionale îl înlocuiește pe director în lipsa acestuia și răspunde de îndeplinirea sarcinilor stabilite de directorul bibliotecii.

12. Pe lângă biblioteca regională se constituie consiliul bibliotecii, alcătuit din 10—15 membri, propuși de comitetul regional de cultură și artă și confirmați de comitetul executiv al sfatului popular regional.

Din consiliul bibliotecii pot face parte:

- oameni de știință și cultură;
- reprezentanți ai organizațiilor de masă și obștești;
- directorul și directorul adjunct al bibliotecii;
- șefii serviciilor și secțiilor independente ale bibliotecii regionale și alți specialiști din bibliotecă;
- directori ai bibliotecilor raionale;
- cititori permanenți ai bibliotecii.

Consiliul bibliotecii are următoarele atribuțiuni:

- contribuie la stabilirea obiectivelor majore ale activității bibliotecii;
- participă la elaborarea planului anual de muncă și la dezbaterile dării de seamă anuale;
- ia în discuție principalele probleme din activitatea bibliotecii; cuprinderea populației la lectură, studierea cerințelor de lectură ale populației, completarea și organizarea colecțiilor, formele de propagandă a cărții, activitatea științifică, planul editorial, perfecționarea cadrelor, coordonarea unor activități de bibliotecă etc.

CAPITOLUL AL V-LEA

Planificarea și evidența activității

13. Activitatea bibliotecii regionale se desfășoară pe baza unui plan de muncă anual, defalcat pe trimestru și servicii (secții), aprobat de biroul comitetului regional de cultură și artă.

14. La sfârșitul anului și la încheierea primului semestru, biblioteca regională înaintează comitetului regional de cultură și artă raportul de activitate.

Planul de muncă anual și raportul anual de activitate al bibliotecii regionale se trimit în copie și Bibliotecii Centrale de Stat a Republicii Socialiste România.

CAPITOLUL AL VI-LEA

Dispozițiuni finale

15. Biblioteca regională are un plan de cheltuieli inclus în bugetul sfatului popular regional și aprobat de acesta, propus de directorul bibliotecii regionale și avizat de biroul comitetului regional de cultură și artă.

16. Statul de funcțiuni al bibliotecii regionale se propune de directorul bibliotecii regionale, se avizează de comitetul regional de cultură și artă și se aprobă de comitetul executiv al sfatului popular regional, în conformitate cu statele tip de funcțiuni, elaborate de C.S.C.A. și C.S.M.S.

17. Gestionarea și verificarea gestionară a colecțiilor și a celorlalte bunuri materiale ale bibliotecii regionale se fac potrivit normelor în vigoare.

18. Biblioteca regională este persoană juridică; ea are firmă și siglă proprie.

19. În funcție de dezvoltarea bibliotecii, structura sa organizatorică poate fi modificată de comitetul executiv al sfatului popular regional, la propunerea comitetului regional de cultură și artă, cu avizul C.S.C.A.

20. Dispozițiunile prezentului regulament se aplică și Bibliotecii orașenești a Capitalei.

В ПОМЕРЕ :

Константин ПРИСНЯ: <i>Заметки о патриотизме и литературе.</i> (Роль литературных проведений в патриотическом воспитании людей)	449
И. АРДЕЛЯНУ: <i>Музей истории Коммунистической партии, революционного и демократического движения Румынии</i>	454
Серджиу ФАРКАШАН: <i>Характерные черты современного человека и библиотекарь.</i> (Понятия о культуре и современной система информации. Необходимость формирования читателей с самостоятельной ориентацией в мире книг)	465
Атон ГРЮНБЕРГ: <i>О чем свидетельствует статистика библиотечной деятельности за 1965 г.?</i> (Статистический очерк о развитии библиотечной системы в Румынии между 1960—1965 г. с особой ссылкой на публичные библиотеки)	470
Атанасе ЛУПУ: <i>Публичная библиотека в общей культурно-воспитательной работе.</i> (Специфика библиотечарской работы по воспитанию взрослых. Взаимосвязь и ограничение от других форм воспитания)	477
Анна-Мария МИХИЦ: <i>Работы по устройству Ясской областной библиотеки.</i> (Расширение площади предиазначенной свободному доступу в полкам, модернизация книгохранения)	486
<i>Курсы по специализации</i> (каталогизация, классификация и координированная индексация)	494
Корнелиу Дима-ДРАГАН: <i>Поэт Джордже Кошбук и вопросы народного просвещения</i> (документальные материалы)	498
<i>Устав организации и работы областной библиотеки</i>	509

EXTRAIT DU SOMMAIRE

Constantin PRISNEA : <i>Notes sur le patriotisme et la littérature.</i> (Le rôle de la littérature dans l'éducation patriotique).	449
I. ARDELEANU : <i>Le Musée d'histoire du Parti Communiste, du mouvement révolutionnaire et démocratique de Roumanie</i>	454
Sergiu FARCAȘAN : <i>L'homme moderne et le bibliothécaire.</i> (La culture et le système moderne de l'information. Nécessité de la formation de lecteurs à orientation indépendante dans l'univers des livres).	465
A. GRÜNBERG : <i>Ce que nous relève la statistique de l'activité bibliothécaire pour l'année 1965.</i> (L'étude statistiques sur le développement du système de bibliothèques de Roumanie de 1960 à 1965, avec des références spéciales aux bibliothèques publiques).	470
Athanase LUPU : <i>La bibliothèque publique dans l'ensemble de l'activité culturelle-éducative.</i> (Le spécifique de l'activité bibliothécaire dans l'éducation des adultes. Interférences avec d'autres formes éducatives et délimitation de son champs).	477
Anne-Marie MIHIȚ : <i>Aménagements à la bibliothèque régionale de Iași.</i> (Élargissement de l'espace affecté à l'accès libre aux rayons, modernisation de son magasin à livres).	486
<i>Des cours de spécialisation</i> (en catalogage, classification et indexage coordonné).	494
Corneliu DIMA-DRAGAN : <i>Le poète George Coșbuc et les problèmes de la culturalisation du peuple.</i> (Contributions documentaires)	498
<i>Règlement pour l'organisation et le fonctionnement de la bibliothèque régionale.</i>	509

SUMMARY

Constantin PRISNEA : <i>Notes on patriotism and literature.</i> (The importance of literature in the people's patriotic education).	449
I. ARDELEANU : <i>The Museum of History of the Communist Party and of the Revolutionary and Democratic Movement in Romania.</i>	454
Sergiu FARCAȘAN : <i>The librarian and the profile of modern man.</i> (General notion of culture and modern system of information. The need of forming readers with an independent orientation in the world of books).	465
A. GRÜNBERG : <i>The 1965 library activity in the light of statistical data.</i> (Statistical study on the development of library system in Romania between 1960—1965, with special reference to public libraries).	470
Athanase LUPU : <i>The public library as a part of cultural and educative activity.</i> (Specific feature of library activity in the education of the grown up. Interference and delimitation from other systems of education).	477
Anne-Marie MIHIȚ : <i>Set up of the Iași Regional Library.</i> (Enlarged room for the open shelf and modernized stack rooms).	486
<i>Special training</i> (in cataloguing, decimal classification and co-ordinate indexing).	494
Corneliu DIMA-DRAGAN : <i>The poet George Coșbuc and the problems of people's enlightenment.</i> (Documentary contributions).	498
<i>Statutes for the organization and functioning of regional libraries.</i>	509

COLEGIUL DE REDACȚIE: BAICULESCU George, GRUIA Ștefan (redactor șef), GRÜNBERG Aron, IOVANOV Eugen, LUPU Atanase, MIRONESCU Nicolae, POPESCU-BRĂDICENI Angela, RAUȘ Nicolae (redactor șef-adjunct), TOMESCU Mircea

ÎN NUMĂRUL URMĂTOR :

I. MARGINEANU : Planul cincinal-
tabloul României socialiste în plin
avânt.

G. ZANE : Activitatea editorială a
Academiei Republicii Socialiste Ro-
mânia.

prof. Iulian JURA : Biblioteca școlară
în sprijinul procesului instructiv-
educativ.

La „masa rotundă” a redacției: Biblio-
tecare și editori — față în față.

Ana LOWENSTEIN : O cercetare des-
pre lectura studenților.

Getta Elena RALLY : Tratatul publi-
cațiilor tehnice de tipuri speciale (II)

Renato VERONA : Catalogul sistemati-
c și documentarea exhaustivă.

Mircea TOMESCU : Diaconul Coresi
și tiparul în limba română.

Dumitru COPILĂN : Cosbuc în lite-
raturile străine (interferențe europene).

G. STREMPER : Antim - Ivireanul
(P-1716).

Regulament pentru organizarea și
funcționarea bibliotecii raionale.

Regulament pentru organizarea și
funcționarea bibliotecilor orașenești,
din orașele de subordonare raională,
nereședință de raion.

41 000